

Notulen Statenvergadering van 15 februari 2019

INHOUDSOPGAVE

Notulen 15 februari 2019

	Presentielijst	Pagina 5
1	Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda	Pagina 7
2	Spreekrecht externen	Pagina 8
3	Vragenuur	Pagina 8
4	Notulen	Pagina 18
5	Hamerstukken	Pagina 18
5.1	Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten	Pagina 18
5.1.1	P-19-003 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 14 december 2018 (PS 2019-8775)	Pagina 18
5.1.2	G-19-002 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding de reactie van ons college op de tweede klacht inzake vermeende staatssteun verkoop onroerend goed aan Marsna (GS 2019-3022)	Pagina 19
5.1.3	G-19-003 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding inzake het informerende stuk inzake de gevolgen voor de Provincie Limburg van een Europees aanbestedingsresultaat (GS 2019-9255)	Pagina 19
5.2	Opheffen bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten	Pagina 19
5.2.1	G-19-004 Ontwerpbesluit Opheffen geheimhouding inzake overeenkomsten die horen bij benoemingen middels opdrachtverlening (GS 2019-11342)	Pagina 19
5.3	G-18-054 Statenvoorstel Aanvraag subsidie Kennis-As project BReIN brief Gedeputeerde Staten van 18 december 2018 (GS 2018-87059)	Pagina 19
6	Behandelstukken	Pagina 20

6.1	I-19-001 Gewijzigd Initiatiefvoorstel evaluatie, voortzetting en borging in de toekomst Burgertop Limburg 2018 Initiatiefvoorstel Raad van Toezicht Burgertop 2018 (PS 2019-9260)	Pagina 20
6.2	P-18-015 Statenvoorstel inzake Rapport onderzoek naar het aanbestedingsbeleid van de Provincie Limburg (trap 2) van de Commissie FEB van 1 februari 2019 (PS 2018-87072)	Pagina 30
6.3	G-19-001 Statenvoorstel Provinciale bijdrage Brightlands Sustainable Technology Center (BSTC) eerste halfjaar 2019, brief Gedeputeerde Staten van 8 januari 2019 (GS 2019-261)	Pagina 36
6.4	G-18-055 Statenvoorstel Provinciale bijdrage programma Brightlands Techruption, brief Gedeputeerde Staten van 18 december 2018 (GS 2018-87658)	Pagina 36
7	Voorraadagenda	Pagina 59
8	Moties vreemd aan de orde van de dag	Pagina 59
9	Sluiting	Pagina 87

**Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van
15 februari 2019**

Voorzitter

Bovens, drs. Th.J.F.M.

Statengriffier

Braam, mevrouw drs. J.J.

Leden

Partij

Aanwezig

Baars BBE, A.G.	VVD
Berghorst, mevrouw mr. A.	PvdA
Bosch, M.T.	PVV
Caldenberg, M. van	SP
Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.	SP
Dijk, drs. P.H. van,	PVDA
Fijnje, D.A.	PVV
Franssen, R.J.H.	LOKAAL-LIMBURG
Frische, drs. G.H.C.	CDA
Geraats, J.M.L.	CDA
Giesen-Cox, mevrouw mr. S.M.W.	CDA
Heldens, F.Th.M.	CDA
Hermans, L.J.	PVV
Heuvelings, J.M.E.	VVD
Houben, mevrouw T.A.H.	PvdA
Housmans, R.W.P.E.	PVV
Janssen, W.R.L.	GroenLinks
Kirkels, A.W.P.	VVD
Kuntzelaers, J.J.M.	PvdA
Lauvenberg-Evers, B.E.P,	SP
Linden, H.M.V. van der,	LOKAAL-LIMBURG
Lodewijks, A.J.V.C.	VVD
Loo, N.F.S. van der,	PVV
Nijskens, H.L.M.	VVD
Nillesen-van Lammeren, mevrouw H.	CDA
Oppen, J.H.T.J. van,	VVD
Pfoster, D.D.W.	PVV
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Rey, J.F.B. van	Volkspartij Limburg
Rossel, A.	GroenLinks
Ruiters, M.P.P.	CDA
Schenk-Hermans, mevrouw M.M.J.T.	CDA

Simons, mr. B.A.	PVV
Soest, K.J.P. van,	PVV
Sturtz, F.F.P.J.G	PVV
Tegels, ir. R.J.J.	CDA
Titulaer, ir. M.J.J.	CDA
Vaessen, L.A.P.	D66
Ven, J. van de,	D66
Verhoijzen, ing. M.L.M.	CDA
Visser, drs. P.M.G.	SP
Voncken, M.M.W.	SP
Wageningen, ir. J. van,	D66
Weingarten, mevrouw A.G.A.	SP
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA

Afwezig

Bus, drs. E.H.J.	Fractie Bus
Dommelen, mevrouw mr. W.A. van	D66

Het college van Gedeputeerde Staten

Akker, LLM MA J.P. van den	VVD
Bovens, drs. Th.J.F.M.	
Geurts, ing. E.	PvdA
Koopmans, G.P.J.	CDA
Mackus, H.J.H.,	CDA
Teunissen, H.	D66

Notulist

DemiSec

1. Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren, ik open deze vergadering en ik verzoek u om te gaan staan. Aan het begin van deze vergadering, waarin wij samenkomen om de belangen van de Provincie Limburg en haar inwoners te dienen, spreken wij de hoop uit dat onze arbeid vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met juiste waardering voor elkaars mening. Dat is onze bede aan God of aan elkaar. U kunt plaatsnemen.

Dames en heren, van harte welkom bij deze Statenvergadering. Het wordt wel een keer gezegd, de laatste reguliere Statenvergadering in deze periode, maar dat weet je maar nooit, zoals dat heet, dus wat dat betreft is dat vervolgens aan u. U merkt aan de tafels dat wij een nieuwe geluidsinstallatie hebben en u merkt aan mijn stem dat die is aangepast aan de nieuwe geluidsinstallatie. Dat laatste is overigens een grapje want ik ben gewoon erg hees en ik hoop dat ik deze vergadering nog met mijn eigen stem kan afronden en anders is de heer Frische altijd bereid in dat laatste geval om in te springen. Het komt wel goed uit dat er een nieuwe geluidsinstallatie is want dan hoef ik niet helemaal mijn stem te forceren. Ik vraag al bij voorbaat clementie voor mijzelf bij het bedienen van de knoppen, maar ik geef u ook alvast clementie voor als u de knopjes dadelijk allemaal per ongeluk verkeerd gebruikt, maar daar komen we gezamenlijk uit. Er is assistentie aanwezig van de firma die dit allemaal heeft geïnstalleerd, dus volgens mij kunnen we een rimpelloze vergadering wel garanderen. Dat is niet voor degenen die afwezig zijn. Dat is mevrouw Van Dommelen van D66 en de heer Bus van de Fractie Bus, die hebben zich afgemeld voor vandaag.

Er is een fotograaf aanwezig die, het moment dat u van de nieuwe geluidsinstallatie gebruikmaakt wat foto's wil maken, ook weer voor het archief van de Staten, zodat u het niet alleen met die zwanenhengels in beeld bent geweest, maar ook een keer met deze mooie apparatuur.

Ik zal voor de 1^e stemming aankondigen dat er een proefstemming zal plaatsvinden over een fictief onderwerp, maar dat zal tegen die tijd vanzelf wel duidelijk worden gemaakt. De microfoons die u bij de interruptietafel of het spreekgestoelte kunt bedienen, dat gaat gewoon zoals ouderwets met de rechterknop, zo ging dat met de oude apparatuur ook. Nogmaals, de instructie voor de stemming zal ik geven op het moment dat wij dat voor de eerste keer gaan doen. Er kan uiteraard ook nog steeds hoofdelijk worden gestemd en voor dat moment dat dat zou gebeuren, wordt er een nummertje getrokken en u ziet, als je naar zo'n moderne apparatuur kijkt en naar zo'n bowl met nummertjes, hoe wij de geschiedenis helemaal omarmen. Degene die numero 14 heeft, dat is het Statenlid...

Griffier Braam: De heer Heldens.

De voorzitter: De heer Heldens zou dan mogen beginnen met het uitbrengen van een stem en ik hoop dat de heer Heldens wel een goede stem heeft en niet zoals ik zo'n Valentijns zwoele stem, maar gewoon normaal kan spreken. Dat gaat vanzelf, tegen die tijd zetten we uw microfoon ook weer aan, dus maakt u zich niet ongerust.

Dan ben ik al bij het vaststellen van de agenda en kan ik u mededelen dat de agendapunten 6.3 en 6.4, Statenvoorstel Provinciale bijdrage Brightlands Sustainable Technology Center en het Statenvoorstel Provinciale bijdrage programma Brightlands Techruption, gezamenlijk zullen worden

behandeld, maar wel apart in stemming worden gebracht. Er ligt een gewijzigde conceptagenda voor voor deze vergadering en de vraag is of u kunt instemmen met die agenda. Dat kan, aldus besloten.

Dan mag ik u zeggen dat de lunch omstreeks 12.30 uur zal plaatsvinden, dat zal geen verrassing zijn, en de eindtijd zoals die nu wordt ingeschat is 16.30 uur, maar het zou wel eens eerder kunnen zijn, maar ik ga geen voorspellingen doen. De ambtenaren op de tribune zullen dadelijk een poll maken en dan zullen ze kijken op welk tijdstip we eindigen en de winnaar daarvan mag ook meedoen aan de borrel na afloop. Dat gezegd hebbende, kan ik zeggen dat de Statenvergadering rechtstreeks te volgen is via ons Provinciale website en dat daarmee agendapunt 1 is afgehandeld.

2. Spreekrecht externen

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 2, het spreekrecht externen. Dat is vandaag niet van toepassing, er heeft zich geen externe voor dit agendapunt gemeld.

3. Vragenuur

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 3, het vragenuur. Er zijn 2 verzoeken tot het stellen van mondelinge vragen ingediend. 1 door Statenlid Rossel van de fractie GroenLinks inzake ondergrondse buisleidingen voor chemicaliën, het tracé van Nieuwstadt naar Helmond en het 2e verzoek door de Statenleden Rossel van de fractie GroenLinks en Plusquin van de fractie Partij voor de Dieren inzake Sibelco zilverzandwinning in Heerlen-Landgraaf. Beide verzoeken tot het stellen van mondelinge vragen zijn door mij beoordeeld en ik heb deze verzoeken gehonoreerd. Per onderwerp wordt aan de vragensteller het woord verleend om 1 of meerdere vragen te stellen en een korte toelichting van maximaal 5 minuten daarop te geven. Tijdens de toelichting zijn er geen interrupties toegestaan. Na de beantwoording door Gedeputeerde Staten, de Commissaris van de Koning of een ander Statenlid, krijgt de vragensteller desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen en vervolgens kan ik als voorzitter de andere Statenleden het woord geven om aan óf de vragensteller of aan Gedeputeerde Staten vragen over het onderwerp te stellen. De nieuwe geluidsinstallatie levert ook muziek op begrijp ik. Welk knopje was dat? Dat heb ik nog niet gehoord en welke zender staat erop? Het indienen van moties tijdens het vragenuur is niet toegestaan tenzij Provinciale Staten anders beslist. Dat gezegd hebbende, stel ik voor om eerst te beginnen met de vragen van de heer Rossel over buisleidingen en dan geef ik de heer Rossel ook graag het woord. Het woord is aan de heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, voor mensen die niet helemaal ingelezen zijn in het onderwerp, heb ik hier een uitvergroete kaart bij me. U ziet Zuid-Nederland en België en u ziet hier allerlei gekleurde lijnen op die kaarten, die gekleurde lijnen stellen niet meer en niet minder voor dan ondergrondse pijpleidingen voor chemicaliën, waarbij u ziet dat er al een heel stelsel ligt dat naar Limburg toekomt en dan is er een gele lijn ingetekend en dat is zeg maar het betwiste traject waar we het vandaag over hebben, een 65 kilometer lang extra tracé dat van Helmond helemaal afgetakt wordt over 5 gemeenten in Brabant en 5 gemeenten in Limburg, te weten Weert, Nederweert, Leudal, Maasgouw en Echt-Susteren en wat de nodige impact met zich mee gaat brengen want die strook is 70 meter breed, over die 70 meter grond mag helemaal niks gebeuren, die pijpleidingen komen op 1,25 meter onder de grond te liggen. Er gaan hele licht ontvlambare of hele explosieve goedjes door die leidingen heen, van Chemelot en van Chemelot af en u kunt zich voorstellen dat we eerst zouden moeten kijken of de bestaande capaciteit al volledig is besteed en ik kan u reeds vertellen, dat is bij lange na niet het geval. Dus we zouden het bestaande traject over

Venlo nog verder kunnen uitbreiden of natuurlijk het tracé dat via Antwerpen loopt kunnen gebruiken vanuit de Rotterdamse haven.

Voorzitter, dat gezegd hebbende, dat is eigenlijk de hele clou waar we het vandaag over zouden moeten hebben, levert ons natuurlijk behoorlijk wat vragen op en ik moet u ook eerlijkheidshalve zeggen dat we het erg stil vinden vanuit het activistische college, want zo heeft het zich altijd gepresenteerd van het begin af aan, maar we hebben proactief helemaal niets gehoord op dit onderwerp, we hebben het eruit moeten trekken en hetgene wat we tot nu toe eruit getrokken hebben gekregen, ja dat was niet helemaal naar tevredenheid kan ik u ook alvast verklappen. Laten we de vragen maar gewoon gaan stellen want het zijn er heel veel.

Vraag 1. Heeft het college en portefeuillehouder Teunissen ook kennisgenomen van de inhoud van de uitvoerige reactie van Buizen Brandevoort? Een aantal mensen daarvan zit op de tribune. Hoe reageert het college op deze brief?

Het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw is in juli 2012 naar aanleiding van vooronderzoek door het ministerie vroegtijdig afgekeurd op basis van negatieve resultaten, ten gunste van het reeds bestaande tracé via de regio Venlo. Hierop heeft een aantal bedrijven zienswijzen ingediend, waarna de minister in oktober 2012 de eerdere afwijzing als een blad aan de boom wijzigt en het tracé Helmond- Nederweert-Maasgouw plotseling alsnog opneemt als nader te onderzoeken indicatief tracé in de Structuurvisie Buisleidingen. Begin 2013 wordt de zienswijzenprocedure opgestart.

Vraag 2. Is het college op de hoogte van het feit dat deze zienswijzenprocedure tot op heden nooit is afgerond?

Vraag 3. Wanneer en waarom is de procedure gestrand?

De zienswijze van de gemeente Helmond, evenals een groot aantal andere zienswijzen, zijn nooit beantwoord.

Vraag 4. Deelt het college de mening van GroenLinks dat de belangen van omwonenden en gemeenten op een transparante en democratische wijze dient te geschieden? Hoe ziet het college dit?

Wij horen het college, via media, berichten, rapportages, gremia, een 2e Venlo te willen vermijden. Dat is het bestaande tracé dus.

Vraag 5. Nogmaals de vraag: wat gaat het college doen teneinde te waarborgen dat de zienswijzenprocedure correct verloopt?

Vraag 6. Kan het college gemotiveerd verklaren waarom men niet in 1e instantie ervoor kiest om het reeds in gebruik zijnde en in 2012 vastgestelde tracé van regio Venlo, hiervoor aan te wenden? Zo nee, waarom niet?

1 van de bedrijven die destijds een zienswijze indiende om het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw in beeld te behouden, was Petrochemical Pipeline Services, afgekort met PPS.

Is het college op de hoogte dat PPS een 100% dochter is van SABIC? Wist u dat PPS veelvuldig aanwezig is bij vergaderingen om de leemte aan kennis bij de overheid op het gebied van buisleidingen aan te vullen?

Vraag 8. Weet het college ook dat PPS de aannemer zal zijn om de buisleidingstrook Helmond-Nederweert-Maasgouw te ontwikkelen, de buisleidingen te leggen en om deze te gaan beheren?

Vraag 9. Weet het college ook dat PPS adviserend is aan onderzoeksbureau Arcadis dat voor het ministerie de onderzoeken naar buisleidingentracés doet?

Vraag 10. Deelt het college de mening van GroenLinks dat er zodoende minimaal een schijn van belangenverstrengeling heerst omtrent het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw?

Vraag 11. Is het college het verder met ons eens dat dit de objectiviteit en legitimiteit van de milieueffectrapportages van onderzoeksbureau Arcadis sterk in twijfel trekt?

Vraag 12. Is het college bereid om opdracht te geven aan een ander, compleet onafhankelijk bureau, noem het maar een second opinion, dan het door het ministerie verkozen onderzoeksbureau Arcadis, om te onderzoeken waarom het indicatief tracé Laarbeek-Echt-Susteren de voorkeur verdient boven het al bestaande tracé van regio Venlo? Zo niet, waarom niet en wat kan men eraan doen om dat toch voor elkaar te krijgen?

Is het college op de hoogte van het feit dat de operationele hoofdstructuur buisleidingen via de regio Venlo nog voldoende ruimte biedt voor extra buisleidingen?

Vraag 14. En is het college op de hoogte van het omvangrijke buisleidingentracé tussen Chemelot en Antwerpen, waarna het tracé verder verbonden is met Rotterdam via de Leidingenstraat Nederland (LSNed).

Vraag 15. Weet het college dat het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw als een kostenbesparende afkortroute wordt verkocht, terwijl dit juist niet het geval is?

Het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw betreft een lengte van 64,3 kilometer keer zeker 70 meter breed, is een ruimtebeslag van 450 hectare, keer minimaal € 10,00 als we het hebben over agrarische grond, maar er zit ook veel niet-agrarische grond in, een bedrag van snel € 45 miljoen tot € 50 miljoen, maar mensen op de tribune hebben mij gisteravond nog verteld: het zou zomaar tot € 0,5 miljard aan kosten kunnen zijn die je maatschappelijk moet ophoesten. De zogenaamde afkortroute via Helmond-Nederweert-Maasgouw betreft trouwens helemaal geen kortere route want het tracé tussen Tegelen en Echt-Susteren is slechts 29,3 kilometer lang. Hierbij meten we vanaf Tegelen omdat de hoofdstructuur al via Venlo naar het Ruhrgebied loopt. Nog 3 vragen voorzitter.

Vraag 16. Durft het college met GroenLinks te concluderen dat het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw hierdoor volledig overbodig is, leidt tot overprogrammering en onnodig beslag legt op de ruimte?

Vraag 17. Wie zou dit project moeten gaan betalen? Betaalt het bedrijfsleven hieraan mee en hoeveel?

Nut en noodzaak van het tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw ontbreekt volledig, volgens GroenLinks, dat moge duidelijk zijn. De beantwoording van het college van onze vragen van 12 december jl. doet ons vermoeden versterken dat de Provincie zich liever afzijdig houdt en dit komt overeen met het beeld dat momenteel naar buiten komt van de Provincie ten aanzien van dit dossier, namelijk bestuurlijk neutraal, maar ambtelijk uitgesproken voorstander van het extra tracé Helmond-Nederweert-Maasgouw. Wij verzoeken het college van Gedeputeerde Staten echter de grondbeginselen van onze democratie te respecteren en de belangen van alle partijen, waaronder die van de burgers van Limburg, op een transparante wijze te behartigen.

Onze laatste vraag 18. Wat is het college bereid hier proactief, actief en activistisch aan bij te dragen om deze nieuwe ondergrondse chemische transportroute te voorkomen? Alvast bedankt voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Rossel. Het woord is aan de gedeputeerde, de heer Teunissen.

Gedeputeerde Teunissen: Geachte Staten. GroenLinks heeft zeer gedetailleerde vragen gesteld over een procedure die nog opgestart moet worden, met alle respect. Er loopt nog helemaal niets en toch wordt al op detail aan ons gevraagd te reageren op allerlei suggesties en wat GroenLinks doet, ik zal het proberen zo goed mogelijk te beantwoorden, maar de detaillistische vragen die u stelt, wil ik

ook graag schriftelijk afdoen op hoofdlijnen, maar ik wil hier in ieder geval duidelijk aangeven wat het standpunt van het college is.

De minister heeft op een gegeven moment aangegeven, op vragen van Tweede Kamerlid Smeulders van GroenLinks uit Helmond, wat de stand van zaken is rondom de procedure om te komen van een indicatief buizentraject naar een voorkeustracé. Daarop heeft de minister geantwoord: dat zijn we nog aan het bekijken, maar als we al een procedure opstarten, dan zullen de zienswijzenprocedure en de belangen die daaraan ten grondslag liggen in 1e helft van 2019 in procedure worden gebracht en dan kan iedereen zienswijzen indienen en dan zullen we ook inhoudelijk met iedereen gaan discussiëren over nut en noodzaak.

Dat is op dit moment de stand van zaken. U heeft daar ons vragen over gesteld. Hoe staan Gedeputeerde Staten in deze kaders ten aanzien van buisleidingen en dan kan ik u 1 ding vertellen, dat wij het eigenlijk eens zijn met de Brabantse Milieufederatie en wij onderschrijven namelijk als Gedeputeerde Staten het belang van transport van middelen door buisleidingen. Dat is voor ons het allerbelangrijkste. Wij vinden dat het transport van middelen door buizen beter is dan over de weg, over het spoor of over het water. Daarvoor is het nodig dat er buisleidingen zijn. Daar hebben we een tracé, via Venlo wordt gezegd, maar er wordt nu in ieder geval de suggestie gewekt, en dat hebben we eigenlijk in 2012 in de Structuurvisie ook al aangegeven, dat er ruimte gereserveerd moet worden. Ruimte gereserveerd moet worden, dat is iets anders dan wat u zegt, dat er 8 buisleidingen komen. Nee, er kunnen in theorie 8 buisleidingen komen, maar ik weet niet of die er ooit gaan komen. Dat is ook helemaal niet aan de orde. U zegt in uw vragen dat er concreet 8 buisleidingen komen. Ons is niets bekend van een concrete aanleg van buizen, het gaat puur en alleen over de ruimtelijke reservering van een mogelijk buizentraject. Nogmaals, dit college is voorstander van een buisleidingentraject, nogmaals van het transporteren van middelen door buizen want dat is volgens ons de meest veilige weg.

Wat wij nu in de tussentijd gedaan hebben, is overleg gevoerd met de gemeenten, zowel aan de Limburgse als aan de Brabantse kant en ik heb intensief overleg met mijn collega Van Merrienboer van de Provincie Brabant om in ieder geval gezamenlijk op te trekken want ook wij constateren dat een aantal onderzoeken verre van goed is. Dus voordat überhaupt iets in procedure gebracht moet worden, hebben we ook de minister te kennen gegeven dat wel alles, de onderzoeken en noem maar op, wel van gedegen kwaliteit moeten zijn en dat vindt de gemeente overigens ook en daarom trekken we ook samen met de gemeenten op en dat is verre van. Dus nog voordat er überhaupt een procedure gestart gaat worden, hebben we al aangegeven dat, als er een procedure gestart moet worden, de gegevens daaronder wel goed moeten zijn.

Dat is in ieder geval ons standpunt, maar desalniettemin borduren wij als college wel voort op het idee van de Structuurvisie 2012 dat, als er een buisleiding moet komen, het wat ons betreft goed is dat Zuid-Limburg ook de mogelijkheid krijgt om aan te takken op buisleidingen. Nogmaals, dat kan zijn vanuit de bestaande 2, zoals u dat net ook heeft aangegeven, maar als er een 3e voor nodig is, gezien de gigantische opgaven waarvoor we staan in het kader van de energietransitie en de klimaatadaptatie, dan zou dat best een buisleiding kunnen zijn en dan hebben we gewoon ruimte nodig en dat is volgens mij nu aan de orde.

Heb ik kennisgenomen van de brief van Buizen Brandevoort? Jazeker. Toen ik de brief kreeg, heb ik dezelfde dag nog een afspraak laten plannen en geloof het of niet, dat heb ik vandaag, dat heb ik de mensen ook verteld, dat heb ik vandaag en wij laten ons vooral voeden ja, door de omgeving en door mensen die daar echt bij betrokken zijn en wij zijn ons nu zelf aan het oriënteren op de stand van

zaken rondom de procedure van de minister. We hebben intensief contact met zowel Brabant als met Limburgse gemeenten om gezamenlijk op te trekken en ik zou ook willen voorstellen om dit zeer belangwekkende dossier, op het moment dat er echt iets ligt vanuit het ministerie, in de Commissie te bespreken, dan pas met de omwonenden echt actief gaan communiceren omdat er namelijk wel iets moet liggen waar we het over moeten hebben en nu allerlei zaken vanuit het verleden... U refereert terecht aan een niet-afgemaakte zienswijzenprocedure uit 2012 en het balletje ligt dus wat mij betreft, wat ons betreft, echt bij het ministerie. Daar hebben we het ministerie ook op aangesproken: zorg ervoor dat de procedure, als u die opstart, ook echt fatsoenlijk is en nogmaals, desalniettemin wil ik toch nogmaals benadrukken dat, gezien de gigantische opgave waarvoor we staan, dit college in ieder geval wel het belang van transport van middelen door buisleidingen onderkent en als daarvoor die ruimtelijke reservering nodig is...

U noemt allerlei kosten en wie gaat wat betalen en wie gaat dat aanleggen? Dat is voor ons op dit moment nog niet aan de orde. Nogmaals, omdat er niks concreets ligt. Het gaat echt puur en alleen maar om een ruimtelijke reservering.

Voorzitter, daar zou ik het bij willen laten. Nogmaals, ik kan alle vragen beantwoorden zoals u die gesteld heeft want ik heb overal antwoord op, alleen de vraag is natuurlijk of dat in dit stadium wel goed is en of ik dat niet beter schriftelijk zou kunnen doen en dat we dan het eventueel agenderen voor een eerstvolgende Commissievergadering.

De voorzitter: U bent overigens dan ook gehouden om dat schriftelijk te doen binnen 14 dagen. Dat is de procedure bij mondelinge vragen. Dus binnen 14 dagen komt schriftelijk antwoord. En de heer Rossel krijgt de gelegenheid om aanvullend...

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, ik ben het college erkentelijk voor zijn reactie en laten wij ook vooropstellen dat ook GroenLinks voorstander is, als het mogelijk is, om de chemische transportroute inderdaad via het pijpleidingensysteem te laten doen en niet helemaal door centra van gemeenten over het spoor, of laat staan dat het over de reeds overvolle autosnelwegen moet gaan. Dus ook daar zitten wij op 1 lijn. Daar vindt u ons ook aan uw zijde zal ik zo maar stellen, maar voorzitter wat wij wel heel vreemd vinden is dat hier gewoon gezegd wordt: de procedure is niet eens opgestart want de procedure was opgestart in 2012 maar die is nooit afgerond. Dus er heeft al een procedure gelopen voor dit tracédeel, ook omdat het tracédeel eerst was afgekeurd en juist na die zienswijzenprocedure weer is toegevoegd aan de Structuurvisie. Dat vinden wij al heel vreemd, dat de beïnvloeding van het bedrijfsleven zo groot kan zijn dat men iets wat men eerst negatief beoordeelde ineens toch als indicatief tracé aanmerkt en waar het ons om gaat: is die pijpleiding nou nodig? Dan zou je ook moeten kijken naar de reeds bestaande tracés, het tracé over Venlo en het tracé over Antwerpen. Daar zit naar onze informatie nog steeds voldoende ruimte om extra pijpleidingen in die stroken toe te leggen en om nu gewoon maar pro forma 450 hectare grond te reserveren, wat echt direct door woonkernen, bedrijventerreinen, agrarische grondgebieden die op dit moment in exploitatie zijn, om dat te gaan reserveren, vindt GroenLinks niet opportuun. Dan zou je het voorzorgsbeginsel moeten toepassen, ga eerst kijken of het echt nodig is en ga dan pas dat ruimtebeslag toepassen. Ik ben eigenlijk ook heel benieuwd naar hoe andere partijen erin staan, maar daar hebben we vandaag niet de ruimte voor want dit is geen debat, maar ik ga wel overwegen of we hierover vandaag toch een uitspraak van de Staten moeten doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De gelegenheid aan de overige leden van de Staten om vragen te stellen aan of de heer Rossel of het college. Wordt daarvan gebruikgemaakt? Niet. Dan is dit deel van het agendapunt daarmee afgehandeld.

Kom ik bij de volgende mondelinge vragen. Die zijn gesteld door de heer Rossel en mevrouw Plusquin. Ik weet niet wie van beiden de vijfminutensessie doet. Dat gaat over Sibelco en ook hier weer eerst de gelegenheid voor een toelichting. Dan worden de vragen gesteld, dan antwoordt het college, dan kan de vragensteller aanvullende vragen stellen en kunnen ook andere leden van de Staten nog vragen eraan toevoegen. Het woord is aan de heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, we gaan van iets in de grond stoppen naar iets uit de grond halen. Sibelco, Heerlen-Landgraaf. Ik moet even de tijd krijgen om dat tussen de oren weer eventjes goed te krijgen. Sibelco, we hebben het daar sinds eind 2017 met elkaar over gehad, ten 1^e in de gemeente en begin 2018 hier ook in dit huis. Zoals iedereen weet, is er al sinds jaar en dag een zilverzandwinningsgroeve in Heerlen en Landgraaf en die concessie zou eigenlijk per dit jaar zijn opgehouden en niet alleen de concessie zou per dit jaar zijn opgehouden, ook het hele gebied zou opnieuw ingericht worden conform het plan van transformatie en zou ook weer opengesteld worden per dit jaar. Dat gaat allemaal niet gebeuren, maar daar hebben we vorig jaar natuurlijk een hele procedure met elkaar over doorlopen. Op initiatief van de SP samen met GroenLinks en de Partij voor de Dieren hebben we het daar in de Commissie RLN in mei vorig jaar over gehad. Toen bleek er eigenlijk al heel weinig bewegingsruimte bij dit college te zitten.

Vervolgens hebben mevrouw Plusquin en ik in de Staten van juni een motie ingediend om toch met die 7 aanvankelijke partners aan tafel te gaan zitten. Dan wordt er geroepen: dat gaan we doen begin juli. Die motie hebben we ingetrokken op die toezegging. Vervolgens wordt die toezegging afgedaan: ja, we gaan 9 en 13 juli opnieuw met elkaar zitten. Vervolgens horen we nooit meer iets over dat overleg. In oktober krijgen we een brief over de voortgang, daarin wordt op zijn minst de suggestie gewekt dat die 7 partijen, en ook alle 7, met elkaar aan tafel zitten om een gedragen plan te krijgen en ik moet het goed formuleren want in de woorden van het college is het plan 1 integraal plan voor enerzijds de vergunningverlening en anderzijds het plan van transformatie. Dus als we het hebben over een gedragen plan, dan betreft het ook alle elementen in dat plan en dan krijgen we uiteindelijk via de openbare besluitenlijst, die moeten we dan inzien, wat er in december is besloten, maar inmiddels is natuurlijk de pleuris uitgebroken op dit dossier want de gemeente Heerlen heeft zich middels een raadsuitspraak de gang naar de rechter gewaand en inmiddels hebben ook de 2 bewonersbelangengroeperingen, die eerder afgehaakt waren, ook aangekondigd naar de Raad van State te gaan op dit dossier. Dus daar waar we eerst 7 partners waren, zijn we dadelijk grote tegenstanders van elkaar en dat hadden we eigenlijk al vorig jaar juni met elkaar willen voorkomen, maar volgens mij is er straks ook nog de motie van de SP die we vreemd aan de orde hebben nog altijd de insteek om daar met elkaar toch proberen uit te komen op een nette manier, maar we hebben in ieder geval ook wat vragen over de procesgang en de informatievoorziening. Ik ga die vragen stellen voorzitter.

Vraag 1. Wat is er nu sinds de vergadering van Provinciale Staten van 15 juni 2018 allemaal voor overleg geweest met de 4 eerder afgehaakte partijen, dus de 2 gemeenten en de 2 bewonersbelangengroeperingen? Kunt u dit in een chronologisch overzicht gieten?

Vraag 2. Wat is er volgens het college doorslaggevend geweest om uiteindelijk de wens van Sibelco voor verlenging van de concessie met 12 jaren toch door te voeren en waarom was het compromis tot 2025 niet haalbaar?

Vraag 3. Wanneer was het voor het college duidelijk dat er geen door 7 partijen gedragen plan inzake de vergunningverlening haalbaar was?

Vraag 4. En waarom heeft het college Provinciale Staten hierover nooit geïnformeerd?

Vraag 5. Wat is nu het plan van transformatie voor na de concessie?

Vraag 6. Door wie wordt dit plan van transformatie gesteund en gedragen?

Vraag 7. Waarom heeft het college Provinciale Staten hierover nooit geïnformeerd?

Vraag 8. Wat vindt het college van het besluit van de gemeenteraad van Heerlen en de reactie van het college aldaar om de gang naar de bestuursrechter te maken en lijnrecht tegenover het besluit van de Provincie te komen staan?

Vraag 9. Wat vindt het college van het besluit van de bewonersbelangengroeperingen om de gang naar de bestuursrechter te maken en lijnrecht tegenover het besluit van de Provincie te komen staan?

Vraag 10. Wat vindt het college nu zelf hoe toezegging 8300, ik heb het over dat entameren van het nieuwe gesprek en dan zeggen 'begin juli' en vervolgens krijgen we de afdoening van de toezegging niet te horen begin juli. Wat vindt men daar nou van als men dat terugleest?

Vraag 11. Waarom geeft het college tussen 15 juni 2018 en 8 oktober 2018 geen nadere informatie over de voortgang en de overleggen die er plaatsvinden?

Vraag 12. Deelt het college onze mening dat de voortgangsbrief van 8 oktober 2018 door Provinciale Staten alleen kan worden opgevat alsof er daadwerkelijk nog met alle 7 partijen wordt gewerkt aan een gezamenlijk en gedragen plan voor zowel de vergunningverlening als voor het plan van transformatie en zo nee, waarom niet?

Vraag 13. Waarom heeft het college Provinciale Staten niet nader geïnformeerd over het collegebesluit van 18 december 2018 inzake de uiteindelijke vergunningverlening en hebben we dat eigenlijk alleen maar via de openbare Gedeputeerde Statenbesluitenlijst kunnen vernemen?

Vraag 14. Waarom heeft het college sinds de voortgangsbrief van 8 oktober 2018 Provinciale Staten niet actief geïnformeerd op dit dossier buiten het collegebesluit van 18 december 2018 via de openbare Gedeputeerde Statenbesluitenlijst?

Vraag 15. Wat vindt het college zelf nu inzake de informatievoorziening aan Provinciale Staten?

Alvast bedankt.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Rossel. Het college, ook hier mijnheer Teunissen? Ja, mijnheer Teunissen kan. U weet inmiddels waar het knopje zit hè.

Gedeputeerde Teunissen: Voorzitter, dank mijnheer Rossel. Ik krijg nog even de gelegenheid om te reageren op het dossier Sibelco in deze laatste vergadering van deze Provinciale Staten en ik wil mijn verhaal eigenlijk beginnen bij waar ik geëindigd ben op 15 juni 2018. Daarin zeg ik, en ik citeer uit het verslag: "Over de concrete invulling willen wij met iedereen praten en dus ook met de stuurgroep die nu opnieuw geïnstalleerd wordt, in het leven geroepen wordt. Daarvan is het 1^e overleg begin juli gepland, om dan verder te praten over het traject om verder te komen met de inrichting van de Zuidplas en om verder te gaan met de inrichting van de Mijnsteenbergen en daar gaan we graag met iedereen het gesprek over aan, maar wij kunnen niet meer het gesprek aangaan over een andere termijn dan 2032 wat betreft de vergunningverlening". Daarop antwoordt de heer Rossel dat hij dat een grof schandaal vindt, maar dat hij de motie intrekt. Daar ben ik namens Gedeputeerde Staten klip-en-klaar in geweest, de vergunningverlening en met name het 3^e punt dat stond in de motie die de gemeente Heerlen heeft aangenomen, de termijn van vergunningverlening gaan we niet meer over praten. We hebben vervolgens, en dan wil ik best alle data noemen, op 13 juni, op 21 juni, op 13 juli en 5 september met de gemeente Heerlen overlegd, met name over het recreatief gebruik van het opengestelde Sibelcoterrein per 1 januari 2020 en dan gingen we met name praten over: willen we nu gaan zwemmen, willen we intensief gaan zwemmen, willen we extensief gaan zwemmen? Wat willen we nu precies? Want, nogmaals, het plan dat er lag, is 80 hectare nieuwe natuur, opgesteld door Natuurmonumenten en vervolgens bekrachtigd door de Provincie en door Sibelco, maar nogmaals, er werd verzocht om ook recreatief medegebruik mogelijk te maken.

Die overleggen met de gemeente Heerlen hebben uiteindelijk geresulteerd in een overleg met alle omwonenden, dus niet alleen met de omwonenden van BuurSibelco en de Belangengroep Brunssummerheide, maar ook met Wijkraad Heksenberg en nog met een aantal andere omwonenden en vertegenwoordigers van de omwonenden. Daar hebben we op 25 september een overleg gehad en op 14 november hebben we daar een overleg over gehad en op expliciet verzoek van de wethouder van de gemeente Heerlen, die verzocht heeft dat hij over de verdere invulling samen met bewoners tot zomer 2019 de tijd krijgt om te praten over met name het recreatief gebruik en dan nogmaals, willen we gaan zwemmen, willen we gaan zwemmen in de Zuidplas, wat de gemeente Heerlen niet wil want de gemeente Heerlen wil het liefst gaan zwemmen in de Middenplas, dat kan ook nog. De discussie over het parkeren is duidelijk een onderwerp van discussie, maar nogmaals, al op de vergadering van 25 september 2018 hebben we duidelijk aangegeven: de bandbreedte waarbinnen we met iedereen praten is een vergunningverlening tot 2032. Nogmaals, daar hebben we ook een hele discussie over gehad, hoe dat tot stand is gekomen, maar voor iedereen was helder dat de vergunningverlening, de termijn van vergunningverlening, gewoon vaststond en dat we echt alleen gaan praten over de inrichting van het verdere gebied, met name het recreatief gebruik.

U geeft aan: was u op de hoogte, wat vindt u ervan dat de belangengroep naar de Raad van State gaat? Dat was vanaf dag 1 helder. Toen ik in april 2018 al gesproken heb met vertegenwoordigers van BuurSibelco, was al duidelijk, als die motie niet onverkort werd uitgevoerd, zullen we elkaar bij de Raad van State ontmoeten. Dat was klip-en-klaar, dat was helder. Daarvan hebben we gezegd: dat respecteren we en het juridische traject zal dan zijn vervolg moeten krijgen. Dat laat onverlet dat wij met zijn allen op een positieve manier gaan praten over de invulling, de recreatieve invulling, van het gebied. Tot op de dag van vandaag gaat dat hartstikke goed. U kunt de verslagen erop nalezen, dat gaat in goede harmonie en wordt getrokken door een bevlogen wethouder Simons van de gemeente Heerlen en dat gaat wat mij betreft de goede kant op.

Hoe kijkt u nu aan tegen het draagvlak bij de gemeente Heerlen? Het college van de gemeente Heerlen heeft de gemeenteraad geadviseerd om niet in beroep te gaan. Dat weten we ook. Er ligt een raadsvoorstel vanuit het college om te zeggen: luister eens, kijk nu naar de toekomst, we hebben 2 van de 3 punten binnengehaald, gefaseerd openstellen en de Mijnteenberg blijft staan en de termijn, ja daar moeten we ons verlies maar op nemen en we stellen voor om ons vooral te richten op de toekomst en dan wordt er ook nog gesproken over: we willen niet de verhoudingen met de Provincie ter discussie stellen. Dat laatste is zeker niet aan de orde want nogmaals, we respecteren dat volledig. En met de meest krappe meerderheid van 1 zetel voor, 1 stem voor, heeft de gemeenteraad uiteindelijk besloten om toch bezwaar aan te tekenen. Ook daar heb ik met wethouder Simons over gesproken. No hard feelings, dat hoort bij de procedure en dat is niet te voorkomen. Dat zal ik dadelijk ook in reactie op de motie van de SP wel duidelijk maken want óf wij moeten de verleende vergunning intrekken, waarin de eindtermijn van 2032 staat, of de buurtbewoners en de gemeente Heerlen moeten zeggen: wij nemen het verlies. Tot nu toe zit daar geen enkele beweging in en zijn de ingenomen stellingen eigenlijk ook vanaf dag 1 wel heel helder geweest.

Vind ik dan dat ik Provinciale Staten onvoldoende heb geïnformeerd? Nee, dat denk ik niet, daar ben ik het niet mee eens want nogmaals, op 8 oktober in de mededeling portefeuillehouder geven wij duidelijk aan dat wij een ontwerpvergunning hebben verleend aan Sibelco. We schetsen ook het traject dat we tot 8 oktober hebben doorlopen met de buurtbewoners en dat traject loopt nog. Nogmaals, wat ik net al zei, tot de zomervakantie 2019 heeft de wethouder zichzelf de tijd gegund om samen met de omwonenden een wat gedetailleerder uitwerkingsplan te krijgen.

Dan hecht ik er toch nog aan om nogmaals te zeggen: wij als Provincie, Sibelco en Natuurmonumenten hebben ons eigenlijk aanvankelijk alleen maar beperkt tot de herinrichting van het Sibelcogebied en op uitdrukkelijk verzoek van de heer Aussems van werkgroep Behoud Brunssummerheide hebben we het gebied ook verder gemaakt. Wij trekken nu de Brunssummerheide erbij, met name de recreatieve druk op de Roode Beek wordt ook meegenomen in dit verhaal en met name om te bezien of de recreatieve druk op de Roode Beek verlegd kan worden door bij Sibelco wat te gaan ontwikkelen op het terrein van zwemmen of iets actiever zwemmen, recreëren om het maar zo te zeggen.

Kortom, ik denk dat we de Staten op 8 oktober voldoende inzicht hebben gegeven over hoe de procedure loopt ten aanzien van de vergunningverlening, hoe de gesprekken met de omwonenden verlopen. Na 8 oktober zijn die, nogmaals, die zijn en blijven voortgezet om te komen tot een gedragen detailinvulling van dat gebied. Dus het enige wat u mij zou kunnen verwijten is dat ik anders dan bij andere vergunningverleningen u net voor kerst had moeten mededelen dat de ontwerpvergunning en de afgehandelde zienswijzen door Gedeputeerde Staten zijn afgehandeld en dat de vergunning is verleend. Dat hebben we inderdaad niet gedaan, maar dat doen we bij geen een procedure. Nogmaals, ik ging ervan uit dat die procedure in de mededeling portefeuillehouder van 8 oktober voldoende geschilderd was.

Ik kan nu alle vragen tot in detail met u doorlopen, maar ik denk dat ik in hoofdlijnen heb aangegeven hoe het proces verlopen is, hoe we er nu in staan en dat wij op dit moment in goede harmonie over de uitwerkingen van het plan praten, maar niet meer over de einddatum van de vergunning want die ligt gewoon vast en die hebben wij inmiddels ook verleend en dat uiteindelijk de Raad van State zijn oordeel daarover moet vellen, dat was wat ons betreft vanaf dag 1 helder en dat is nu eenmaal de procedure waarin wij nu zijn gekomen. Ik zie daar ook eerlijk gezegd geen andere uitweg in als dat de Raad van State maar een eindoordeel moet vellen. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Teunissen. Ik geef de vragensteller de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, het is goed dat de heer Teunissen, de gedeputeerde, toch nog even mijn woorden van 15 juni vorig jaar aanhaalt, dat het een grof schandaal is dat er geen enkele rek bij dit college zat, vorig jaar niet, tot nu toe niet en daarmee is het college wel consistent geweest, dus ik kan het college daar niets in verwijten. Dank voor de beantwoording, maar de vraag is, en ik zou die vraag toch wel graag vandaag willen stellen en ook beantwoord willen hebben: waarom kon er niet alsnog gepraat worden over de duur van die vergunningverlening? Want ja, er vraagt iemand iets aan, u moet die aanvraag natuurlijk dan ook conform afwickelen, maar als u weet dat er zowel bij die 2 gemeenten als bij de 2 partners, die bewonersbelangengroeperingen vertegenwoordigen, geen draagvlak is om na 12 tot 13 jaar die concessie te verlengen, waarom kan dan niet naar een compromis gezocht worden? De gemeenten hebben meteen verklaard: we zijn compromisbereid. De andere partners hebben ook meteen verklaard: we zijn compromisbereid en ik ben ook heel benieuwd straks naar de behandeling van de motie van de SP, want dat is wel de hamvraag. Dat er gepraat wordt over het plan van transformatie lijkt me sowieso wiesdes, maar het grootste probleem is natuurlijk dat Sibelco weer mag doorgaan met graven en dat de overlast voor de omwonenden natuurlijk nog 12-13 jaar door zal gaan. Dat is het belangrijkste probleem en dat dit college totaal dat probleem niet eens bespreekbaar maakt en daar naar maatregelen voor wil komen, ik snap het niet. Ik snap gewoon niet dat er gewoon eenzijdig alleen maar naar Sibelco wordt gekeken en 'ja' wordt geknikt naar Sibelco. Ik ben benieuwd of het college daar nog op wil reageren.

De voorzitter: Ik kijk eerst even of er nog andere vragen zijn. Sorry mijnheer Teunissen, eerst even de andere vragen. Mijnheer Van Caldenberg. Eerst mijnheer Van Caldenberg, de andere vragen.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u. Ja voorzitter, kiest het college voor omwonenden of kiest het college voor het grote geld van een Belgische multinational die niks teruggeeft aan de bevolking? Als gevolg van een ontbrekende visie op de toekomst van dit gebied bij het Provinciebestuur, heeft Sibelco te veel macht gekregen, al jaren. Zonder visie blijft alleen het belang van het geld over. Waarom, is de vraag aan het Provinciebestuur, houdt u steeds Sibelco de hand boven het hoofd? Waarom is 2033 voor u zo belangrijk? De meeste van die gemeenteraadsleden en Statenleden zijn op dat moment al lang weg. Hoopt het Provinciebestuur soms dat daarmee ook de weerstand is verdwenen? Wie is daarmee gediend? Parkstad niet want die moeten alleen maar langer wachten totdat de inwoners weer gebruik kunnen maken van dit gebied. Voorzitter, dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Caldenberg. Zijn er nog andere aanvullende vragen? Niet. Dan kan de heer Teunissen dat meenemen in de beantwoording.

Gedeputeerde Teunissen: Voorzitter, toch even het collectief geheugen weer opfrissen. Wat was de start van dit college? De intentieovereenkomst die in 2015 getekend is met Sibelco, waarin we aangegeven hebben dat wij akkoord gingen met een ontgroning, vergunning tot 2035 met het vergraven van de Mijnsteenbergh en het fysiek openstellen van het gebied. Dat was het uitgangspunt. Vanaf de start van dit college hebben mijn voormalig collega Prevoo en ik er samen met 5 partijen keihard aan gewerkt om daar iets van te maken. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad van Heerlen een motie met 3 punten aangenomen: stop met afgraven van de Mijnsteenbergh, ga over naar gefaseerde openstelling van de groeve en verleng het maximaal tot 2025. Sibelco, Natuurmonumenten en de Provincie zijn vervolgens gaan onderhandelen over het plan dat er al lag en de nieuwe situatie en zijn uiteindelijk, en dat heb ik ook op 15 juni hier heel duidelijk gemaakt, met zijn 3'en tot een nieuw plan gekomen dat behelsde en tegemoetkwam aan 2 van de 3 belangrijkste argumenten van de gemeenteraad en dat was gefaseerd openstellen, dat was stoppen met het idee van afgraven van de Mijnsteenbergh en er zat niet meer in dan de ontgrondingsvergunning terugbrengen van 2035 naar 2032. Dat was het onderhandelingsresultaat dat we uiteindelijk ook hebben vastgelegd in het nieuwe eindplan dat ten grondslag ligt aan de vergunning.

Dat is het en dat was het en als u zegt 'u luistert niet naar de bewoners', dan gooi ik dat verre van me want we hebben namelijk ook een brief gekregen van de Wijkraad Heksenbergh, die duidelijk heeft aangegeven wel achter het plan te staan en dan kunt u wel zeggen: nee, want dat is een wijkraad die wij misschien niet erkennen. Ik geloof het allemaal wel, maar voor mij zijn dat ook bewoners en omwonenden. Dus de omwonenden hebben specifiek gevraagd: maak het mogelijk om in dat gebied te zwemmen. Dat doen wij, dat maken we ook mogelijk, alleen nogmaals, over de einddatum hebben we onderhandeld en daar hebben we een termijn voor afgesproken en dat is de termijn die hier nu voorligt en verder herhaal ik nu wat ik op 15 juni heb herhaald over de invulling, of er wandelpaden moeten komen, fietspaden moeten komen, of er gezwommen kan worden, dat kan allemaal besproken worden en nogmaals, dan luisteren we maximaal naar de inbreng van de omwonenden en dat is niet makkelijk want de omwonenden zitten niet altijd op 1 lijn, dat zeg ik ook, maar ik vind dat wethouder Simons dat uitstekend doet in Heerlen. Hij brengt al die partijen bij elkaar, maar over 1 punt zijn we het gewoon niet eens en over alle andere zaken rondom recreatie en het openstellen van het gebied wordt volgens mij echt in voldoende mate aan de omgeving tegemoetgekomen en dat wij en dat de BuurSibelco en de Belangengroep Brunssummerheide daar tegen zijn, dat weet ik, dat weet ik al 15, dat weten we al 20 jaar, het zou mij verbazen als die te overtuigen zouden zijn, helaas maar dat geldt voor ons namelijk ook want wij voeren ook beleid dat we al 15 jaar lang uitvoeren.

Nogmaals, en daar hecht ik toch aan en dat heb ik op 15 juni ook gezegd, wij verschillen met de belangenorganisaties over 1 belangrijk fundamenteel verschil en dat is: hoe ziet de situatie er op 1 januari 2020 uit en op basis van onze overtuiging en op basis van de huidige ontgrondingsvergunning, zou het terrein niet opengesteld worden en niet heringericht worden en dat is constant 15 jaar lang de inzet geweest van ons als Provincie, om in ieder geval per 1 januari 2020 te komen, en dat is over 8-9 maanden, tot een openstelling van het gebied voor de direct omwonenden en voor heel Parkstad. Nogmaals, dat is het uitgangspunt en dat heeft een heel lang onderhandelingstraject gehad dat uiteindelijk uitgemond is in het plan dat er nu ligt en dat op detailniveau aangepast kan worden, maar dat wel onderdeel is van de vergunningverlening. Ik zou het hierbij willen laten en ik zie graag straks bij de motie vreemd aan de orde van de dag de verdere discussie.

De voorzitter: Bedankt voor de beantwoording en daarmee is ook agendapunt 3, het vragenuur, afgerond.

4. Notulen

De voorzitter: Dan kom ik met u bij agendapunt 4 van de vergadering. Dat zijn de notulen. Provinciale Staten wordt gevraagd om de notulen van de besloten en de openbare vergadering van 14 december 2018 ongewijzigd vast te stellen. De vraag is of u daarmee kunt instemmen. Dat is het geval. Aldus besloten.

5. Hamerstukken

De voorzitter: Kom ik bij de hamerstukken, agendapunt 5. Voor een uitgebreide toelichting op de hamerstukken, de behandelvoorstellen en alle betrokken documenten verwijs ik graag naar de vastgestelde agenda en de informatie zoals die is weergegeven op de website van de Provincie Limburg.

5.1 Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten

De voorzitter: Ik begin bij agendapunt 5.1 en dat is de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten en voor de stukken die genoemd worden in het volgende ontwerpbesluit, hebben Gedeputeerde Staten op grond van artikel 25, 2^e lid Provinciewet, geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten, zodat de bekrachtiging van die geheimhouding op grond van artikel 25, 3^e lid van de Provinciewet nu aan de orde is.

5.1.1 P-19-003 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 14 december 2018 (PS 2019-8775)

De voorzitter: Het betreft agendapunt 5.1.1, P-19-003, het ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 14 december 2018.

Ik constateer dat de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten als benoemd in artikel 25 voor het genoemde ontwerpbesluit met algemene stemmen wordt aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

5.1.2 G-19-002 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding de reactie van ons college op de tweede klacht inzake vermeende staatssteun verkoop onroerend goed aan Marsna (GS 2019-3022)

De voorzitter: Kom ik bij 5.1.2, G-19-002, Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding, de reactie van het college op de 2^e klacht inzake vermeende staatssteun Verkoop onroerend goed aan Marsna.

Ik constateer dat de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten als genoemd in artikel 25 van de Provinciewet voor dit genoemde ontwerpbesluit met algemene stemmen wordt aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

5.1.3 G-19-003 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding inzake het informerende stuk inzake de gevolgen voor de Provincie Limburg van een Europees aanbestedingsresultaat (GS 2019-9255)

De voorzitter: Kom ik met u bij 5.1.3, Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding inzake het informerende stuk inzake de gevolgen voor de Provincie Limburg van een Europees aanbestedingsresultaat.

Ik constateer dat de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten als benoemd in artikel 25 van de Provinciewet voor dit genoemde ontwerpbesluit met algemene stemmen wordt aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

5.2 Opheffen bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten

De voorzitter: Kom ik bij 5.2, dat is Opheffen van de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten.

5.2.1 G-19-004 Ontwerpbesluit Opheffen geheimhouding inzake overeenkomsten die horen bij benoemingen middels opdrachtverlening (GS 2019-11342)

De voorzitter: En dat gaat over 5.2.1, het ontwerpbesluit Opheffen geheimhouding inzake de overeenkomsten die horen bij benoemingen middels opdrachtverlening.

Ik constateer dat de opheffing Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten als genoemd in artikel 25 van de Provinciewet voor dit genoemde ontwerpbesluit met algemene stemmen wordt aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

5.3 G-18-054 Statenvoorstel Aanvraag subsidie Kennis-As project BReIN brief Gedeputeerde Staten van 18 december 2018 (GS 2018-87059)

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 5.3, het Statenvoorstel Aanvraag subsidie Kennis-As project BReIN, een brief van Gedeputeerde Staten van 18 december 2018.

Het Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie FEB van 1 februari 2019 en als hamerstuk doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van vandaag. Er ligt een gewijzigd ontwerpbesluit voor en dat betreft een tekstuele wijziging.

Ik constateer dat dit Statenvoorstel G-18-054, de aanvraag subsidie Kennis-As project BReIN met algemene stemmen wordt aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

6. Behandelstukken

De voorzitter: Kom ik al bij agendapunt 6. Voor een uitgebreide toelichting op de behandelstukken en de te betrekken documenten bij de navolgende behandelstukken, verwijs ik ook hier weer naar de vastgestelde agenda en de informatie zoals die is weergegeven op de website van de Provincie Limburg.

6.1 I-19-001 Gewijzigd Initiatiefvoorstel evaluatie, voortzetting en borging in de toekomst Burgertop Limburg 2018 Initiatiefvoorstel Raad van Toezicht Burgertop 2018 (PS 2019-9260)

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 6.1, I-19-001, het gewijzigd Initiatiefvoorstel evaluatie, voortzetting en borging in de toekomst van de Burgertop Limburg 2018, Initiatiefvoorstel van de Raad van Toezicht van de Burgertop 2018.

Ik nodig de Raad van Toezicht van de Burgertop, de Statenleden Berghorst, Nijskens, Van Rey en Pfoster uit om aan de Gedeputeerde Statentafel aan te schuiven en Gedeputeerde Staten te vragen om achter de Gedeputeerde Statentafel plaats te nemen op de tafels daarachter en alle geheime stukken van de tafels mee te nemen. Het Initiatiefvoorstel is behandeld in de Statencommissie CS van 25 januari 2019 en naar aanleiding van de behandeling is het Initiatiefvoorstel en het bijbehorende ontwerpbesluit aangepast.

Voorgesteld zal worden aan Provinciale Staten om:

1. voor het doorzetten van de burgerpanels in 2019 en een onderzoek met uitwerking over de vorm, organisatie en de borging van Burgertoppen in Limburg voor de komende jaren, een budget beschikbaar te stellen van € 140.000,00 exclusief btw;
2. zo snel mogelijk na de Provinciale verkiezingen in maart 2019 door het Presidium de leden van een Raad van Advies Burgertop Limburg 2018 tijdens de pilotfase te benoemen als opvolger van de Raad van Toezicht, bestaande uit 1 Statenlid uit de oppositie en een Statenlid uit de coalitie en 2 politiek onafhankelijke burgerleden.

De behandeling van dit agendapunt vindt plaats in 2 termijnen en er is een spreektijdenoverzichtje van, dat moet ik nog even snel zoeken. Dan zou als 1^e het woord gegeven kunnen worden aan mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren. Die hoefde niet. Dan kom ik bij de heer Van der Linden van LOKAAL-LIMBURG, dan is die de 1^e, maar ik ga eerst kijken of de tribune allemaal al klaar zit, zoals dat zo mooi heet. U mist nog de heer Van Rey, het is misschien wel handig dat iemand mijnheer Van Rey even haalt. Het is de 1^e keer dat hij achter deze tafel... Ja, dat is wel leuk. Ik wacht daar niet verder op, ik stel voor om de 1^e termijn gewoon aan te vangen en ik geef graag de heer Van der Linden van LOKAAL-LIMBURG het woord.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u voorzitter. Voorzitter, een gewijzigd voorstel naar aanleiding van de Commissievergadering, een Commissievergadering waarin LOKAAL-LIMBURG heeft aangegeven positief te staan tegenover het fenomeen Burgertop en dat we pas over een aantal jaren kunnen beoordelen of het resultaat heeft behaald. Daarom hebben we ook gevraagd de evaluatiecriteria nu wel vast te stellen, maar pas over een aantal jaren te evalueren. Middels het aangepaste voorstel is aan die vraag voldaan en ook verdere aanpassingen op het gebied van

inrichting van de Raad van Toezicht onderschrijven we. Dus derhalve zijn wij akkoord met het voorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Linden. Het woord is aan de heer Rossel van de GroenLinksfractie.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, ook namens GroenLinks alle lof nogmaals voor het initiatief, ook dat er nu eigenlijk een 2^e initiatief nodig is om dat in zijn volledigheid als pilot te moeten laten landen. Ik heb al in de Commissie gezegd dat u ons fiat in ieder geval heeft hiervoor, dat we met name nog altijd heel erg stringent kijken wat er met de uitkomst van die Burgertop gedaan wordt want dat is volgens ons veel belangrijker dan de usual suspects aan de voorkant proberen te vermijden, alhoewel ik het daar nog altijd met de heer Lodewijks deels, of deels, we zijn het er gewoon helemaal mee eens dat je zoveel mogelijk wilt uitsluiten omdat het helemaal uitsluiten nooit te voorkomen zal zijn. Dus aan die achterkant en ik moet hier ook al reageren op de motie van de heer Van de Ven heb ik begrepen. Daar staat onze naam onder want wij vinden dat een fantastisch initiatief en daar zijn we het ook mee eens en wat ons betreft kan het meteen als akkoord door.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Rossel. Het woord is aan de heer Kuntzelaers van de PvdA-fractie. Aansluitend mevrouw Werrij van het CDA.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja dames en heren, dank u wel voorzitter. Naar goed gebruik altijd de complimenten aan de indieners van het Initiatiefvoorstel op het moment dat ze op de stoelen van Gedeputeerde Staten zitten en het spijt mij dan ook om de heer Van Rey niet op de stoel van de heer Koopmans te zien want dat had me extra deugd gedaan, het is jammer dat hij er op dit moment even niet is. Ik mag wel namens hem het woord voeren omdat de Volkspartij Limburg anders in deze ronde geen woordvoerder zou hebben. Blij uiteraard met het initiatief van de Burgertop en ook met het resultaat van 200 betrokken Limburgers die hun ideeën willen delen met allen die hier normaal aanwezig zijn en in de hoop dat we daar verandering kunnen brengen of nieuwe ideeën kunnen meenemen in het beleid dat we hier vaststellen en dat is een investering in het initiatief dat vanuit de burgers komt en dat is de PvdA natuurlijk uit het hart gegrepen. 200 enthousiaste Limburgers die de noodzaak voelen om de samenleving een stukje mee te veranderen. Een initiatief dat het geld meer dan waard zal zijn, dus de PvdA en de Volkspartij Limburg stemmen enthousiast in.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, wij hebben het gewijzigde voorstel mogen ontvangen. Naar aanleiding van de Commissiebehandeling zijn inderdaad op onze vragen ook die adviezen uit het voorstel gehaald. Wij vinden het ook meer passen bij die eindevaluatie, dus daarvoor ook onze dank. Voor ons blijft overeind eigenlijk de vraag, de heer Hulsen van Toponderzoek heeft helaas niet onderzocht waarom van die 4500 burgers die in 1^e instantie hebben gereageerd op die vragenlijst uiteindelijk maar 777 mensen hebben gezegd: goh, wij zouden het leuk vinden om deel te nemen aan die Burgertop en wij zouden toch heel waardevol vinden om erachter te komen waarom die andere dik 3500 mensen niet willen meedoen aan die Burgertop. Dus ik zou toch expliciet willen vragen of we dat op een of andere manier nog zouden kunnen achterhalen of onderzoeken, dat zou ons heel veel waard zijn. De PvdA zei in de Commissievergadering nog dat ze blij zouden zijn wanneer er 1 bruikbaar voorstel uit de Burgerpanels komt en wat ons betreft mogen we inzetten op uit ieder Burgerpanel 1 bruikbaar voorstel en ik ga ervan uit dat daar ook op aangestuurd wordt.

De voorzitter: Als u even blijft, dan kijk ik meteen of de interruptiemicrofoon werkt, die werkt.

De heer Rossel (GroenLinks): Ik kan er helaas niet meer mee spelen, dat is jammer. Voorzitter, wat is het het CDA waard om zo'n aanvullend onderzoek te doen want zonder geld gaat dat waarschijnlijk absoluut niet gebeuren en we hebben het er ook al over gehad in de Commissie dat veel mensen zich hebben afgemeld vanwege werk of ziekte rond die data. Wat wil het CDA nog meer voor redenen horen dat die mensen niet zijn komen opdagen?

Mevrouw Werrij (CDA): Nee voorzitter, het gaat nu niet om de mensen die zich van die 700 hebben opgegeven en die uiteindelijk zijn komen opdagen, maar het gaat mij erom dat die 777 mensen, gedestilleerd uit die 4500, wat is dan de hamvraag, waarom willen die mensen dan niet deelnemen aan die Burgertop?

De heer Rossel (GroenLinks): Dan blijft mijn 1^e vraag overeind, wat is het CDA dat in pecunia waard om zo'n onderzoek te doen?

Mevrouw Werrij (CDA): Ik wilde dus net het antwoord gaan geven. De heer Hulsen gaat in ieder geval nog onderzoek doen naar de effectiviteit van die Burgertop, daar is ook een fors bedrag voor gereserveerd en wat mij betreft kan daarin ook een vraag worden meegenomen die dit zou kunnen beantwoorden. Nogmaals, wat ons betreft dus vanuit ieder Burgerpanel een voorstel en ik mag ook hopen, en dat hoor ik ook graag nog even vanuit de Raad van Toezicht, dat daar ook op gestuurd wordt, op die resultaten en als het aankomt op de Baas van Morgen, ja daar zijn we natuurlijk voor. Ik weet dat er al een aantal gedeputeerden zijn die regelmatig jongeren laten meelopen in de Provincie, dus wat ons betreft kunnen wij die motie ook ondersteunen. Dat was hem, dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Werrij. Het woord is aan de heer Simons van de PVV.

De heer Simons (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, wat ons in het voorstel aanspreekt, of het gewijzigd voorstel moet ik zeggen, is dat het instrument Burgertop kan worden gebruikt als een manier om burgerparticipatie te versterken en burgerbetrokkenheid te stimuleren. Wel hebben we allereerst nog een vraag over punt 1, dat is het vrijmaken van een budget van € 140.000,00 ten laste van de algemene middelen. Volgens het oorspronkelijke voorstel bleek het budget voor de 1^e Burgertop uiteindelijk te mager en zoals gesteld in de bijlage van dat oorspronkelijke voorstel, is het initiatief Burgertop mogelijk gemaakt door publiek geld en verdient het ook publieke verantwoording. Onze vraag is nu of de raming van het gevraagde budget ook daadwerkelijk redelijk is en zo ja of ons daarvan toch een iets meer uitvoerige schatting kan worden aangeleverd dan die in het voorstel en in de bijlage staat vermeld. Onder het stukje over de risico's staat en ik citeer: "Als er geen inzet wordt gepleegd op voortzetting van bovenstaande resultaten, de beeldvorming over de Provincie en het bestuur in het algemeen negatief wordt beïnvloed". Waarop baseert de Raad van Toezicht deze conclusie? Tot slot vragen we ons hardop af of een opkomst van uiteindelijk 427 burgers voor de 1^e Burgertop niet wat aan de magere kant is evenals het percentage, het was geloof ik al genoemd, 43% van de deelnemers dat een jaarlijks terugkerende Burgertop wenst. Momenteel zijn er pas 209 aanmeldingen voor de Burgerpanels in 2019, maar dat aantal kan wellicht nog toenemen. Hoe kunnen we nog meer mensen bereiken die de Provincie normaal niet bereikt, zoals jongeren? En afhankelijk van de beantwoording daarvan bepalen wij als fractie in dezen wat wij zullen stemmen. Tot zover voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Simons. Het woord is aan de heer Van de Ven van D66.

De heer Van de Ven (D66): Dank u wel mijnheer de voorzitter, we gaan er snel doorheen. Allereerst lof voor Aleida Berghorst die dit allemaal in gang heeft gezet en ook iedereen die haar daarbij heeft geholpen. Wat D66 betreft is de Burgertop een middel om die politiek en de politieke besluitvorming dichterbij de inwoners te brengen. Het doel is wat ons betreft, zoals PVV net ook al aangaf, participatie en bestuurlijke vernieuwing. Die 2 beslispunten die worden aangegeven, daar ga ik snel doorheen want natuurlijk moeten die Burgerpanels in stelling worden gebracht nu. We hebben aan het begin al gezegd dat wat D66 betreft de Burgertop niet alleen die ene dag in november was, maar juist ook datgene wat er daarna gedaan wordt. Dus wat ons betreft kunnen die Burgerpanels snel en goed aan de slag. Het tweede besispunt. Wij zijn blij om te zien dat de Raad van Toezicht is veranderd in een Raad van Advies voor de volgende periode, dat in plaats van 4 Statenleden er 2 Statenleden in komen te zitten en 2 onafhankelijke burgerleden en wij hopen als D66 zijnde dat ook die 2 laatste Statenleden zo snel mogelijk die Raad van Advies worden uitgewerkt, zodat de Burgertop ook echt een Burgertop is en men helemaal los komt te staan van de Provinciale politiek.

Hoe nu verder met die Burgertop? Dat is iets om in de volgende periode over door te gaan, maar daar willen we wel alvast een opzetje voor geven. Wat ons betreft gaat het namelijk om betrokkenheid, eigenaarschap bij inwoners die meer willen doen dan 1 keer in de 4 jaar een hokje aankruisen en daarvoor is wat ons betreft een wat bredere agenda nodig waar de Burgertop uiteindelijk 1 van de onderdelen van is. Een ander onderdeel. Mevrouw Lauvenberg heeft eerder een motie rondom Jongerenraad ingediend, die is overgenomen en wij denken dat zoiets er ook perfect bij zou kunnen passen. D66 denkt bijvoorbeeld voor een volgende periode ook aan dingen als de Right to Challenge of burgercommissieleden of dat soort zaken, maar dat is iets voor de volgende Staten.

Voorzitter, ik sluit wel af met een concrete motie want ik hoor hier al: hoe kunnen we van onderop proberen om die paar 100 actieve burgers die meedoen in zo'n Burgertop wat te stimuleren om dat wat te gaan verhogen en wij denken dat we dan moeten beginnen bij de jeugd, investeren op jonge leeftijd en hen net zo enthousiast maken over politiek en democratische waarden zoals wij dat hier met elkaar zijn in deze zaal en afgelopen maandag was ik hier zelf met 81 kinderen in de Statenzaal om het Statenspel te spelen. Een eerder aangenomen motie van collega Housmans maakt het mogelijk dat ontzettend veel kinderen dat in de afgelopen periode daadwerkelijk hebben kunnen doen en ik hoorde voor de 1^e keer in mijn leven, ik sta toch al 10 jaar voor de klas, dat een 12-jarige jongen na die dag vol enthousiasme zei: meester, weet je wat ik wil worden? Politicus. Dat was wel de 1^e keer dat ik dat had gehoord. Vaak is het toch profvoetballer of balletjuf of weet ik veel wat. Of gouverneur, uiteraard. We willen en kunnen meedoen en meedenken, meepraten en meebeslissen. Dat klinkt eigenlijk heel erg logisch en met genoegen zie ik binnen dat thema ook in verschillende Limburgse gemeenten al behoorlijk wat initiatieven zoals in Heerlen het Kindercollege, andere gemeenten die met jeugd- en jongerenraden aan de slag zijn en het betrekken van degenen die nog niet stemgerechtigd zijn, is het fundament voor die politieke betrokkenheid op latere leeftijd, dus ook die aanwas op de Burgertops van de toekomst wellicht. De basis van morgen laten meedoen, meepraten, meedenken en meebeslissen vindt D66 dan ook eigenlijk gewoon heel logisch.

Mijn motie gaat dan over de Baas van Morgen en hoewel klein van omvang is zij groot van symboliek wat ons betreft. Kijk maar eens op die hashtag op je Twitteraccount om te kijken welke overheden daar al aan meedoen, welke bedrijven daaraan meedoen. Het doet iets met het ambt wanneer een kind een dag aan die knoppen mag draaien en omdat er maar 1 collegelid is van het huidige college van Gedeputeerde Staten die zeker is van zijn stoel in de nieuwe periode, mijnheer de gouverneur, wil ik de gouverneur ook vragen om te reageren op deze motie want wat D66 betreft maakt volgend jaar een aantal Limburgse kinderen hier ten minste 1 dag de dienst uit als de Baas van Morgen en wanneer we als Provincie dan nog een aantal stappen meer kunnen gaan nemen, samen in een

breder agenda ten aanzien van bestuurlijke vernieuwing en burgerparticipatie, dan voorspelt D66 dat bij een volgende Burgertop, en welke frequentie zo'n Burgertop ook met zich mee zou krijgen, dat is iets voor de evaluatie straks, dat we echt ver over die 300 heengaan en als we dat kunnen vertienvoudigen met een hoop jeugd en jonge aanwas, dan heeft D66 in ieder geval een goede dag. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Van de Ven. Blijft u even staan, er komt een interruptie.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja voorzitter. Uiteraard als mede-indiener enorm enthousiast over het voorstel en de motie die de heer Van de Ven hier inbrengt als baas van vandaag, als leider van PO in actie de afgelopen periode natuurlijk inspirator voor menig jong kind en de oproep die aan Gedeputeerde Staten gedaan wordt, is om kinderen met hen mee te laten lopen maar Gedeputeerde Staten hebben natuurlijk een grote invloed en veel gesprekken met veel bazen in Limburg en mag ik deze motie dan ook interpreteren als een oproep naar al die andere bazen in Limburg en Gedeputeerde Staten om dat uit te dragen en dat ook voort te zetten naar andere gremia die een kind kunnen inspireren en meenemen?

De heer Van de Ven (D66): Dat lijkt mij een hele mooie mijnheer Kuntzelaers en dat zou ik dan ook graag door willen spelen aan de gouverneur om te kijken hoe daar verdere invulling aan wordt gegeven. Dat lijkt mij een fantastisch idee.

De voorzitter: De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ik had 1 vraag. Uw motie is een heel sympathiek voorstel. Ik wilde eigenlijk bij de motie daarop reageren, maar ik denk het komt nu even naar voren. De Baas van Morgen heeft als doel om kinderen met een achterstand of tenminste kinderen uit achterstandswijken te laten participeren in banen. U plaatst het nu in de context van Burgertop en de vraag is daarmee: sluiten we dan niet te veel andere jeugd uit?

De heer Van de Ven (D66): Daarom heb ik het ook over die bredere agenda. Ik denk dat er verschillende initiatieven zijn richting die doelgroep, ik noemde het Statenspel, ik noemde de Jongerenraad en ik denk dat de Baas van Morgen daar een mooie aanvulling op kan zijn. Hoe daar verder uiting aan wordt gegeven door een nieuw college onder aanvoering van onze gouverneur, dat is wat mij betreft ook aan het college.

De heer Lodewijks (VVD): De vraag is: we mikken op deze doelgroep, maar wat heeft dat dan te maken met inspraak dan wel democratisering? Het is een ander instrument dat gericht is op arbeidsparticipatie. Dus ik zou het niet in het kader van dit plaatsen, dan zou ik komen met motie waarin ik zei: alle jeugd moet betrokken worden bij de Burgertop.

De heer Van de Ven (D66): Ik heb ervoor gekozen om hem hieronder te plaatsen omdat datgene, de zorg die ik ook vele collega's heb horen uitspreken dat de aanwas voor deze 1^e pilot wat karig was en waar hem dat dan precies in zit. Mevrouw Werrij vroeg daar ook al naar, hoe komen we van die 4500 naar uiteindelijk die 300, wat gebeurt daar? Wij als D66 zijnde zijn van mening dat die betrokkenheid al op jonge leeftijd gestimuleerd kan worden en dat met name kinderen van jonge leeftijd heel graag meedenken en meebeslissen en meepraten, maar dat het op een gegeven moment dus ergens een beetje verloren raakt. Er zijn verschillende initiatieven om die betrokkenheid van onderaf, vanuit de jeugd al, verder te bevorderen. Daar noemde ik er eerder al een paar van, ik zal ze niet nog een keer herhalen, maar wij denken dat daarom de Baas van Morgen juist een mooie aanvulling kan zijn op het

breder doel, dus niet per se op de Burgertop, maar de bredere doel van de Burgertop, namelijk die bestuurlijke vernieuwing en die burgerparticipatie.

De heer Lodewijks (VVD): Dan blijf ik bij mijn verzoek om dat toch veel breder te trekken dan alleen dit want dit gaat echt om arbeidsparticipatie.

De voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage. Ik ga graag het woord geven aan de vertegenwoordiger van de Raad van Toezicht, ik neem aan dat dit mevrouw Berghorst is.

Mevrouw Berghorst (Raad van Toezicht Burgertop 2018): Voorzitter, dank u wel. Allereerst wil ik al mijn collega's heel hartelijk danken voor alle steun die zij mij gegeven hebben in dit hele traject. Dit idee van de Burgertop begon ooit als een gesprek met toenmalig minister Plasterk en een aantal andere enthousiaste PvdA'ers over bestuurlijke vernieuwing en hoe maak je dat nou concreet. Ik heb in de afgelopen jaren veel gehad aan alle feedback en alle opmerkingen, kritisch soms, soms ook gewoon negatief, over de Burgertop en ik wil jullie daar allemaal heel hartelijk voor danken want uiteindelijk is de Burgertop daardoor wel een betere Burgertop geworden en hebben wij die Burgertop ook samen vormgegeven zoals die is vormgegeven.

Ik ga over naar de vragen. De vraag van het CDA, kunnen wij onderzoeken waarom er maar 777 mensen zich uiteindelijk aangemeld hebben voor de fysieke Burgertops vanuit de 4550 enquêtedeelnemers? Ik ga vragen of wij dat kunnen meenemen in het evaluatieonderzoek, dat is geen enkel probleem. En ja, natuurlijk streeft de Raad van Advies naar een bruikbaar voorstel uit iedere Burgertop, uit ieder Burgertoppanel moet ik zeggen, maar op het moment dat er maar 1 bruikbaar advies uit 1 van die panels zou komen, dan heeft het instrument zich ook al bewezen, maar dan geeft het ons terug dat we misschien in het aanvliegen van zo'n Burgertop andere keuzes moeten maken.

Dan kom ik bij de PVV, de PVV stelt een aantal vragen. Ik snap dat u nog vragen heeft want u was uiteindelijk niet bij de behandeling aanwezig want u had hoog bezoek. Ja, dat is gewoon zo, dat snap ik. Ik ga graag nog even in op uw vragen. De vraag over een stukje verantwoording over het uitgegeven bedrag van de € 100.000,00 die we in 1^e instantie geraamd hadden. Ik zal u heel eerlijk zeggen dat, toen ik het voorstel schreef, ik oorspronkelijk € 60.000,00 op papier had gezet, waarop mijn fractievoorzitter zei: Goh Aleida, wees slim en maak er € 100.000,00 van. Toen dacht ik: nou ja, zal dat nou nodig zijn? Het is nog nooit gebeurd, er is geen enkele Provincie die zelf een Burgertop heeft georganiseerd, dus je begeeft je in een compleet nieuw territorium en je hebt geen idee wat er op je afkomt als je dit moet organiseren. Uiteindelijk heeft het organiserend comité ervoor gekozen om niet voor 1 evenement te kiezen, maar 3 locaties, die samen 1 evenement vormen. Dat betekent dat je organisatiekosten gewoon drievoudig worden. Daarnaast heeft het organiserend comité enorm ingezet om die diversiteit van het aantal bezoekers te vergroten en om zoveel mogelijk mensen te laten deelnemen en er is heel veel tijd en ook heel veel geld in gaan zitten. Dat is waar dat geld naartoe is gegaan en ik denk dat, als je kijkt naar wat er uiteindelijk aan reactie is gekomen, je kunt zeggen dat het geld het ook heeft opgeleverd. Als je 4500 mensen hebt die participeren in een enquête, nou ik denk dat ze daar bij menig onderzoeksbureau jaloers op zijn.

U vraagt, een verduidelijkende vraag over de raming van het budget. U heeft in het stuk kunnen lezen dat wij uitgaan van € 25.000,00 voor de coördinatie en € 25.000,00 voor het onderzoek dat uiteindelijk aan de Staten moet worden aangeboden om te kunnen beoordelen wat het effect is geweest van de Burgertop en we hebben voor ieder burgerpanel ongeveer € 15.000,00 geraamd en dan moet u denken dat daar kosten uit vergoed worden die gaan over vergaderlocaties, die gaan over

reiskostenvergoeding voor mensen die naar een vergadering toe moeten. Als u een nog verder toegespitste uitleg wilt hebben, dan moet ik u zeggen dat ik u die niet kan geven want wij begeven ons hier wederom in een compleet nieuw territorium, nog nooit eerder is zoiets georganiseerd vanuit een Provincie en we kunnen niet zeggen: het kost dit en dan blijkt het ook dat te kosten. Dit moet ongeveer passen en verder kan ik daar niets meer zinnigs over zeggen, laat ik het dan zo zeggen.

Opkomst bevorderen. Kijk, het is heel erg belangrijk dat de Burgertop zo divers mogelijk is, maar dat, en dan doe ik een ontboezeming, ik kan best begrijpen dat er mensen zijn die denken: och, daar komt de politiek weer want het politieke klimaat in Nederland is verhard. Er zijn groepen die uit elkaar gespeeld zijn en die zich gewoon niet meer uitgenodigd voelen om te participeren in de politiek en om die groepen terug te winnen, en dan heb ik het over minderheden, dan heb ik het over mensen met een migratieachtergrond, met een specifieke migratieachtergrond, een specifiek geloof. Ik heb het over vrouwen, ik heb het over bepaalde groepen ouderen. Die mensen zijn gewoon echt veel moeilijker te verleiden om zich nog in te zetten voor de politiek, simpelweg omdat ze denken: de politiek doet nooit iets voor ons. Ik denk dat wij onszelf daar allemaal op kunnen aankijken, als je een partij bent die bepaalde groepen buitensluit, moet je niet verbaasd zijn dat die mensen niet deelnemen aan zo'n politieke pilot. Dat is heel vervelend en dat is heel jammer en we gaan ons stinkende best doen om ook die mensen wél te interesseren voor de Burgertop, maar dat is wel hoe ik denk dat het is. Als de vraag is: hoe kunnen we nog meer mensen gaan bereiken, zoals jongeren? Ik zou zeggen: laten we met z'n allen de handreiking doen naar alle groepen in de samenleving en zeggen: wij vinden het belangrijk dat je meedoet, wij vinden het belangrijk dat je ziet wat de Provincie doet en wij vinden het belangrijk dat jij zelf invloed hebt op wat de Provincie voor jou doet en daar hebben wij allemaal een taak in, niet alleen de Burgertop, wij, alle 47 Statenleden die hier zitten en alle mensen die hier achter deze tafel zitten en alle ambtenaren in dit huis hebben die taak. Het klopt dat het een gigantische opgave is en die kun je niet op de schouders van het organiserend comité van de Burgertop laten rusten, daar zijn wij allemaal verantwoordelijk voor.

Dan kom ik bij de vraag van D66. Beste collega van D66, ik zou eigenlijk willen opperen om er met zijn allen naar te streven dat er in de nieuwe coalitieperiode een gedeputeerde komt die in zijn portefeuille Democratische vernieuwing heeft en democratische vernieuwing, waaronder valt 'hoe bereik je jongeren, hoe bereik je moeilijk bereikbare doelgroepen, hoe betrek je die bij de politiek' en die ook de Burgertop in zijn toolkit heeft. Dat zou mijn droomscenario zijn. Ik geloof dat ik daarmee alle vragen beantwoord heb en als er nog mensen zijn die vragen hebben, dan hoor ik dat nog graag.

De voorzitter: Dank u wel. Het aardige is dat op mijn schermplaatje komt dat gedeputeerde Teunissen net gesproken heeft. Dat is wel een heel mooi bruggetje. Misschien even over de vraag over de motie. Ik ben het wel met de heer Lodewijks eens dat het wel 2 verschillende insteken zijn die aan de orde zijn. Dat wil niet zeggen dat het prima past bij dit agendapunt als het gaat over hoe betrek je burgers, hoe betrek je de bevolking bij het werk dat de Provincie als zodanig doet. Ik heb even naar de tekst van de motie gekeken en ik denk dat het geen enkel probleem is om deze motie over te nemen c.q. te adviseren om daarmee akkoord te gaan. U weet van mijzelf dat ik de afgelopen jaren op verschillende manieren geprobeerd heb om jeugd en jongeren ook bij het Provinciewerk te betrekken. Ik wijs al op de actie die we gedaan hebben met Lichting Zuid in 2015. Ik wijs op de 'Tips 4 Theo'-actie die we hebben gedaan in 2017, de prokkelstages die af en toe in dit huis plaatsvinden. Ik weet me nog te herinneren dat gedeputeerde Van Dijk een keer een prokkelstage heeft willen leiden, dus iemand een dagje heeft laten meelopen. Er zijn op dit moment gedeputeerden die inderdaad vaak jongeren meenemen, die zijn alweer iets ouder, en laten meedoen daarin. Kort en goed, ik denk dat dit op goede voedingsbodem zal landen als deze motie wordt aangenomen. Of het precies de Baas van Morgen is als project, dat betekent ook 1 dag die al vast staat in de agenda, dan moeten we natuurlijk

even kijken, maar ik ben best bereid, en dat zeg ik u ook toe, om als de motie zou worden aangenomen, dat mee te nemen naar de volgende coalitieonderhandelingen voor het volgende college van Gedeputeerde Staten en daarmee ook van voeding te voorzien. Al was het maar om het feit dat, als de Baas van Morgen ook een gouverneur van Limburg kan zijn, dan is dat ook voor de andere dagen duidelijk wie hier de baas is want dat is vaak hier natuurlijk niet het geval, maar door deze actie wat meer. Dus wat mij betreft geen probleem.

Ik ga kijken of er voor de 2^e termijn nog mensen zijn die willen reageren op de woorden ook van de Raad van Toezicht. Dan kan dat alsnog en dan kijk ik weer naar de heer Van der Linden voor de 2^e termijn. Niet. De heer Rossel voor de 2^e termijn? Niet. De heer Kuntzelaers voor de 2^e termijn? Ja. En de heer Van Rey kan zijn plaats nog innemen. Wij hebben erop gewacht. Ik heb dit agendapunt zo lang gerekt en als u nou het knopje nog een keer indrukt mijnheer Van Rey, dan komt hier te staan: gedeputeerde Koopmans. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Sorry voor deze onderbreking, we gaan serieus verder. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter en alleen al voor dit moment is het natuurlijk al de moeite waard om een 2^e termijn te hebben. Voorzitter, wij zijn uiteraard blij met de beantwoording die wij gehoord hebben, zowel op het Initiatiefvoorstel en de vragen die daaromtrent werden gesteld als op de motie en de commentaren die daarop kwamen en op het tot vreugde stemmende antwoord van Gedeputeerde Staten op het gebied van de Baas van Morgen.

Wij hoorden nog het CDA de vraag stellen: hoe kun je van 4500 mensen nou zorgen dat er meer dan die 700 mensen zeggen dat ze fysiek naar zo'n bijeenkomst willen komen? De PvdA zegt ook: probeer dat te verhogen. Aan de andere kant, als je 4500 mensen een online-enquête invullen, is het misschien ook wel te verwachten dat maar een kwart zegt: ik wil naar die fysieke bijeenkomst toe komen. Dus ik ben daar niet door geschokt. Daarentegen ondersteun ik iedere vorm van het verhogen van die participatiegraad natuurlijk. Dus voorzitter, het woord...

De voorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja voorzitter, ik ben niet zozeer geschokt, maar ik neem toch aan dat mijnheer Kuntzelaers net zo graag als wij zou willen weten waarom die mensen dan niet komen. Het is toch fijn om te weten waar dat aan ligt en of we daar iets aan kunnen doen of niet om in ieder geval die participatie inderdaad te verhogen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, nee, daarom. Ik ondersteun volledig de achterliggende gedachte natuurlijk en ook het onderzoek daar naartoe, maar ik moet zeggen dat, als ik kijk naar andere online-enquêtes en onlineonderzoeken die ik vaker, ook als communicatieadviseur, wel voorbij zie komen, dat de participatie van een kwart van de deelnemers op zich niet per se een slecht resultaat hoeft te zijn. Voor de PvdA ook een enorme plus en prettige bijdrage van de PVV. De oproep naar meer diversiteit in de deelname rondom de Burgertop, van harte uit ons hart gegrepen en wij hopen dan ook dat de Raad van Advies zo breed mogelijk inzet om diversiteit zo optimaal mogelijk te faciliteren. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Dan kijk ik naar mevrouw Werrij voor de 2^e termijn. Niet. De heer Simons voor de 2^e termijn? Ja.

De heer Simons (PVV): Dank u wel voorzitter. Ook dank aan mevrouw Berghorst van de Raad van Toezicht voor de beantwoording van onze vragen. We kunnen ons hierin vinden en we zullen ermee instemmen en de motie Van de Ven zullen we ook mede indienen. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Simons. Ik geef het woord aan de heer Van de Ven.

De heer Van de Ven (D66): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Het antwoord van de Raad van Advies, Raad van Toezicht nu nog, rondom democratische vernieuwing klinkt ons als muziek in de oren. Ten aanzien van de motie. Aangezien er wel al een behoorlijke meerderheid aan het aftekenen is, wil ik die sowieso graag in stemming brengen. Ik was met die ene dag die kinderen, afgelopen maandag, hier niet voor niets in de Statenzaal. Een heel mooi lesprogramma rondom politiek en rondom dat soort zaken. Dus dat hun meester dan in zijn laatste Statenvergadering nog even een motie naar binnen trekt, dat wil ik mezelf en ook mijn klas niet opnemen. Dus die komt wel in stemming.

De voorzitter: Kijkt de klas ook mee nu?

De heer Van de Ven (D66): Ze hebben vandaag studiedag, dus mijn collega's zijn keihard aan het werk om het onderwijs wat beter te maken. Ik mag hier Limburg weer net iets mooier maken, maar dit gaan we zeker maandag heel eventjes via die livestream integraal terugkijken.

De voorzitter: Doe dan even de groeten aan de klas.

De heer Van de Ven (D66): Daar zullen ze heel blij mee zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was de 2^e termijn van Provinciale Staten. Ik kijk even naar mevrouw Berghorst of er nog behoefte is. Dat is er niet. Dan stel ik voor om tot besluitvorming over te gaan, maar dan vraag ik nu toch aan de Raad van Toezicht om terug te gaan naar hun eigen plaats. Het was maar kort, maar toch. Want dames en heren, om tot stemming over te gaan, is het de bedoeling dat u allen aan uw eigen tafel of uw eigen plek zit en wij gaan, voordat we dit agendapunt met een stemming doen en daarna ook de motie met een stemming doen, gaan we 1 keer een proefstemming met u allen doen en de stelling waarover u dadelijk moet stemmen is of wij vandaag Chinees-Indisch als lunch wensen. Ja of nee, voor of tegen. U bent voor of tegen een Chinees-Indische lunch, maar voordat u nu allemaal al aan die knoppen begint, even enige uitleg. Als ik zodadelijk de stemming ga openen, dan krijgt u een scherpje voor uw neus dat naast de microfoon staat en op dat scherm ziet u het onderwerp van de stemming. Pas als de voor-knop groen gekleurd en de tegen-knop rood gekleurd is, dat is een teken dat de stemming aan de orde is en er ook gestemd kan worden. Als die knoppen nog niet rood of groen zijn, dan kan er dus nog niet gestemd worden. Ik zit ter plekke te bedenken wat er gebeurt als u kleurenblind bent, maar daar zullen we dan later nog eens even naar kijken. Vervolgens klikt u eenmaal met uw vinger op de door u gewenste knop en de keuze behoudt de kleur en de andere keuze, waar u niet op drukt, wordt dan grijs. Bovendien wordt op het scherm rechtsboven vermeld dat uw stem is uitgebracht en u wacht vervolgens totdat ik de stemming weer heb gesloten. Mocht u per ongeluk een verkeerde stem hebben uitgebracht, dan kunt u uw stem nog wijzigen door heel eenvoudig de andere knop in te drukken. U kunt uw stem corrigeren zolang ik de stemronde nog niet heb gesloten. Dus u kunt van voor naar tegen Chinees-Indisch, naar tegen enzovoort, u weet dat wel. Pas als ik de stemronde definitief heb gesloten, dat doe ik dadelijk met een druk op de knop, dan kan niet meer worden gecorrigeerd. Dat is volgens mij een beetje de gang van zaken. Dan moet ik nog eens even kijken hoe we bij de stemming uitkomen. Eerst naar 'vergaderingen' geloof ik en dan gaan wij naar de Statenvergadering en dan komen we bij de deelnemersvergadering en hoe ging dat

ook alweer met de stemming? Ja, de stemronde, daar kom ik al en dan is het de test. Hij heet Test, maar ik weet niet hoe het bij u gaat heten. Ja, daar komt de test en als het goed is, heeft u voor en tegen staan. Als ik dadelijk bij mij op het knopje Openen druk, dan gaan bij u de knoppen voor en tegen ook een kleur krijgen. U kunt nog niks doen hoor, zeg ik er even bij. Dus de vraag is nogmaals of wij vandaag Chinees-Indisch als lunch wensen. Bent u daar voor of tegen? Ik open nu de stemming. U kunt nog wijzigen, dat zeg ik er ook nog bij want ik heb nog nergens op gedrukt. Er wordt naar hartenlust gewijzigd zie ik nu ook, het is onvoorstelbaar. Heeft iedereen het gevoel dat hij een stem heeft kunnen uitbrengen? Want u ziet zelf of u de stem heeft uitgebracht. Het college van Gedeputeerde Staten eet gewoon mee met 1 mond. Er zijn nog 2 stemmen niet. Dat zijn waarschijnlijk de vegetariërs in ons midden. O, die komen net binnen. Ik sluit nu de stemming en u ziet dus meteen de uitslag. Dat is een beetje hoe het gaat werken. Ik denk dat dat ook de reden is waarom er weinig moties over het eten worden ingediend. Het heeft allemaal geen enkele zin om daarnaar te kijken. Dat was een proefstemming dames en heren, die is niet geldig zeg ik er even bij. Het college ontraadt ook deze motie en allemaal dat soort dingen. Dus dat is niet aan de orde. Ik ga hem nu weigeren, dat kan ik nog doen. Ik heb hem geweigerd en daarmee is hij niet opgenomen in het systeem, dan weet ik ook hoe dat werkt. Ik ga terug naar de stemrondes.

Dames en heren, ik ben aangeland bij de stemming over het gewijzigd Initiatiefvoorstel evaluatie, voortzetting en borging in de toekomst van de Burgertop Limburg 2018, het Initiatiefvoorstel van de Raad van Toezicht en u ziet tekst waarover u stemt als het goed is op uw schermje staan en u ziet ook nog dat voor en tegen nu nog... De heer Voncken komt eerst nog voor een stemverklaring denk ik. Ja.

De heer Voncken (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb geen spreektijd aangevraagd omdat ik dacht dat het voldoende was besproken in de Commissie. Wij zijn ook voor, maar toch wil ik daar even een opmerking over maken. Als wij zeggen dat wij beter naar de burgers luisteren door middel van een Burgertop, dan moeten wij dat ook zo belijden en dan moet het niet zo zijn dat bijvoorbeeld in Venlo niet naar de burgers wordt geluisterd, maar juist tegen hun zin in toch de windmolens door de strot worden geduwd. Dat is niet het toepassen van. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor deze stemverklaring. Ook mijnheer Lodewijks een stemverklaring.

De heer Lodewijks (VVD): Ja graag, dank u wel. De Burgertop, daar gaan wij zeker voor stemmen. De motie vinden wij sympathiek, alleen heeft betrekking op een andere doelgroep. Wij vinden dat het dictum de jeugd, een bepaalde groep van de jeugd, er uithaalt terwijl wij voorstander zijn van het breder participeren van de volledige jeugd.

De voorzitter: Maar ik heb u in mijn bijdrage ook toegezegd dat ik hem wat breder interpreteer dan alleen het project de Baas van Morgen. Dus in zijn algemeenheid zal ik ook aan de nieuwe coalitie overbrengen om sowieso meer met jeugd, stages en dergelijke te doen.

De heer Lodewijks (VVD): Oké. Dus als we het dictum uitleggen dat de hele jeugd betrokken wordt...

De voorzitter: Ja, dat mag u zo uitleggen.

De heer Lodewijks (VVD): Dan gaan wij voor stemmen.

De voorzitter: Dat waren de stemverklaringen. Het gaat nu eerst even om het stuk zelf, het gewijzigde Initiatiefvoorstel. Ik verzoek u ook weer plaats te nemen achter uw eigen kastje en ik open

nu de stemming over het Initiatiefvoorstel. Het gaat niet over de motie, het gaat over het Initiatiefvoorstel.

Ik sluit de stemming nu en we kunnen constateren dat deze met algemene stemmen is aanvaard. Aldus besloten.

Dat moet ik even kijken hoe ik het snelste... Dan moet ik deze accepteren of moet ik dat niet meer te accepteren? Ja, ik accepteer deze stemming, dat is helemaal mooi, en ik ga nu terug naar de volgende stemming. Dat moet sneller gaan dan ik het nu doe denk ik, maar dat maakt niet uit. Ik ben er bijna, ik ben er bijna. We zien even geen motie, ja daar komt hij al. Die hebben we gehad. Maakt u zich niet ongerust, wij zijn ook aan het oefenen. We zijn nog naar de motie aan het zoeken. Ah, we hebben de moties bij de moties staan. Ik dacht dat de moties bij de agendastukken stonden. Het is onze fout, niks aan de hand. Ja, een stemverklaring voor u.

Mevrouw Lauvenberg (SP): Voorzitter, namens de SP wil ik nog iets over de motie zeggen, de Baas van Morgen. Wij hebben deze motie mee ingediend. Wij zijn ook van mening dat we voorstellen die de betrokkenheid van jongeren vergroten alleen maar kunnen toejuichen. Dus we zijn er voorstander van en we vinden dit dan ook een mooie aanvulling op onze eerdere motie Jongerenraad.

De voorzitter: Hartelijk dank. U ziet inmiddels de motie in uw scherm en die heeft dus gewoon een nummer, 2452 en dat betekent dat we nu tot stemming kunnen overgaan over deze motie over de Baas van Morgen, ingediend door vele partijen. De stemming is geopend. Wij missen nog 2 stemmen. Ik mis nog 1 stem. U kunt zelf zien of u gestemd heeft. Ja, ze zijn allemaal binnen. Ook deze motie is met algemene stemmen aanvaard, 45 stemmen voor en 0 stemmen tegen en daarmee aldus besloten. Ik accepteer hem nu.

6.2 P-18-015 Statenvoorstel inzake Rapport onderzoek naar het aanbestedingsbeleid van de Provincie Limburg (trap 2) van de Commissie FEB van 1 februari 2019 (PS 2018-87072)

De voorzitter: Dan komen wij aan het volgende agendapunt dames en heren, agendapunt 6.2. Ik zal even naar de tijd kijken. Volgens mij kunnen we daar nog rustig mee beginnen. Dat is Statenvoorstel inzake Rapport onderzoek naar het aanbestedingsbeleid van de Provincie Limburg (trap 2) van de Commissie FEB van 1 februari 2019.

Het Statenvoorstel is behandeld in de vergadering van 1 februari en als bespreekpunt doorgeleid naar de vergadering van vandaag. Er zijn aanvullende stukken aangeleverd.

Het voorgesteld besluit zodadelijk. Van Provinciale Staten zal worden gevraagd om de volgende aanbevelingen uit het onderzoeksrapport te onderschrijven:

1. Benoem concrete inkoop- en aanbestedingsdoelstellingen van de Provincie Limburg;
2. Verzoek Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten tijdig over voornemens tot actualisatie van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid, en de Algemene Inkoopvoorwaarden en aanbestedingsregels te informeren;
3. Verzoek Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten tijdig over voornemens tot de uitwerking van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen, inclusief een op te zetten monitoringsvoorziening voor duurzaamheid, te informeren;
4. Verzoek Gedeputeerde Staten om te onderzoeken en eenmalig te rapporteren of:
 - a. de inkoop- en aanbestedingsprocedures competitiever en transparanter uitgevoerd kunnen worden door niet meer onderhands aan te besteden en in het geval van onderhands aanbesteden meer dan het wettelijk noodzakelijke aantal bedrijven te betrekken;

- b. risico's en aansprakelijkheid belegd bij bedrijven al dan niet (deels) overgenomen kunnen worden door de Provincie Limburg zodat o.a. het midden- en kleinbedrijf (MKB) beter toegang heeft en een gelijk speelveld gecreëerd wordt;
 - c. de gestandaardiseerde overdracht van intellectuele eigendomsrechten (artikel 15 AIV 2015) innovatie en marktwerking onnodig belemmert;
 - d. aanbestede volumes in de praktijk significant lager zijn dan bij de aanbestedingen van raamcontracten was gesteld.
5. Verzoek Gedeputeerde Staten om in de jaarlijkse Integrale jaarrapportage Inkoop en Aanbestedingen te rapporteren over het aantal klachten van bedrijven, de aard van de klachten en op welke manier meldingen zijn afgewikkeld.

Dat gezegd hebbende, zijn wij aan de behandeling van dit agendapunt toegekomen. Dan kijk ik even naar de spreeklijst en geef ik graag het Statenlid Rossel de gelegenheid om het woord te voeren. Aansluitend de heer Van Wageningen van D66 en wij openen daarmee de 1^e termijn over dit agendapunt. De heer Rossel heeft het woord.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Voor GroenLinks waren er twee wezenlijke punten in de Commissie overeind blijven staan waar we nog niet helemaal tevreden... Laten we eerst beginnen met het onderzoek. Dat is goed, prima, akkoord en moeten we doen. Alle bestuurlijke reacties, ook dat aanbevelingen worden overgenomen. Daar lag al meteen nieuw beleid, daarvan hebben we gezegd: dat is natuurlijk volgtijdelijk een beetje raar want we moeten het nog hebben over dat onderzoek en er ligt al nieuw beleid voor, maar goed daar gaan we het dan vandaag toch over hebben meteen bij dat onderwerp want dat was de handreiking die het college heeft gedaan aan ons. 2 belangrijke punten waren er voor GroenLinks, dat waren de thema's over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en de zogenaamde ISO 20400-norm en wij waren niet zo gerust dat er maar 3 van de 7 thema's werden geselecteerd en dat er werd geroepen: ja, maar we zijn MVO, dat kan niet hè. Als je MVO moet doen conform 7 thema's dan kun je er niet 3 selecteren en dan jezelf MVO noemen. We zijn echter gerustgesteld door de brief van het college van deze week, dus dat dat wel deel gaat uitmaken van het nieuwe inkoopbeleid. Daar gaan we op wachten, dat zullen we vol vertrouwen tegemoet blijven zien. Wat betreft de CO₂-reductiedoelstelling, die gaat ook concreter gemaakt worden zodra het Klimaatakkoord is afgerond. Dat kan misschien nog wel even duren, maar ook dat zullen we vol vertrouwen tegemoet blijven zien.

Dan bleef voor GroenLinks nog maar 1 punt over. Dat waren de kwalitatieve criteria. Misschien voor de niet ingelezen mensen op deze dossiers, als het gaat op aanbestedingen, maak je een bestek, dan maak je wegingscriteria en prijs is natuurlijk een wegingscriterium en je hebt ook allerlei inhoudelijke en andere kwalitatieve wegingscriteria, bijvoorbeeld Social Return On Investment (SROI), waar mevrouw Lauvenberg-Evers altijd heel goed voor pleit, maar ook bijvoorbeeld MVO zou een wegingscriterium kunnen zijn en waar wij nog steeds niet echt een gevoel achter krijgen, is: wat wordt daar nou in de praktijk mee gedaan? Onze vraag, misschien ook een toezegging die ik vandaag zou willen vragen is of het college bereid zou zijn in het Onderzoeksprogramma 2020, want het Onderzoeksprogramma 2019 is volgens mij net vastgesteld, van ons zelf in ieder geval daar een onderzoek aan te wijden en dan gaat het dus om die wat meer kwalitatieve wegingscriteria. Wat maken die nou echt uit in dat bestek en ook in de uiteindelijke gunning? Heeft dat nou echt doorslaggevend effect of niet? Ik kijk uit naar de beantwoording, maar we gaan vandaag wel instemmen met dit besluit voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Wageningen van D66. Aansluitend de heer Nijskens van de VVD.

De heer Van Wageningen (D66): Ja voorzitter, D66 gunt mensen een schone, duurzame en ook een productieve toekomst en we hebben € 270 miljoen per jaar aan inkoopmacht en D66 wil die zo effectief mogelijk inzetten onder andere ten behoeve van mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken op de arbeidsmarkt. In het voorgestelde aankoopbeleid is de nieuwe Social Returndoelstelling gelijk aan de oude. Van onze aannemers wordt geëist dat 5% van de aanneemsom wordt besteed aan sociale werkgelegenheid voor opdrachten die daarvoor in aanmerking komen. Onze aannemers, zo blijkt uit het onderzoek van de Statenonderzoeker, hebben daar geen onvertogen woord over en ze zijn eigenlijk wel toe aan een nieuwe uitdaging. 1 van onze aannemers zegt dat ook zo: we kunnen wel meer doen, maar waardeer dat dan ook. D66 heeft in de Commissie gevraagd om dat schepje er inderdaad bovenop te doen en we hebben daar concrete aanbevelingen voor gedaan en u heeft in de Commissie toegezegd om daarnaar te kijken en we kennen nu het antwoord: voor SROI blijft alles bij het oude. Voor D66 is dat niet goed genoeg want in 2017 leidde dat ertoe dat de 5% Social Returneis is opgenomen in 15 van de 48 inkooptrajecten. We bevelen aan dat onze Social Returnspecialist niet meer kijkt of de 5%-eis aan of uit kan worden gezet, maar dat hij bij ieder bestek kijkt wat redelijkerwijs van de aannemer kan worden geleverd. Dat kan misschien wel inhouden dat het 20% wordt bij de schoonmaakdienst of 8% bij wegenonderhoud en als de conclusie is dat het 0% moet zijn, bijvoorbeeld bij een contract voor juridische bijstand, dan nog is het goed om een wens op te nemen want laat die meesters in de rechten nou maar eens zweten op deze wens vanuit de maatschappij en vanuit een opdrachtgever. Ik ga nu niet met moties zwaaien, dat is wel aangekondigd in de Commissie overigens dat ik het wel zou doen, maar in het belang van de mensen met een steuntje in de rug vraag ik wel om een toezegging want hier is de kaderstelling door de Staten wat mij betreft gewoon wel aan de orde en dat kan ook de volgende periode nog, maar ik vraag wel de toezegging om dan het nieuwe aanbestedingsbeleid actief in de Staten te brengen en zowel in de meningsvormende als in de besluitvormende fase dus gewoon een Commissie- en een Statenbehandeling van het nieuwe beleid. Kunt u dat toezeggen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de heer Nijskens. Die ziet ervan af, oké. Dan zijn wij eigenlijk al aan de beantwoording in 1e termijn door het college. De laatste vraag van de heer Van Wageningen was of het nieuwe beleid in de Staten kan worden behandeld. Namens het college zal gedeputeerde Koopmans antwoorden.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel. Dank allereerst voor het onderzoek dat heeft plaatsgevonden. Een goed debat erover gehad in de Commissie en naar aanleiding van de Commissievergadering op dit stuk en ook op het andere opdrachtstuk een aantal wijzigingen aangebracht die u op 12 februari zijn toegestuurd. De heer Rossel, voorzitter, de 3 punten die hij noemde, dat klopt. Op de eerste 2, over de ISO-norm en over de CO₂-reductie, hebben wij toezeggingen gedaan. Het 3^e punt met betrekking tot de kwalitatieve criteria zeg ik u ook toe dat we dat in een onderzoeksopdracht ex artikel 217, zoals dat dan zo mooi heet, van de Provinciewet, zullen opnemen. Het is leerzaam om te doen en ook voor iedereen leerzaam. Ik heb daarover in de Commissie al gezegd, en dat was overigens ook geen vraag van u zeg ik tegen de heer Rossel via de voorzitter, ja dat zal nooit ertoe leiden dat je altijd de kwalitatieve criteria belangrijker maakt want het is natuurlijk voor uw Staten en voor ons als uitvoerder om binnen budgetten te werken ook van belang wat de prijs is van wat er geoffreerd wordt. Dus dat gaan we doen.

Voorzitter, dan de vraag van de heer Van Wageningen. Op het punt van maatschappelijk verantwoord inkopen hebben wij bij, ik denk dat het hoofdstuk of paragraaf 5 is, bij MVO de tekst gewijzigd. Die is u ook toegestuurd en daarmee dacht ik dat we datgene wat u bepleitte ook hebben ingevuld, maar dat was me net niet helemaal duidelijk want we hebben het wel veranderd. Het is nu dus zoals het luidt

voor alle inkooptrajecten vanaf € 100.000,00 wordt aan de coördinator Social Return advies gevraagd over de toepassing van SROI als contracteis en dit advies wordt opgevolgd en dan staat er nog een hele tekst.

De voorzitter: Wij klaren het even op. Mijnheer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Die adviseert dan om Social Return aan of uit te zetten. In 2017 was het in het overgrote deel van de opdrachten uit, het advies en dat werd prima opgevolgd uiteraard, maar we zijn daar niet tevreden mee want ook in moeilijke contracten, waar je de 5%-eis misschien... Je ontnemt jezelf dan sowieso al de kans om een hoger percentage te eisen waar dat kan en je ontnemt jezelf dan ook de kans om een lager percentage te eisen als dat het best haalbare is. Ten slotte ontnem je jezelf de kans om een wens te formuleren als een eis niet aan de orde is. Wij willen hier echt een aanscherping en niet voortzetting van het beleid want dat is wat er staat.

De voorzitter: De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter ook GroenLinks, dat is het punt dat ik in mijn 1^e termijn niet eens heb genoemd, vindt het dubieus dat dat niet gewoon een standaard gunningscriterium wordt. Ook in het huidige stuk dat we deze week krijgen, lezen wij gewoon terug: er is niets veranderd aan het gunningscriterium en de SP en andere partijen pleiten daar nu al de hele periode voor en we hadden inderdaad aanscherping verwacht.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, wat ik zal doen, ik zal nog even het gesprek aangaan met de functionaris op dat punt. Het gaat me wat ver om echt met elkaar af te spreken dat SROI altijd een gunningscriterium is, maar we zullen wel altijd de vraag stellen en ik wil het debat en het gesprek daarover wel wat fundamenteeler doen want de getallen die u net noemde, daarvan zeg ik ook: dat lijkt, maar nogmaals je moet wel even de aanbestedingen allemaal zien, het lijkt dat dat royaler kan. Dat ga ik u toezeggen, dat we dat echt gaan doen. Ik zal in deze periode namens het college ook nog een brief aan u schrijven over hoe we dat inhoud gaan geven, hoe we dat precies gaan doen, maar uw intentie is de onze, waarbij niemand, en dat vraagt u ook niet, aan het onmogelijke is gehouden.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Dat verwacht ik inderdaad niet, wel dat... Ik kan het zo zeggen, in bestekken staat ook wel eens dat er zeer open asfaltbeton moet worden toegepast omdat we dan mensen geluidshinder kunnen beperken. Daar is goed over nagedacht. Wat doen we bij Social Return? We kijken alleen maar of die aan of uit moet en we denken er verder niet over na. De aanscherping die ik wil, is dat we bij ieder contract erover nadenken wat haalbaar is en ik wil nogmaals mijn verzoek om een toezegging herhalen. Dit wil ik niet nu in een motie regelen, desnoods heb ik hem achter de hand, maar ik heb liever dat we er in de volgende periode nog over door kunnen praten en dat kaderstelling vanuit de Staten dan nog aan de orde is.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ik stel voor dat we het document op dit punt, wij stellen dat vast, wijzigen met de tekst die u net uitsprak: we gaan bij elke opdracht kijken op welke wijze SROI ingevuld kan worden en dat is dus verdergaand dan de huidige tekst en nogmaals, dat is niet dat dus altijd in alle gevallen SROI in een opdrachtverlening aan de orde is want het kan soms niet eens want soms is het alleen maar een product bij wijze van spreken, waar geen arbeid aan vastzit. Ook daar kun je zelfs nog goed over nadenken, of je daar achterliggend... Dat is allemaal mogelijk, maar ik stel dus voor dat de woorden die net door de heer Van Wageningen zijn uitgesproken toegevoegd worden

aan de tekst op pagina 5. Het is geen besluit van de Staten, maar het is een toezegging dat wij dit opnemen in ons beleid en naar aanleiding van het gesprek dat ik zelf ook nog zal hebben met de functionaris die dat doet, zullen wij ook nog aan u een briefje schrijven over wat dat de facto ook nog aan nieuwe mogelijkheden met zich meebrengt.

De heer Van Wageningen (D66): Dank u wel. Komt dit stuk terug in de Staten? Het nieuwe aanbestedingsbeleid?

Gedeputeerde Koopmans: Nee, dit niet want dat is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten, vaststellen, maar ik zeg u toe dat wat u net vroeg, nemen wij op. Dat gaan we dus over 2 weken in het college doen en ik ga ook nog, dat zeg ik u ook toe, ter informatie, want het is goed dat wij dat doen, een brief schrijven aan Provinciale Staten naar aanleiding van het gesprek dat we gehad hebben, naar aanleiding van de toevoeging die wij gaan doen in dat stuk van wat dat concreet in de uitwerking ook aan meer SROI gaat betekenen. Meer kan ik niet doen, ik bedoel ik zou niet weten wat ik nog meer zou kunnen doen, oprecht.

De heer Van Wageningen (D66): Toezeggen dat u de Staten in stelling brengt om de kaders te stellen door het in de Staten aan de orde te stellen.

De voorzitter: Aanbestedingsbeleid, daar heeft u het over.

Gedeputeerde Koopmans: Laat ik het zo zeggen, dit document, het aanbestedingsbeleid, is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Wij kunnen er best nog een keer over spreken, prima. We hebben, de heer Rossel was daar een beetje verbaasd over in de Commissie, juist tegelijkertijd met het stuk, het was voor een deel toeval, maar het kwam ook goed uit, al aanbevelingen van de Commissie van Onderzoek opgenomen in het nieuwe beleid. Daar zit ook dit stuk aan vast. Wij zijn bevoegd, bevoegdheden gaan wij niet hier uitwisselen, dat doen we niet, daar ben ik altijd een tegenstander van. Wat u wilt, wat u net hebt geformuleerd, nemen wij op in het beleid en wij zullen daar voor de verkiezingen ook nog over rapporteren.

De voorzitter: Er is een tussenmogelijkheid, dat is dat het stuk, het beleid wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten, dat kan niet door Provinciale Staten, maar het kan wel altijd nog sonderend aan de Commissie worden voorgelegd. Dat kan wel als we dat toezeggen dan...

De heer Van Wageningen (D66): Het is al eerder toegezegd, toen heb ik dit ingebracht. Deze uitwisseling was nodig om de werkelijke toezegging los te krijgen. Nou ben ik dus een beetje beducht en ik wil graag nog even een pauze voor de 2^e termijn want ik heb die motie wel achter de hand. Ik wil even overleggen over of we die moeten indienen of niet of dat dit voldoende is.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de behandeling in de 1^e termijn. Kom ik bij de behandeling in 2^e termijn en dan komen dezelfde sprekers natuurlijk weer terug. De heer Rossel voor zijn 2^e termijn. Die heeft hij niet. Dan geef ik de heer Van Wageningen even de gelegenheid om ruggespraak te houden en schors ik de vergadering voor 1 minuut.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik kijk even naar de heer Van Wageningen. Dan heropen ik voor de 2^e termijn en dan bent u meteen aan de beurt. Ik heropen de vergadering, ik verzoek iedereen weer plaats te nemen. De 2^e termijn gaat verder met de bijdrage van de heer Van Wageningen, D66.

De heer Van Wageningen (D66): Voorzitter, het gaat ons om mensen die een steuntje kunnen gebruiken op de arbeidsmarkt en de Provincie kan daar veel voor betekenen. De uitwisseling zojuist leek uit te draaien op een formalistisch iets, treden wij in de bevoegdheid van het college om dit vast te stellen. Niet de bedoeling, absoluut niet de bedoeling. De voorzitter heeft bijna een toezegging gedaan, maar ik vraag om de bevestiging daarvan en die toezegging was om het stuk sonderend terug te laten komen in de Statencommissie. Als dat is toegezegd, dan kunnen de Staten hier dus nog wat van vinden, dan hoef ik daar nu ook geen motie over in te dienen en dan is dat wat mij betreft voldoende. Dank u wel.

De voorzitter: Dit was ook uw 2^e termijn.

De heer Van Wageningen (D66): Dat was mijn 2^e termijn en de toezegging. Het stuk is voor D66 op alle beslispunten akkoord. Dank u wel.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dat zeggen we dus toe.

De voorzitter: Dat was ook de 2^e termijn van Gedeputeerde Staten meteen. Dan kunnen wij tot besluitvorming overgaan, maar ik heb nog staan een stemverklaring van de PVV-fractie want we gaan tot stemming over bij dit agendapunt dus iedereen gaat plaatsnemen, maar het is mogelijk om een stemverklaring te doen en dat doet de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hebben dit uitgebreid behandeld in de Commissie, we zijn tevreden met de toezeggingen en de manier van oppakken die het college heeft gedaan op basis van het rapport en wat wij in de Commissie ook gezegd hebben dat blijft voor ons het belangrijkste goed. Het aanbestedingsbeleid moet algemeen zijn, maar de bestekken voor de aanbesteding die gedaan worden, daarin moet gefinetuned worden en daarin moeten de specifieke kaders zijn waaraan die bestekken getoetst worden en dat is toegezegd. Dus op het moment dat dat blijft gebeuren denk ik dat wij vooral het Limburgse MKB veel meer kansen geven bij de aanbestedingen die er zijn binnen de regelgeving die bestaat. Dus gaan wij dit steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan verzoek ik iedereen plaats te nemen want dan gaan wij stemmen over P-18-015, Statenvoorstel inzake Rapport onderzoek naar het aanbestedingsbeleid van de Provincie Limburg, trap 2, van de Commissie FEB van 1 februari 2019. Ik zie dat iedereen zit, dan zet ik nu de stemming klaar zoals dat zo mooi heet. Iedereen gaat zitten en dan open ik bij dezen de stemming. De stemming is geopend. Er zat iemand verkeerd zag ik. Er moet nog 1 stem worden uitgebracht, maar er heeft iemand de zaal verlaten. Kijkt u even of u uw stem heeft uitgebracht, dat kunt u zelf zien. Als dat niet gebeurt, ga ik de stemming desondanks sluiten, dan is het jammer. De stemming is bij dezen gesloten. 44 stemmen voor, geen stem tegen, dat is met algemene stemmen aanvaard. Aldus besloten en misschien dat ik even kan toelichten. Mensen denken dat ze dan op het stemkastje van een niet-aanwezige nog even snel kunnen stemmen. Dat kan niet. Degene die zich heeft afgemeld voor de vergadering, daarvan is de stem uitgeschakeld. Dus u kunt niet even snel gaan zitten bij iemand die er niet is. Dat wil zeggen, dat kan wel bij degene die even tijdelijk de zaal verlaten heeft om een plaspauze te doen. Dus daarvoor letten wij op of u weer op uw eigen plek zit. Dus wij letten daarop. Op het moment dat iemand zich afmeldt voor de vergadering of de vergadering verlaat, dan zetten wij de stemcomputer van de betrokkene uit. Dus daar hoeft u zich geen zorgen over te maken. Dit is in ieder geval aangenomen met algemene stemmen, aldus besloten.

6.3 G-19-001 Statenvoorstel Provinciale bijdrage Brightlands Sustainable Technology Center (BSTC) eerste halfjaar 2019, brief Gedeputeerde Staten van 8 januari 2019 (GS 2019-261)

De voorzitter: Kom ik met u bij agendapunt 6.3, G-19-001 het Statenvoorstel Provinciale bijdrage Brightlands Sustainable Technology Center (BSTC) 1^e halfjaar 2019, brief van Gedeputeerde Staten van 8 januari.

Het Statenvoorstel is behandeld in de Commissie FEB van 1 februari 2019 en als besprekingsstuk doorgeleid naar de vergadering van vandaag. Er zijn aanvullende documenten aangeleverd en dat betekent dat ook de aanvullende documenten worden betrokken bij de behandeling. Tegelijkertijd zal straks aan de orde zijn agendapunt 6.4, de stemmingen zullen uiteraard apart gaan.

Bij 6.3 wordt voorgesteld dat Provinciale Staten wordt gevraagd:

1. in te stemmen met het beschikbaar stellen van € 1 miljoen voor de operationele fase van het BSTC in het eerste halfjaar van 2019, onder de voorwaarde dat de 3 partners Sitech, TNO en Universiteit Maastricht een positief besluit hebben genomen over de oprichting van BSTC en zich daartoe financieel langdurig committeren;
2. Gedeputeerde Staten op te dragen om deze bijdrage in te zetten, zodat de oprichting van BSTC inhoudelijk en financieel is beoordeeld;
3. middels een begrotingswijziging de bijdrage ad € 1 miljoen ten laste te brengen van de immunisatiereserve economische structuurversterking ter grootte van € 70 miljoen.

Bij deze behandeling zijn moties en amendementen aangekondigd. Een amendement van de SP en een motie van de SP, maar daar komen we straks op terug.

6.4 G-18-055 Statenvoorstel Provinciale bijdrage programma Brightlands Techruption, brief Gedeputeerde Staten van 18 december 2018 (GS 2018-87658)

De voorzitter: 6.4 is tegelijkertijd aan de orde, het Statenvoorstel Provinciale bijdrage programma Brightlands Techruption, de brief van Gedeputeerde Staten van 18 december 2018.

Behandeld in de Commissie FEB van 1 februari 2019 en als besprekingspunt doorgeleid naar Provinciale Statenvergadering van vandaag.

Voorgesteld wordt daar aan Provinciale Staten om in te stemmen met het beschikbaar stellen van een bijdrage van maximaal € 1 miljoen uit de immunisatiereserve onderdeel € 70 miljoen economische structuurversterking voor het toekennen van een subsidie aan CMD B.V. ten behoeve van het programma Brightlands Techruption.

De behandeling vindt plaats 2 termijnen en de spreektijden zijn ingediend en met elkaar gecombineerd en nogmaals, de besluitvorming over de motie, over het amendement en de Statenvoorstellen zullen apart geschieden. Ik geef graag voor de behandeling in 1^e termijn het woord aan de heer Van der Linden van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, u hebt het al gezegd, deze 2 voorstellen worden in 1 behandeld en daar zat ook het voorstel 5.2, hebben we ook in de Commissie behandeld en over deze 2 moeten we dus spreken, maar ik wil 5.2 er ook bij betrekken want voor LOKAAL-LIMBURG is er een samenhang, namelijk dat we als Provincie subsidies verlenen

voor innovatieve projecten en daar gaat het ons om. Voor deze projecten is een speciale voorlichtingsavond georganiseerd en ik moet zeggen, ik vond het wel jammer dat er 3 partijen aanwezig waren, waaronder LOKAAL-LIMBURG, maar ook de VVD en de PVV en de informatie was zo overtuigend dat je niet tegen subsidieverstreking kunt zijn of toch.

Al enige tijd worden we geconfronteerd met het gegeven dat resultaten uit dergelijke experimenten, meestal met overheidsgeld betaald, later commercieel worden geëxploiteerd en soms lijkt het zelfs op uitbuiting. Ik roep maar in herinnering de affaire rond het Erasmus MC dat een veelbelovend kankermedicijn had ontwikkeld en om het maar kort te zeggen later moest het voor een veelvoud ingekocht worden omdat de commerciële farmaceut het in handen had gekregen en zo moet het volgens LOKAAL-LIMBURG niet. Na de bijeenkomst drong zich de gedachte op: hoe laten we de bevolking, in dit geval de Limburgse bevolking, meeprofiten van de resultaten van die experimenten of eventueel projecten die door ons worden gefinancierd? Immers het is mede door hen betaald. Voeg daarbij dat de subsidieaanvraag ook flink wat werk meebrengt en het gedachtegoed ontstond om een revolverend fonds in te richten waaruit experimenten en projecten die gesubsidieerd worden, dat we daar die onder voorwaarden zouden kunnen financieren, maar met het gegeven dat de rekenen ervan, ten dele tenminste, terugvloeien naar dat fonds. Deze gedachte werd ingebracht in de Commissievergadering, maar de gedeputeerde vond wel dat het enige voorbereiding nodig had om tot zo'n fonds of tot een gegeven te komen dat zo'n fonds zou kunnen functioneren. Goed, ik moet zeggen, ik ben ervan overtuigd geraakt dat hij daar ook gelijk in had, maar dat neemt niet weg dat we het idee hebben losgelaten. Nee, we vinden dat het door moet gaan en daarom voorzitter, hebben we het idee opgenomen om een motie in te dienen en het college te vragen een onderzoek te doen om zo'n revolverend fonds in te stellen. Ik heb die motie net nog eventueel wat aan laten passen, maar staat u mij toe om in ieder geval het dictum te vernoemen hier en dat is "een onderzoek naar voornoemd fonds te starten en voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2020 de bevindingen van dat onderzoek aan het Limburgs Parlement aan te bieden". Dan kunnen we op een gegeven moment goed besluiten als we geld beschikbaar stellen of we dat ook op een of andere manier terugkrijgen en ten goede laten komen aan de Limburgse bevolking. Dus de motie zal zodadelijk in volle omvang wordt uitgereikt, maar dit is in ieder geval het gedachtegoed dat wij erbij hebben. Dat was het.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Van der Linden. Het woord is aan de heer Rossel van GroenLinks.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, laten we nogmaals onze lof uitspreken voor de initiatieven die er zijn rondom Brightlands. Alle 3 de initiatieven, ook het initiatief dat we al hebben afgehamerd, dat Techruption, werd bij ons al meteen geroepen: moeten we gewoon doen. Dus dat gaan we gewoon doen, duidelijk, en waar het gaat om het BSTC, daar heb ik iets langer nodig gehad in de Commissie. Ik had eigenlijk aangekondigd om een motie daarover in te dienen, maar misschien kunnen we het gewoon met een toezegging doen, dat zou ik ook wel fijn vinden want het verdient ook alle lof dat de Maastricht University, en ik was misschien ook te kritisch in de Commissie, gewoon participeert in dat project en het is ook een hartstikke goed streven dat er een bètafaculteit gaat komen in het Limburgse op academisch niveau, ook goed, maar het zou toch wel mooi zijn als Zuyd Hogeschool met reeds inhoudelijke expertise, dan wel niet op academisch niveau, maar als Zuyd Hogeschool toch zou kunnen aanhaken aan dit project. Dus ik zou graag een toezegging van het college willen hebben dat het gesprekken met Zuyd entameert om al dan niet toch aan te haken bij het BSTC want zij hebben zowel op sustainability als op procesindustrie 2 expertises in huis die van toepassing zijn ook op dit project. Dus hopelijk kan die toezegging komen en voor ons nogmaals alle lof voor beide initiatieven en we zullen ook voor gaan stemmen.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Rossel. Het woord is aan de heer Kuntzelaers van de PvdA. Aansluitend mevrouw Werrij van het CDA.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Zowel bij het 1^e als het 2^e punt dat we nu behandelen is de PvdA voorstander, maar de geluiden die uit de rest van de Staten kwamen en de vragen die opgeroepen werden, namelijk hoe zorgen we ervoor dat, als we subsidies geven aan bedrijven of organisaties, dat de revenuen bij de Limburgse bevolking terechtkomen? Dat is een reële vraag en die vraag werd door 50PLUS indirect gesteld en ook door de aanstaande zijnde amendementen/moties... Zal ik wachten?

De voorzitter: Ja, dan kunnen we meteen testen of beide lampjes het samen doen. Eerst de heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, deelt de PvdA niet de mening ook van GroenLinks dat, als wij subsidie verstrekken aan iets wat gaat zorgen voor een schonere omgeving, schonere lucht, schonere industrie, dat ook alle Limburgers daar gewoon direct profijt van hebben?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Absoluut, zeker. Dus een maatschappelijke investering dat is 1 ding, maar als het een bedrijf is dat daar enorme winsten mee gaat maken, met die technologieën, en wij hebben geïnvesteerd in het onderzoek dat geleid heeft tot die winsten, dan zou het prima zijn als de bevolking ook van dat deel nog extra zou kunnen meeprofiteren.

De voorzitter: Mijnheer Van der Linden.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, misschien dat de heer Kuntzelaers een beetje in de gaten kan houden wat er voor mij staat, maar geen 50PLUS meer.

De heer Kuntzelaers (PvdA): O sorry. Ja, het is de macht der gewoonte. We hebben hier 4 jaar met elkaar gedebatteerd mijnheer Van der Linden en deze meest recente verandering is even aan mijn aandacht ontsnapt, maar LOKAAL-LIMBURG waardeer ik net zoveel met deze bijdrage.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Waar was ik ook alweer? Nu begin ik zelf langzamerhand het gevoel te krijgen dat ik 50-plus ben.

De voorzitter: Op 2.07 minuut was u.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Zowel rondom de Heerlense campus als rondom Chemelot hebben we te maken met onderzoek, zowel van fundamentele aard als van praktische aard, en dan is het vraagstuk dat boven de markt blijft hangen: wij investeren die miljoenen, maar hoe kunnen we die terug laten komen in de Limburgse samenleving? En wij denken graag mee inderdaad met alle verschillende eigenaren van dit standpunt want ik heb inmiddels ook begrepen dat meerdere partijen zich de vader van de gedachte noemen van het terugkrijgen van de verschillende investeringen die wij doen. Ik zag een amendement van de SP, een gedachte van de heer Housmans en de heer Van der Linden die ook met eenzelfde idee speelt. Dus wij wachten even af wie allemaal van alles indient om dan te bekijken welke van deze voorstellen het beste is. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan mevrouw Werrij van het CDA. De 2e termijn, oké. Mevrouw Werrij heeft een bijdrage geleverd, die komt in 2e termijn. Dan is het woord aan de heer Van Caldenberg van de SP.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Het BSTC dat gaat functioneren als een onderzoeks- en innovatiegroep gedreven door vragen uit industrie en tegelijkertijd weten we dat de verdeling van lasten en baten van het Klimaatbeleid onevenredig in het nadeel zijn van huishoudens en het MKB, terwijl de zware industrie juist profiteert. Het Chemelotcomplex staat op de 4^e plaats van Nederland als grootste vervuilers met betrekking tot CO₂. De zware industrie betaalt naar verhouding weinig aan klimaatbelastingen ten opzichte van de uitstoot die ze hebben, in vergelijking met diezelfde uitstoot bij huishoudens en bij het MKB. Voorzitter, aan de andere kant staat de zware industrie wel vooraan als het gaat over het ontvangen van subsidies uit dat Klimaatbeleid en dan heb ik het niet per se over de Provincie Limburg, maar over Nederland. De SP is van mening dat de Limburgers in ieder geval niet onevenredig hoeven te betalen voor, maar juist financieel het voordeel moeten krijgen van die investeringen uit de Provincie Limburg en zeker van die investeringen die wij doen in Brightlands. Deze financiële voordelen moeten bijdragen aan een besparing van de kosten voor die Limburgers en daarom hebben we samen met de PVV een amendement ingediend om de financiële voordelen uit die investeringen te gebruiken om de verdere verduurzaming van Limburg aan te jagen. Voorzitter, wij doen dan ook bij dit voorstel een voorstel om het revolverend in te zetten en wat mij betreft sluit dat naadloos aan op de motie die de heer Van der Linden aankondigt, die dat voor de toekomst wil organiseren. Wat ons betreft zou dat gewoon nu al kunnen en ook in de toekomst. Voorzitter, dat is als het gaat over de inhoud van het voorstel.

De voorzitter: Ja, meteen even een interruptie. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. In uw tekstwijziging die u voorstelt via het amendement zegt u: revolverend terug laten keren van het geld en dat is op zijn minst uitdagend want dat betekent dat het bedrag dat we investeren per definitie rendement moet opleveren eigenlijk want dat betekent een revolverende investering, maar de vraag is of datgene waarin we hier investeren, als daar bijvoorbeeld fundamenteel onderzoek in zit, is het maar een enorm vraagteken of dat revolverend kan worden. Dan zijn het risico-investeringen en dan weet je nooit hoe dat precies gaat lopen. Dus de vraag om het specifiek revolverend te maken, lijkt me lastig, maar om bijvoorbeeld te zeggen: de revenuen die eruit gehaald zouden kunnen worden, dienen terug te vloeien naar, dan denk ik dat het een realistisch voorstel is want het is nogal twijfelachtig om te zeggen dat dit per definitie winst op moet gaan leveren. Dus de vraag aan de SP: kunnen we niet naar een voorstel komen dat zegt: we streven ernaar om alles wat we eruit halen terug te laten vloeien naar datgene wat u voorstelt?

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, met uw goedvinden, denk ik dat de heer Kuntzelaers en ik helemaal niet ver uit elkaar zitten, ik denk dat we eigenlijk hetzelfde beogen. Wat wij bedoelen met de term 'revolverend', dat kan enerzijds financieel revolverend zijn, maar dat zou ook bijvoorbeeld kunnen door intellectueel eigendom, dat wij daar een stuk van hebben, waarbij eventuele revenuen op latere termijn ook naar ons terugvloeien. Dat zou ook kunnen gaan over bijvoorbeeld zoals we dat bij Limburg Business Development Fonds (LBDF) georganiseerd hebben als het gaat over aandelenkapitaal. Op die manier zouden we het kunnen organiseren en dan zijn we als Limburgers op termijn in ieder geval degenen die daar voordeel van hebben en niet alleen maar die zware industrie en diegenen die daar nu aan verdienen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja voorzitter, ik denk dat de heer Van Caldenberg en ik eigenlijk volledig op 1 lijn zitten, ik denk alleen dat het woord 'revoluerend' hier niet op zijn plek is en ik zou u willen voorstellen om dadelijk even het amendement te herzien, de goede terminologie toe te voegen, zodat we eruit kunnen komen en dan kunnen we uw voorstel steunen.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, als de heer Kuntzelaers dat gaat doen dan denk ik dat we dadelijk even 2 minuten gaan nemen om een goed woord te vinden.

De voorzitter: Ja, dat wordt gewoon op het scherm al veranderd. De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, waarom doet de SP en dus ook direct de PVV met dat amendement alleen maar alsof hier belastinggeld in dit project gaat. Het bedrijfsleven, Sitech Services, TNO, Maastricht University betalen allemaal mee om hier gewoon dit project van de grond te krijgen. Waarom doet u nou alleen maar dat € 1 miljoen vanuit de belastingpot erin zit en waarom gaat u nou niet ook gewoon zeggen: nee, het grootste deel van het geld komt niet eens van de overheid.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de heer Rossel vergeet dat de Universiteit Maastricht ook gewoon betaald wordt door de overheid, TNO, 1 van de partijen die daarbij zit ook voor de helft door de overheid wordt betaald. Dus die € 1 miljoen van ons komt daar nog eens een keer bovenop, maar dat is ook helemaal niet het punt. Het punt is in zoverre, wij moeten daar voordeel van gaan halen en wij moeten daar niet alleen aan gaan bijgedragen. Het verschil is dat op dit moment de Limburgers onevenredig hierop worden aangesproken en dat willen we in de toekomst gaan verbeteren.

Voorzitter, dan ga ik met uw goedvinden naar het 2^e deel van mijn betoog en dat is als gevolg van de discussie die we vanmorgen in het Presidium hebben gehad, dat ook het onderdeel staatssteun hier besproken zou moeten worden. Na het eerdere gedoe bij staatssteun over Marsna Papers hebben we als Staten nu wederom gevraagd om dat voor elkaar te krijgen om hier een advies te krijgen en wat schetst onze verbazing, ook hier weer een incompleet voorstel. Dit terwijl onze fractie in de Commissie uitdrukkelijk heeft gevraagd om een advies over staatssteun en de gedeputeerde dit non-verbaal ook heeft toegezegd en ook nu is er weer geen advies. Hoe kan dat? Je zou verwachten dat na het eerdere verhaal bij Marsna het college lerend vermogen aan de dag legt en begrijpt dat als die uitdrukkelijke wens van de Staten er is, het daar dan aan tegemoetkomt om een goede afweging te kunnen maken. Voorzitter, een ezel stoot zich toch ook geen 2 keer aan dezelfde steen. Voorzitter, we hebben het hier in de Provincie Limburg altijd over veel geld, heel veel geld. En dan wacht ik even.

De voorzitter: Ja, mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, via u aan de heer Van Caldenberg. Er staat uitdrukkelijk in het stuk dat, op het moment dat die staatssteuntoets is afgerond en we concluderen dat dat aan de orde zou zijn, het geld niet wordt toegekend. Waarom is dat voor uw partij onvoldoende?

De heer Van Caldenberg (SP): Nou, omdat het voor ons van belang is om een goede afweging te kunnen maken over dit stuk want wij hebben dit eerder bij Marsna gezien, het is van wezenlijk belang wat onze mening daarover is en dat is nu weer het geval.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, via u. Met alle respect, maar dat is toch niet van belang? Op het moment dat in het collegestuk staat dat wanneer er sprake zou zijn van staatssteun, het geld niet wordt uitgekeerd, dan heeft dat simpelweg tot gevolg dat er geen geld, geen subsidie wordt verstrekt

aan dit project. Mocht dat niet zo zijn, dan is het wel het geval. Dat kan toch nooit uw mening beïnvloeden?

De heer Van Caldenberg (SP): O, wel degelijk want het is namelijk mijn overtuiging dat het onze afweging is of er wel of geen sprake is en of wij instemmen met een voorstel en dat we die niet bij het college leggen en daar gewoon achteraanlopen. Voorzitter, wij bepalen wat er uiteindelijk gebeurt.

Voorzitter, we hebben het in Limburg over veel geld, echt heel veel geld. We zijn zelfs als Provincie zelf miljardair, maar dat betekent niet dat we als miljardairs kunnen gaan leven en dat we minder oplettend hoeven te zijn met het geld. Het is namelijk niet ons geld, maar het is het geld van alle Limburgers en die Limburgers vertrouwen erop dat het onze taak is om zorgvuldig met het geld om te gaan. Voorzitter, laten we leren van de afgelopen periode en laten we als Provinciale Staten eisen dat de informatie die we krijgen compleet is, zodat we met z'n allen een goed afgewogen besluit kunnen nemen en dat wij hier als miljardair zelf, als Provincie, verplicht zijn aan de mensen thuis om een zorgvuldig besluit te nemen. Zij vertrouwen op ons en zij bouwen op ons en voorzitter, daarom hebben we naast het amendement samen met de PVV ook een motie ingediend in samenwerking met de Volkspartij Limburg en de Partij voor de Dieren.

De voorzitter: Ruim binnen de 5 minuten. Het woord is voor de 1^e termijn aan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, ik heb vandaag maar een kleine bijdrage, het past wel op een memostickertje. Voorzitter, de PVV heeft in alle 3 de dossiers, zowel bij BReIN alsook Techruption alsook bij BSCT gevraagd naar heel eenvoudig: what's in it for us? Als u vraagt aan deze Staten om tot 3 keer toe € 1 miljoen ter beschikking te stellen, als u vraagt voor subsidies, dan vragen wij: wat krijgen we ervoor terug? En we hebben destijds in die informatiesessie op die maandagavond, waar inderdaad de heer Nijskens en de heer Van der Linden ook aanwezig waren, het idee geopperd om te kijken hoe we kunnen komen tot een vorm van een soort van R&D-fonds of een developmentfonds specifiek voor dit soort casussen, zodat we dit niet iedere keer met subsidies af moeten doen, maar dat we inderdaad ook een revolverendheid kunnen gaan creëren op verschillende manieren en het is fijn dat dat in ieder geval is toegezegd, dus fijn dat dat gebeurd is, ook in de Commissie, maar ik denk dat het goed is dat dat nog een keer per motie wordt vastgelegd, dat kan helemaal geen kwaad, dubbel gestikt houdt beter, zeggen ze dan zo mooi. Als we kijken naar de 3 voorstellen die voorlagen. BReIN, daar hebben we een hamerslag van gemaakt omdat daar de revolverendheid gewaarborgd is doordat we mede-eigenaar worden van het Intellectual Property (IP) dat daar gecreëerd wordt. Dus daar krijgen we wat voor terug, dat is verkapitaliseerbaar. Techruption zat daar in 1^e instantie niet in en daar waren we blij dat de voorbeelden die aangehaald werden in het stuk daadwerkelijk ook alleen maar voorbeelden waren en dat er inmiddels een project hopelijk aan toegevoegd wordt op ons vragen wat de veiligheid nu van de Limburger gaat verbeteren. Dus dat is ook een stukje revolverendheid.

En dan de rest alleen het BSTC en daar hebben wij op die avond gevraagd aan de directeur van Sitech: kunnen we dit nou niet gewoon koppelen aan Limburgse Energie en Klimaat Transitie Aanpak (LEKTA)? Kunnen we niet kijken hoe de ontwikkelingen en onderzoeken die jullie gaan doen, er bijvoorbeeld voor kunnen zorgen dat power-to-gas een functie kan krijgen binnen LEKTA, de energietransitie, zodat we dat ongeveer miljard dat in de grond ligt aan leidingnetwerk voor gas niet hoeven uit te graven en weg te gooien, maar zodat we dat kunnen gebruiken om daar synthetisch methaangas of waterstofgas bijvoorbeeld doorheen te jagen, zodat die mensen in hun eigen woning geen tienduizenden euro's hoeven te besteden aan aanpassingen zoals dat in het Limbrichterveld in Sittard gebeurt, maar dat ze gewoon met hun cv-ketel op synthetisch gas die woning kunnen

verwarmen. Dat is een stukje revolverendheid, dat is door Sitech in ieder geval toegezegd, maar ja, zoals we dat ook hebben gezien bij andere stukken, ik kan Sitech hier dadelijk niet op aanspreken, ik kan alleen de gedeputeerde aanspreken. Dus het verzoek hierbij aan de portefeuillehouder om vooral ook te waarborgen dat dat ook gebeurt en dat is de reden waarom wij gezegd hebben, samen met de SP: laat ons nou een amendement indienen waarbij we ook dat woordje revolverend terug gaan brengen in het stuk, terug gaan brengen in die subsidie, dat er iets terugkomt naar Limburg en dan kun je gaan praten over of dat het juiste woord is en dat wil ik best doen. Daar moeten we naar kijken, geen enkel probleem, maar waar het om gaat, en dat is het belangrijke hier, is datgene wat wij weggeven, die € 1 miljoen aan belastinggeld, dat dat iets oplevert voor die gewone Limburger die dat ook heeft opgehoest. Want Sinterklaas is het land uit, Zwarte Piet mag er niet meer in en dan moeten we dat ook niet meer hier gaan toepassen, dan moeten we dat ook zo gaan doen dat bij die investeringen die wij doen, zeker als het gaat om subsidiebedragen, dat we altijd gaan kijken: wat krijgt die gewone Limburger ervoor terug, die dat bedrag daadwerkelijk op tafel heeft gelegd. Dus ik ben heel benieuwd naar de reactie dadelijk van de Staten op het amendement dat ik gezamenlijk met de SP heb opgesteld en naar welke definitie er moet komen om de revolverendheid te gaan beschrijven want nogmaals, het hoeft niet te zijn in geld dat terugkomt, het kan ook zijn in besparingen die gerealiseerd worden dadelijk voor onze inwoners. Dat is ook verkapitaliseerbaar voorzitter. Op die manier moet dit geïnterpreteerd worden, op die manier moet het ook gelezen worden, maar op deze manier heeft ook de gedeputeerde die hiermee aan de slag gaat de handen vrij om ervoor te zorgen dat er een vorm van revolverendheid is, net zoals het IP, net zoals het project bij Techruption kan dat hier ook en de toezegging van Sitech ligt er in ieder geval gedeeltelijk. Het is nu de taak van het college dadelijk om die vooral hard te maken en ik daag het daar graag voor uit. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Housmans. Het woord is aan de heer Nijskens van de VVD. Aansluitend de heer Van Rey van de Volkspartij Limburg.

De heer Nijskens (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Om met de woorden van de heer Van Rey te beginnen, knop 1 als je de Provincie belt is 'heeft u een vraag over subsidie' en er is een aantal instanties die die knop ook direct hebben toegepast en daar hebben we een aantal voorstellen vandaag voorliggen. Vanmorgen is inderdaad het Kennis-As-project al afgehamerd omdat iedereen zich daar heel veel bij kan voorstellen en ook heel veel slechte gedachten heeft bij zo'n ziekte als Alzheimer.

Nu liggen voor het Techruptionproject en ook het BSTC oprichten. Beide projecten passen natuurlijk prima in het Provinciale beleid en ik zou ook graag van de portefeuillehouder horen waarom dit niet veel duidelijker in de voorstellen naar voren is gekomen. Het zijn met name plannen die perfect passen in het hele LEKTA-dossier en in alle opgaven waar wij voor staan en alleen dat al rechtvaardigt natuurlijk de subsidie die gevraagd wordt en inderdaad, de PVV slaat de spijker op de kop, bij hoe wij tijdens de informatiesessie zijn bijgepraat en ook hoe revenuen terug kunnen vloeien naar de Provincie als bijdrage, maar het zijn subsidies, het zijn geen leningverzoeken en het zijn ook andere partijen die soortgelijke bedragen of grotere bedragen ernaast zetten. Het vervolg daarvan gaat naar mijn mening nog veel meer kosten dan wat nu gevraagd wordt en hoe die kosten opgehaald worden, ook daar zal een beroep gedaan worden op de Provincie en de ene keer zal dat een lening zijn en de andere keer zal dat een subsidieverzoek zijn en ook dan zullen wij toetsen of wij dat verstandig vinden en ja, ik vind het bijna een open deur, maar bij ieder bedrag dat van onze Provincie naar een partij gaat, zal een staatssteunproef gedaan worden. Dus ik hoop eigenlijk en ik verwacht ook dat de gedeputeerde zal zeggen dat die motie over de staatssteun een overbodige motie is. Het gaat natuurlijk niet om staatssteun an sich, maar om verboden staatssteun en daar zijn hele strakke regels voor. Dus ik ben ook heel benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde daarop. Kortom, wij

zien deze twee voorstellen met name als een impuls voor het beleid dat wij hebben ingezet en dat wij hier als Staten hebben afgesproken.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de heer Nijskens neemt eigenlijk aan dat die toets van staatssteun als het ware vanzelfsprekend is, maar hij is er tot 2 keer toe nu niet, dus eigenlijk kan dat niet zo zijn. Vindt hij niet ook dat we het op dit moment gewoon hier hadden moeten hebben?

De heer Nijskens (VVD): Voorzitter, het is geloof ik ook wel door mevrouw Werrij van het CDA aangegeven, er staat een passage over in het voorstel en het geld wordt niet uitbetaald op het moment dat die bijdrage niet staatssteunproof is. Dus het is geregeld.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, maar dan wil ik de heer Nijskens wel uitdagen om aan te geven wat er dan in dat stuk staat want is er nu op dit moment een toets die we kunnen bekijken of is die er niet?

De heer Nijskens (VVD): Die concrete toets heb ik niet gezien. Het gaat erom dat alvorens het bedrag overgemaakt wordt, naar de staatssteun of de verboden staatssteun gekeken is en dat blijft bij iedere keer als er geld van de Provincie naar een partij gaat, dus ik vind het een beetje een non-discussie want u kent de omvang van onze begroting van de Provincie en u weet dat, de maximum staatssteun die via de kleinegevallenregeling is slechts € 200.000,00, heel vaak voorkomt dat we over die drempel heen gaan.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Nijskens. Het woord is aan de heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ik heb die introductie niet meegemaakt voorzitter, ik denk: ik laat dat maar aan mij voorbijgaan. Ja, een geweldige bewieroking vanmorgen over deze 2 Statenvoorstellen van de gedeputeerde, daar valt weinig aan toe te voegen voorzitter, maar ik ben blij dat in het Presidium afgesproken is dat over de motie van de SP, mede door de Volkspartij Limburg ingediend, ook gesproken kan worden over de quickscan van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) over Marsna Paper en ik vraag de collega's, ik neem aan dat iedereen dat rapport vandaag bij zich heeft natuurlijk, om dus op pagina 22 te kijken en dan citeer ik vanuit het Rekenkamerrapport: "Vanaf 1 april 2018 betaalt Marsna geen huur meer aan de Provincie. De derving van huuropbrengsten voor de Provincie die ten gunste komt van de liquiditeitspositie van Marsna zijn in het Statenvoorstel 15 18 mei 2018 en de aanvullende Gedeputeerde Statennotitie van 26 juni niet meegenomen aan de kostenkant bij variant Verkoop". U hoort het goed, niet meegenomen. Dat had dus in dat Statenvoorstel moeten staan en de Staten zijn in 2008, bij de aankoop erin gefrommeld en de Staten zijn bij de verkoop nu, en ik heb dat vaker gezegd, nu ook weer ingefrommeld en voorzitter, we leren daar dus helemaal niet van. Over de quickscan. Het begint een beetje op de minister van Volksgezondheid met de schoenen te lijken vind ik.

De heer Rossel (GroenLinks): Ik denk dat ik die schoenen eerder had dan hij, dan lijkt hij eerder op mij. Mijnheer de voorzitter, ik zou de heer Van Rey willen vragen, want de heer Van Rey heeft ook via de Controlemcommissie nog aanvullende vragen laten stellen op dit punt. We hebben daar deze week ook geen antwoorden van gehad, misschien gaat hij daar nog op in?

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dat ga ik zo vertellen.

De heer Rossel (GroenLinks): U gaat er nog op in, dan wacht ik even af.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Daar is een brief over verschenen met de vraag waar we dat kunnen terugvinden en er is een antwoord gekomen, dat heet tegenwoordig, sinds deze week, de Maastrichtse methode, dat is: zoek het op in de vertrouwelijk ter inzage gelegde stukken. Ja voorzitter, en daar mag ik niet over praten en dat is het probleem. U wilt iets aan uw conditie doen vandaag?

De heer Rossel (GroenLinks): De vraag is, en dat kan de heer Van Rey wel met 'ja' en 'nee' beantwoorden, heeft de heer Van Rey dat in die vertrouwelijke stukken terug kunnen vinden of niet?

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dat mag ik niet zeggen.

De voorzitter: Nee.

De heer Rossel (GroenLinks): U mag niet zeggen wat erin staat.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ik ben al 1 keer tegen de lamp gelopen, dus dat is al erg genoeg.

De heer Rossel (GroenLinks): Het college verwijst voor die beantwoording naar die vertrouwelijke stukken, dan kan de heer Van Rey toch hier wel bevestigen of ontkennen, beamen of het wel of niet terug te vinden is in die vertrouwelijke stukken volgens hem.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, dat mag ik dan niet en ten 2^e wijs ik erop dat de ZRK zegt dat het niet is meegenomen in het Statenvoorstel.

De voorzitter: Dat is gewoon het openbare stuk, het Rekenkamerstuk is openbaar.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dus waar hebben we het over? Voorzitter, de quickscan van de ZRK, ik ben de grootste vriend altijd van de ZRK geweest, ik heb dat ook gezegd in het overleg, is dus wat ze produceren teleurstellend omdat dit een quickscan over het proces is geweest en niet over de inhoud. Had men het huurcontract bij wijze van spreken bestudeerd, dan was er een hele andere conclusie uitgekomen.

Voorzitter, de motie hebben we ondertekend, ik begrijp ook niet waarom de collega's zo moeilijk doen over die motie van de SP en door anderen ingediend. Het is gewoon niet alleen hoffelijkheid, maar een must dat bij een voorstel aan de Staten gewoon duidelijkheid over staatssteun moet zijn en niet moeten zeggen: ja, als het later niet klopt, dan betalen we het niet uit. Nee, de Staten hebben daar gewoon normaal recht op en ik vraag dan ook de collega's om op deze laatste vergadering een aantal mensen niet teleur te stellen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Wij gaan nog 1 termijn wel beantwoorden, een 1^e termijn. Daarna schors ik voor de lunch. Dus de 2^e termijn vindt na de lunch plaats en dan kan er ook nog even gekeken worden naar eventuele tekstwijzigingen van de motie of niet. Dus ik ga alleen de beantwoording in de 1^e termijn nu laten plaatsvinden door gedeputeerde Van den Akker.

Gedeputeerde Van den Akker: Dank u wel voorzitter en hartelijk dank aan Provinciale Staten voor de inbreng in de 1^e termijn. Het is eigenlijk zoals de heer Nijskens vroeg, hoe past nu eigenlijk deze reeks aan voorstellen over de kenniseconomie in ons Provinciaal beleid? Eigenlijk past dit ook in een beleid dat we al midden in crisistijd als Provincie Limburg hebben ingezet, namelijk economische structuurversterking, ontwikkeling van de kenniseconomie, de kennisinfrastructuur, samen met die Sociale Agenda en die is doorontwikkeld in het coalitieakkoord van 2015.

Voortbouwen op de campussen en ook daar de besluitvorming bij te betrekken om een groot deel van onze Provinciale reserves in te zetten, deels revolverend financieel, dus daar keert geld terug, en deels met maatschappelijk rendement om optimaal gebruik te maken van de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan en de economische kansen en dat betaalt zich intussen uit, zowel financieel keert er geld terug, ook vanuit de onderzoeksfondsen die bijvoorbeeld al bij de Chemelotcampussen zijn opgezet, intellectueel eigendom op de Healthcampus waar patenten worden geregistreerd, waar delen van terugvloeien in die campus en ook maatschappelijk gezien. Als je kijkt naar de 12.000 kenniswerkers en studenten die intussen op de campus rondlopen, 300 bedrijven die zijn gerealiseerd en de Staten hebben toen in 2014 terecht de vraag gesteld: hoe gaan wij om met die balans tussen financieel rendement en maatschappelijk rendement? En eigenlijk zijn de voorstellen die hier vandaag voorliggen, zeker in deze turbulente tijden van klimaatverandering en het politieke debat daarover, gaat ook die vraag om het maatschappelijk rendement en de heer Kuntzelaers zei terecht: het gaat dan ook niet zozeer in de winst in het geld, maar ook in de winst van de maatschappelijke uitdagingen.

En er zijn veel vragen door uw Staten gesteld over het BSTC, Brightsite, die wat ons college betreft ook op weg gaat natuurlijk naar een bright future, schonere lucht in een bright land, in een schoner, in een slimmer land, in een slimmere omgeving en we zijn dus ook heel blij dat juist vanuit de industrie de bereidheid is getoond om voor € 2 miljoen per jaar per partner, dus voor een totaal van € 10 miljoen per jaar wordt geïnvesteerd vanuit de partners en de Provincie draagt uiteindelijk een bijdrage op dit moment van € 1 miljoen en € 300.000,00 opstartsubsidie. Dus die is inderdaad beperkt en terecht dat u als Staten de vraag stelt, dat is uw budgetrecht en tegelijkertijd zou ik ook willen oproepen dat we ook breder moeten kijken dan alleen de financiële kosten.

GroenLinks heeft de vraag gesteld: moet Zuyd Hogeschool ook aanhaken? Ja, daar vinden gesprekken over plaats om te zorgen dat die ook kan deelnemen. Bij de Universiteit Maastricht ligt natuurlijk ook in de verwachting dat die ook tot een faculteit voor duurzame technologie kan komen en daarbij ook de opleidingen rond sustainability en procesindustrie kan versterken. Het is dus ook de bedoeling van dit BSTC dat ook de opbrengsten natuurlijk voor een stuk bij onze bevolking terechtkomen want op dit moment met 30% CO₂-uitstoot die vanaf Chemelot komt in Limburg, zal gereduceerd moeten worden en 1 van de manieren om dat te reduceren, is bijvoorbeeld het terugbrengen van de lachgasuitstoot door het grote aantal bedrijven. Daar liggen nu ook ideeën voor, voorstellen voor, daar spreken wij ook over met die bedrijven en met het Rijk, om dat te kunnen reduceren, en er zijn straks hele grote klappen te maken, maar we zullen het wel moeten gaan testen en dat testen gebeurt bijvoorbeeld ook met het elektrisch kraken van nafta wat op dit moment al zal moeten worden getest. Dus de vraag is eigenlijk: geef je daar nu een kickstart aan die experimenten die kunnen gaan plaatsvinden en daar is voor een stuk ook fundamenteel testen en fundamenteel onderzoek voor nodig. Ook bijvoorbeeld manieren waarop wij onze CO₂ kunnen gaan opslaan of hergebruiken en dat vergt testen.

De voorzitter: Mijnheer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Helemaal eens dat een investering zowel een maatschappelijk rendement mee moet dragen en af en toe ook een financieel rendement. De vraag. Met deze opstartkosten die de heer Van den Akker noemt, als wij € 1 miljoen van 10 bijdragen, hoe zit het met intellectueel eigendom, worden daar afspraken over gemaakt net zoals in andere projecten? Bijvoorbeeld BReIN waar al over een intellectueel eigendom gesproken is. Hoe zit het met de resultaten uit bijvoorbeeld dat fundamenteel onderzoek dat u aanhaalt? Hoe gaan we daarmee om of is dat alleen voor de partners in dit project?

Gedeputeerde Van den Akker: Ja, dat is een terechte vraag. Er zijn ook afspraken gemaakt, niet alleen om de subsidie te verlengen, maar er staan ook altijd resultaatafspraken tegenover en natuurlijk is het ook zo dat, als mogelijk ook meedelen als Provincie in de inkomsten van intellectueel eigendom, van de IP-rechten, dat is niet het geval bij Techruption want daar wordt geen IP gegenereerd en bij BSTC, bij het Brightsite, zullen we dat wel onderzoeken en bij BReIN gebeurt dat al. Het is echter moeilijk in te schatten wat de hoogte van die revenuen zullen zijn omdat ook de kosten van het in stand houden van IP relatief hoog zijn, maar als het tot inkomsten leidt, willen we daar uiteraard in meedelen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja voorzitter, maar de vraag richt zich met name ook op het amendement dat ingediend gaat worden. De mogelijke revenuen, u gaat zich sowieso inzetten om die ook naar de Provincie toe te laten komen. Volgens mij is in deze kwestie geen sprake van revolverendheid, is het een toezegging dat u daar tot afspraken gaat komen binnen dit programma want dat is voor de PvdA wel van grote waarde.

Gedeputeerde Van den Akker: Juist om te borgen dat wij kunnen meedelen bij IP-revenuen als die er zijn, zijn er bij Kennis-As-projecten tot nu toe afspraken gemaakt dat we dat doen en wat betreft het project BSTC zijn die afspraken natuurlijk nu in de kwartiermakersfase en komen we in april tot definitieve afspraken en bij BReIN zijn die al gemaakt. Dus willen we dat hier ook wel zo doen.

De voorzitter: Oké. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, de vraag is niet of we dat nu eenmalig willen aanjagen en eenmalig erin willen investeren en eenmalig willen vergroenen, maar of we dat vaker willen blijven doen en als we nu 1 keer dat geld geven, dan helpt dat even voor deze partner, maar dan slagen we er niet in om een vliegwiel te creëren om naar een toekomst te gaan waar we allemaal naartoe willen om te zorgen dat er een multiplier ontstaat en de vraag is eigenlijk: hoe gaan we dat dan organiseren?

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, zoals ik net heb geschetst, is eigenlijk in de hele campusontwikkeling al sprake van zowel financieel als ook maatschappelijk rendement, alleen door nu bij de opstartfase van een instituut waar vooral fundamenteel onderzoek zal moeten gaan plaatsvinden te zeggen 'al het geld moet maar revolverend beschikbaar worden gesteld' is op die manier niet uitvoerbaar omdat je nu in de operationele fase komt waarbij je eerder meer subsidies ook moet aantrekken.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Daar begrijp ik helemaal niks van, hoe dat nou niet gaat en waarom? Omdat je altijd investeert voordat je de baat krijgt, maar als je alleen maar iets weggeeft, krijg je nooit iets terug.

Gedeputeerde Van den Akker: Jawel voorzitter, dat zijn namelijk de afspraken die je maakt over wat de subsidieontvanger moet realiseren en in dit geval worden uiteindelijk ook bij de subsidiebeschikking resultaatafspraken door het college met de subsidieontvanger gemaakt en daar moeten ze aan voldoen, anders wordt de subsidie teruggevorderd en 1 van die resultaatafspraken is dat je dus op die terreinen zoals ik die net noemde onderzoek gaat doen en met elkaar gaat samenwerken en daar uiteindelijk ook resultaten mee boekt.

De voorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, de PVV heeft duidelijk aangegeven dat revolverendheid niet per se betekent dat het geld dat je eraan uitgeeft ook in geld terug moet komen, maar dat dat ook kan zijn in andere zaken. We hebben het voorbeeld genoemd van BReIN, waarbij het IP is waarin je participeert en met Sitech met name, waar het over gaat, daar zeggen we: met name daar zou die link gemaakt moet worden met LEKTA voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van waterstoftechnologie, voor de ontwikkeling van synthetisch methaangas, dat power-to-gas. Iets wat, daar was de heer Van den Akker bij, door de directeur van Sitech is toegezegd en dit is een vorm van revolverendheid omdat je daarmee de investering die je doet met publiek geld omzet naar een technologie die kan leiden tot een besparing voor diezelfde belastingbetaler. We hebben ruim € 1 miljard aan gasnetwerk in de grond liggen dat bij warmtenetwerken wordt vernietigd, maar als we synthetisch gas kunnen gaan gebruiken, bespaart ons dat een kapitaalvernietiging van € 1 miljard. Dat vind ik behoorlijk revolverend. Dus de vraag die ik gesteld heb en die ik nu herhaal is: is de gedeputeerde het met de PVV eens dat, als je revolverendheid ziet als een manier om op welke wijze dan ook, die investering lonend te maken voor die belastingbetaler die dat geld heeft opgehoest, dat je dat dan niet structureel moet innemen in met name ook die investeringen in ontwikkelingen in dit geval.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, ik begrijp de bedoeling van de heer Van Caldenberg en de heer Housmans achter het woord 'revolverend'. Echter, is dat niet zoals wij daar de afgelopen jaren afspraken over hebben gemaakt hoe we dat met elkaar formuleren want daar refereert het woord 'revolverend' echt aan, financieel rendement, aan terugkerende harde euro's.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, dan daag ik de heer Van den Akker uit om dadelijk in de lunch met ons samen te kijken naar welk woord dan de lading wel dekt, zodat we in ieder geval de bedoeling die we hebben met het amendement ook taaltechnisch zodanig kunnen neerzetten dat het ook voor de portefeuillehouder werkbaar is en dat we in ieder geval kunnen zorgen dat die belastingbetaler van het miljoen dat die daarin steekt ook daadwerkelijk dadelijk, op welke wijze dan ook, wat terugkrijgt want dat is waar het om gaat.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, hier gaat het om het beschikbaar stellen van de opstartsubsidie. Ik kan me wel voorstellen dat wij gewoon spreken, en zo benoem ik dat hier ook, van: je hebt bij dit soort afspraken te maken met financieel rendement en maatschappelijk rendement en dat dit maatschappelijk rendement zal gaan opleveren, dat mogen we hopen, anders zouden we er überhaupt niet aan begonnen zijn en anders zou de industrie er ook niet zelf zo aan bijdragen.

De voorzitter: Daar moet u het dan even in de lunch over hebben. U stelt de lunch wel uit door nu weer... De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Heel kort voorzitter. Hoe meer honger er is, hoe minder er over blijft, dat is ook rendement. Voorzitter, dan nog 1 vraag die ik gesteld heb en waar ik graag een antwoord op heb. De directeur van Sitech heeft aangegeven ook te willen inzetten op waterstoftechnologie, op

synthetisch methaangas, op etheengas om in ieder geval dat gas te gaan gebruiken. Ik mag Sitech daar niet op aanspreken want daar heb ik geen bevoegdheid over. De enige die ik kan aanspreken op het nakomen van die afspraken is de portefeuillehouder, dat hebben we ook bij de Kennis-As-link zo gedaan. Bent u bereid toe te zeggen dat u erop toe gaat zien dat de toezegging die Sitech hier gedaan heeft in dit huis, waar u bij was, waar ik ook bij was, om te kijken dat die nagekomen worden, dat u dat gaat opvolgen.

Gedeputeerde Van den Akker: De toezegging van de directeur van Sitech is als zodanig niet een politieke toezegging zoals wij die hier als college doen, maar natuurlijk is het zo dat bij een aantal doelstellingen die gesteld worden gewoon afspraken worden gemaakt, ook in de subsidiebeschikking en je moet nu kijken op welke terreinen je dat het meest effectief kan doen.

De heer Housmans (PVV): Maar gaat u dat doen of gaat u dat niet doen? Dat is de vraag.

Gedeputeerde Van den Akker: Nou, dat nemen we mee in de uiteindelijke subsidiebeschikking. Op de specifieke technologieën die u noemt, zouden wij even moeten nagaan hoe de heer Dassen dat heeft gezegd, maar daar kom ik anders in 2^e termijn op terug.

De heer Housmans (PVV): Dat wordt een korte lunch voor u.

De voorzitter: Daar beslis ik over. U kunt verdergaan.

Gedeputeerde Van den Akker: Daarmee ben ik eigenlijk ook wel al enigszins ingegaan op het amendement en de motie. Ik heb al toegezegd bij de Statencommissie dat we de mogelijkheid onderzoeken van het opzetten van een R&D-fonds voor Limburg ten behoeve van kennisontwikkeling zoals bijvoorbeeld Alzheimer, dementie en andere zaken en daarmee onderzoeken wij dus ook het opzetten van een dergelijk fonds en vind ik eigenlijk de motie zoals die nu door LOKAAL-LIMBURG onder andere is ingediend om weer een onderzoek naar het fonds te starten overbodig. Dus het college zou niet willen aanraden om die over te nemen. Datzelfde geldt ook, maar dat is gezegd, voor het amendement omdat het op deze manier gewoon niet uitvoerbaar is omdat je op dit moment te maken hebt met een subsidiebeschikking en als het via een lening had gekund of een garantstelling of een participatie, dan hadden we dat wel gedaan, maar dat is op dit moment niet gevraagd.

Dan kom ik op het aspect van staatssteun. De staatssteun bij het BSTC is niet aan de orde of in ieder geval nog niet aan de orde omdat dat ook pas per project kan worden bepaald en bij staatssteun gaat het er uiteindelijk ook om, zoals de heer Nijskens al op duidde, of het verenigbaar is met onze afspraken in de interne markt. Staatssteun is niet per definitie niet toegestaan, het moet steun aan de onderneming zijn, ook aan die ene onderneming, moet ook nog de interne markt nadelig beïnvloeden en dan moet het ook niet gelden voor de uitzonderingen zoals die in de Europese verdragen staan en 1 van de uitzonderingen die worden genoemd zijn of ze te maken hebben met steun voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten zoals fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek, experimentele ontwikkelingen en haalbaarheidsstudies of steun voor de bescherming van het milieu en laten dat nu net al die uitzonderingen zijn waar dit BSTC onderzoek naar gaat doen. Dus op het moment dat er sprake zou zijn van staatssteun bij de komende projecten, die elke keer ook op voorhand worden getoetst en pas als die marktconform is, verenigbaar is met de interne markt, dan pas zal een deel van die subsidie worden verleend voor dat project, is het ook nog zo dat die staatssteun kansrijk zou zijn om wel verenigbaar te zijn met de Europese afspraken.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, vindt de heer Van den Akker niet dat dat wat hij hier nu zegt niet gewoon op papier had moeten staan?

Gedeputeerde Van den Akker: Nee voorzitter, want in het Statenvoorstel staat dat de staatssteunaspecten bij beschikking door het college uiteraard worden getoetst en op dit moment is er bij deze subsidiebeschikking of bij het beschikbaar stellen van € 1 miljoen nog geen sprake van een dergelijk toetsingsmoment.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, vindt de heer Van den Akker dan niet dat dat in de stukken had moeten staan? Want dat staat er niet.

Gedeputeerde Van den Akker: Nee voorzitter, want in het Statenvoorstel staat, dat heb ik net ook aangegeven, dat de staatssteunaspecten zullen worden getoetst bij de projecten wanneer dat aan de orde is. Wat ik wel kan melden nog, is dat in de memorandum of understanding die tussen de op te richten partijen van het BSTC is opgeschreven, dat zij ook gaan borgen dat het ter beschikking stellen van middelen geschiedt conform de voorschriften ten aanzien van staatssteun en dat die ook conform zijn met het Mededingingsrecht, ook voor de samenwerkende bedrijven. Dus het staat op het netvlies, het wordt getoetst en het wordt getest. Dat hebben we ook met die ene zin in het Statenvoorstel willen aangeven.

Ik ben op de motie en de amendementen ingegaan. Dat is eigenlijk wat dit voorstel betreft. Waar de heer Van Rey op in is gegaan betrof een ander Statenvoorstel en daar heeft u ook een brief over van ons college ontvangen. Daar wilde ik in ieder geval hier niet nader op ingaan. Ook daarbij geldt dat de stukken die u al dit voorjaar ter inzage heeft gekregen, ook nog bij brief van 11 september van ons college, van 11 september tot 1 november ter inzage zijn gelegd en in zoverre ook voor u geen nieuwe informatie bevatten.

De voorzitter: De heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, bij de introductie door de voorzitter van dit Statenvoorstel is gezegd dat dit erbij betrokken zou kunnen worden en mijn concrete vraag is: wat vindt u van de opvatting van de ZRK dat het niet in het Statenvoorstel heeft gestaan vorig jaar, dat er geen huur werd betaald?

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, dat is een opvatting en een constatering van de ZRK en waarbij u eerder door ons college bent geïnformeerd over de stand van zaken, al bij de brieven van dit voorjaar en afgelopen najaar en voor zover dat ook niet-openbare stukken betreft kan en zal ik daar hier verder ook niet op ingaan.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Daar gaat het hier niet over, het gaat om de vraag waarom dit niet in het openbare stuk heeft gestaan dat er geen huur werd betaald. U hebt een actieve informatieplicht naar de Staten en die is bij dit voorstel niet gebeurd. Daarom zeg ik: de Staten zijn er weer ingefrommeld.

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, van dat laatste neemt het college afstand, wat u daar beweert want de ZRK concludeert dat er gewoon sprake van is dat ons college uw Staten tijdig en volledig heeft geïnformeerd, deels waar dat kon openbaar en deels waar dat kon niet openbaar.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dan zou ik zeggen, leest u pagina 22 nou maar. De concrete vraag waar de Staten recht op hebben: waarom heeft u dat er geen huur werd betaald niet in het openbare stuk vermeld? Een gemakkelijkere vraag kan niet. Denk erover na tijdens de lunch, dan hoor ik dat.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, daar laat ik dat dan bij.

De voorzitter: Daar laat u het bij. Goed. Dames en heren, daarmee is de beantwoording in 1^e termijn ook beëindigd. Ik stel voor om nu de motie die we als proefmotie in stemming hebben gebracht ook in praktijk te brengen. Dus we gaan lunchen en dat kan tot... Ik stel voor dat wij om 14.00 uur hier terug zijn voor de 2^e termijn van het stuk en dan vervolgens de moties. Ik schors de vergadering.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren ik verzoek u plaats te nemen want wij gaan weer beginnen. Ik heropen de vergadering. Voor de mensen die thuis met ons meekijken of meeluisteren, wij zijn bezig met de behandeling van de agendapunten 6.3 en 6.4. 6.3 gaat over het BSTC en 6.4 gaat over Brightlands Techruption. Voordeel van deze moderne geluidsinstallatie is dat ze thuis u ook allemaal horen, dus de vraag is of u toch in de zaal het enigszins rustig wilt houden en dat geldt overigens ook voor de mensen aan de Gedeputeerde Statentafel en daarachter. De luidsprekers zijn zo gevoelig dat alle geluiden, ook randgeluiden, worden meegenomen op de geluidsinstallatie en dat is een beetje storend. We zijn aangeland bij de 2^e termijn en ik ga kijken of de 2^e termijn ook in de volgorde kan, maar eerst komt er een interruptie van de heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, we werken vandaag voor de allereerste keer met het gloednieuwe systeem, ik krijg van mensen op de publieke tribune te horen dat wij bijna niet te verstaan zijn. Dus of daar even aandacht voor kan komen.

De voorzitter: Ja, het is goed dat we dat... Wij luisteren steeds mee en ik blijf zeggen dames en heren, duidelijk spreken en achtergrondgeluiden proberen zo gering mogelijk te laten. Het woord is aan de heer Van der Linden van de fractie LOKAAL-LIMBURG voor de 2^e termijn.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Voorzitter, dank u. Voorzitter, ik heb de gedeputeerde gehoord en inderdaad hij heeft een aantal toezeggingen ook in de Commissie gedaan. Desalniettemin vond ik toch, en met mij meerderen, om die motie in te dienen. Ook om tijdstermijnen vast te leggen want die zijn in de Commissie niet genoemd en wij wilden het eigenlijk een beetje makkelijker maken en ook wat meer controleerbaar voor de Staten want wat ik uit de antwoorden hebben begrepen, is dat het veel om individuele zaken gaat die dan worden vastgelegd en goed, dat snap ik aan de ene kant ook, maar aan de andere kant hebben wij daar als Staten naderhand niet zo gek veel zicht meer op wat er gebeurt en welk rendement, en of het nou maatschappelijk, intellectueel of financieel is, dat dat terugkomt. Dus het is ook een stukje uit belangstelling of misschien wel controle dat wij willen weten: wat hebben we nou aan rendement te pakken uit die investeringen die gedaan zijn? Dat betekent voorzitter dat ik toch vind dat ik ten minste van de gedeputeerde een aantal toezeggingen wil hebben in de tijd, dat hij die onderzoeken en die gesprekken wil afwerken, zodat we toch op enig moment iets teruggekoppeld krijgen want dat was toch wel het doel, ook van die motie, ook mede: wat krijgen we terug? Dus ik zou graag van de gedeputeerde daar een aantal toezeggingen op hebben, dan kan ik nog eens overwegen wat met die motie te doen want zoals die nu is ingediend, is echt na de Commissievergadering en met hetgeen wat in de Commissievergadering gewisseld is. Dus het is niet zo van we doen het maar voor de lol. Nee, we

hebben er echt over nagedacht, maar goed als we op een of andere manier zaken nader kunnen vastleggen, dan kunnen wij nog overwegen hoe we daarmee verder willen gaan. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Linden. Het woord is aan de heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, ik dank het college voor de beantwoording. Voor ons was de beantwoording al in de Commissie afdoende en is die vandaag ook afdoende, dus we kunnen het eigenlijk ook blijven doen met de toezeggingen en de vooruitzichten die het college bij monde van portefeuillehouder Van den Akker heeft gegeven. Wat dat betreft, kan ik kort zijn, dat wij zowel het amendement als de 2 moties niet zullen steunen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Rossel. Het woord is aan de heer Kuntzelaers van de PvdA.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. De motie van LOKAAL-LIMBURG, wij hadden het er zojuist nog even over. U vraagt om een aantal toezeggingen aan Gedeputeerde Staten en ik ben benieuwd of u tot elkander komt, maar de motie was voor ons net niet scherp genoeg, net niet helder genoeg in wat de opdracht dan precies is en hoe die uitwerking in elkaar zou zitten en ik zou bijna willen oproepen, doe zoals mijnheer Titulaer van het CDA ooit op een prachtige manier gedaan heeft met het MKB-leningenfonds. Werk iets uit dat heel concreet is, waar u volledig zelf achter staat en leg dat dan voor aan de Staten of vertrouw het volledig toe aan Gedeputeerde Staten, dat zij komen tot een wijs oordeel, maar dit is zo'n vage algemene opdracht dat die misschien nog wel wat nadere duiding nodig heeft in ieder geval

Dan komt er een aangepast amendement/motie van de SP en de PVV, die heeft ons nog niet volledig bereikt, maar wij draaien de duimen en we gaan ervan uit dat het een prachtig product wordt, waar wij ons dan in zouden kunnen vinden, in ieder geval met het doel om de revenuen ook deels ten goede te laten komen aan de Provincie Limburg en daarmee aan haar inwoners. De rest van de voorstellen waren wij al eerder positief over. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik heb geen gebruikgemaakt van de 1^e termijn omdat wij eigenlijk al in de Commissievergadering hebben aangegeven dat wij met name heel erg verheugd waren met de komst van het BSTC en wij zien dan ook heel erg uit naar wat er uit die samenwerkingsovereenkomst voortvloeit in april. We hebben net gehoord dat het amendement een motie gaat worden, dus dat laat ik dan nog maar even op mij afkomen. De motie Advies staatssteun, daar zijn wij tegen en het instellen van het revolverend fonds, van de heer Van der Linden. De heer Van der Linden heeft net een toezegging gevraagd aan de gedeputeerde. Wij wachten die graag af, maar in principe kunnen wij de lijn van de motie wel steunen. Dus wij horen graag wat de heer Van der Linden zo meteen doet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Werrij. Het woord is aan de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Laat ik allereerst even ingaan op de motie met betrekking tot de staatssteun. Die zullen we overeind houden. Daar hebben we discussie over gehad en het is gewoon van belang dat wij als Staten alle informatie hebben die nodig is om een goed besluit te nemen en daarom willen we die ook graag in stemming brengen.

Dan ga ik met u naar de motie die is ingediend in 1^e instantie door de heer Van der Linden van LOKAAL-LIMBURG. Die zullen wij steunen en in tegenstelling tot datgene wat de heer Kuntzelaers zegt, hij is misschien nog niet helemaal compleet, maar als Staten kunnen wij een opdracht aan Gedeputeerde Staten geven om hem compleet te maken en ik denk dat de intentie die hierin staat iets is wat wij allemaal willen en als wij met die intentie die LOKAAL-LIMBURG heeft, een opdracht geven aan Gedeputeerde Staten, kunnen ze dat uitvoeren voorzitter. Ik wacht even.

De voorzitter: Ja, de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Uiteraard kunnen we aan Gedeputeerde Staten de opdracht geven om iets uit te werken, maar ik heb van verschillende partijen verschillende nuances en duidingen gehoord over hoe zij iets dergelijks zouden willen zien en dan lijkt het me handig als de hoofdindieners van de motie zich expliciet uitspreekt en daar óf concreter in wordt in zijn motie, dat kan, een helderdere opdracht formuleert of eventueel zelf de moeite neemt om een initiatiefvoorstel volledig uit te werken naar de toekomst toe. Kunt u zich dat voorstellen?

De heer Van Caldenberg (SP): Ik kan me voorstellen dat u die gedachtegang heeft, maar ik denk dat het dan onnodig wachten is op iets waar we nu mee aan de slag kunnen gaan. Dat is het een beetje.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, de heer Van Caldenberg wil de heer Van der Linden toch niet langzaam noemen of wel? Onnodig wachten.

De heer Van Caldenberg (SP): Nee, hij heeft net een overstap gemaakt naar een andere partij, hij is niet meer van 50PLUS, maar absoluut niet, maar als we het vandaag niet doen, dan moeten we wachten totdat de heer Van der Linden of iemand anders hier in deze zaal met het idee komt voordat we er echt mee aan de slag kunnen en mijn voorstel zou zijn: als we het er allemaal over eens zijn en we vinden de strekking en de bedoeling daarvan goed, leg dan de bal bij Gedeputeerde Staten met een verstandig besluit hier terug te komen in de Staten.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Verstandige besluiten zijn altijd fijn als we die terugkrijgen.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, dus ik hoop dat u uw woorden in de richting van de heer Van der Linden nog een keer gaat heroverwegen. Voorzitter, en dan heeft u al kunnen vernemen van een aantal sprekers dat voor mij was dat het amendement wordt aangepast en het amendement is bij de Griffie. Ik heb het zelf op dit moment ook niet in een papieren versie of op een computer staan, maar we hebben in de schorsing met een aantal mensen, met de heer Kuntzelaers, met de heer Housmans, Van der Linden en ook de heer Van den Akker even gesproken en gekeken of we konden komen tot een tekst waar we met zijn allen achter kon staan en ik ga het even uit mijn hoofd proberen te doen en dan proberen te verwoorden wat die geesten met elkaar allemaal bedacht hebben en dat is om van het intellectueel eigendom, de IP zoals dat in het Engels verwoord is, om daar naar rato van de bijdrage die we doen, en dat heet 10% want we leggen nu 10% van het bedrag in, om die terug te laten vloeien naar de Provincie Limburg op het moment dat daar revenuen uit ontstaan. Ik ga er even van uit dat dat wat ik nu gezegd heb ook op papier staat. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Caldenberg. Het woord is aan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, het was inderdaad een korte maar vruchtbare lunch en als je er dan uit kunt komen met een omzetting van een amendement naar een motie waarin je daadwerkelijk naar rato ook, ik noem het maar even eigenaar, wordt van het IP dat gaat ontstaan, dus

van de patenten dan wel ideeën die uit die investering voortvloeien, dan is dat natuurlijk heel mooi want daarmee doe je dan dus ook die revolverendheid daadwerkelijk gestand. Daarmee geef je dus ook die Limburger wat terug voor het belastinggeld dat je uitgeeft. Dus ik ben ook heel benieuwd wat er dadelijk vanuit deze Staten aan waarde aan toegekend wordt.

Voorzitter, wij wachten nog eventjes op het gedeelte van de lunch dat we niet hebben meegemaakt, van de portefeuillehouder, namelijk de terugkoppeling over de toezeggingen die zijn gedaan door Sitech op die avond dat ze hier die presentatie hielden met betrekking tot daadwerkelijk ook aansluiten met onderzoek bij stukken die aansluiting hebben bij LEKTA en dan kun je denken aan het gebruik van gassen zoals waterstof, methaan en etheen voor dadelijk ook de bebouwde omgeving voor de verwarming. Dus ik wacht dat even af en ik behoud me dan het recht even voor om desnoods dan te interrumperen bij de portefeuillehouder, want ja goed, dat antwoord hebben wij nog niet gekregen. Voor de rest zijn wij in ieder geval blij dat wij zijn opgeschoten in de goede richting, dus ik hoop dat die motie dadelijk schriftelijk voor ons ligt, en dat we die unaniem kunnen aannemen.

De voorzitter: Ja dank u wel mijnheer Housmans. Het woord is aan de heer Nijskens 2^e termijn.

De heer Nijskens (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Met betrekking tot de motie van de SP over de staatssteun, die steunen wij niet. Om 2 redenen, enerzijds is die naar onze beleving onuitvoerbaar en anderzijds gebeurt het gewoon. Naar aanleiding daarvan heb ik wel een vraag aan de gedeputeerde hoe vaak heeft de Provincie daadwerkelijk ongeoorloofde staatssteun uitgekeerd en hoe is dat verlopen? Ik heb daar nooit iets van gehoord, dus ik weet ook niet hoe groot het probleem is. De motie van de heer Van der Linden, daar wacht ik dan ook de beantwoording af. Ik zie ook niet direct het nut van die potentiële toezeggingen in omdat wij juist in de hele 1^e termijn hebben gehoord: iedereen vindt het belangrijk en het gebeurt. We zijn op punten eigenaar of mede-eigenaar van het intellectuele eigendom dat gecreëerd wordt, dus het gebeurt. Dus in zoverre overbodig. Het amendement is herschreven en ik ben benieuwd naar de precieze tekst en hoe het college naar die motie kijkt. Dus ook dat moeten we afwachten. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Nijskens. Het woord is aan de heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, ik dank de gedeputeerde alvast voor het nog niet gegeven antwoord dat hij in 2^e termijn zal geven over de vragen met betrekking tot de rapportage van de Rekenkamer. Daarnaast is het zo dat het toch wat teleurstellend is dat het dictum van de motie van de SP met betrekking tot staatssteun, dat hoort automatisch onder de actieve informatieplicht. Dus ik begrijp absoluut niet waarom daar zo moeilijk over gedaan wordt. Moet je eens kijken, na de coalitieonderhandelingen wordt dat automatisch opgenomen. Verder voorzitter, roep ik de Staten op het dossier van Marsna goed te blijven volgen. Er zijn dus een aantal bezwaren ingediend bij de Europese Commissie. U hebt vanmorgen weer goedkeuring gegeven aan geheimhouding van de reactie van Gedeputeerde Staten, terwijl de bezwaarmaker die gewoon krijgt, dan is die gewoon openbaar. Dus we kunnen dat ook allemaal blijven volgen en ik hoop dan ook dat de nieuwe Staten in ieder geval nooit meer zo'n zaak zich laten infrommelen en vooral opletten en dat kan juist door de motie van de SP, ondertekend door de Volkspartij voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Rey. Dat was de 2^e termijn van Provinciale Staten en dan kijk ik even naar de gedeputeerde of hij al... We hebben alleen nog steeds die motie nog even niet. Dus die moeten we even... Kan ik de vergadering even schorsen misschien? Als u alvast aan de rest begint, zullen we dat zo doen? Ja. Dan geef ik het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, in afwachting van de motie maar eerst even op de andere aspecten die door de fracties in 2^e termijn zijn gesteld. Ik begin wat dat betreft ook even met de vragen over staatssteun die nog bij dit dossier gelden of bij andere of bij de overname van de papierfabriek. Er staat ook bij dit Statenvoorstel dat wij pas overgaan nadat er gecheckt is op staatssteunaspecten en als je dan de vraag stelt: is er wel eens een terugvorderingsverzoek gekomen vanuit de Europese Commissie? Nee, de Europese Commissie heeft nog nooit een dergelijk besluit genomen en als je dan kijkt hoeveel wordt er staatssteun verleend, geoorloofd in dit geval, dan hebben wij in 2017 in 117 gevallen melding gemaakt van gevallen van in dit geval rechtmatige steun. Dus het zit als overheid waar je samenwerkt met bedrijven en onderwijsinstellingen best wel in ons systeem en elke keer wordt gewoon die toets uitgevoerd en elke keer wordt die toets ook pas uitgevoerd op het moment dat er sprake zou kunnen zijn van steun aan 1 bedrijf die effect heeft op grensoverschrijdende werking van de interne markt, die niet zou zijn verleend aan een ander bedrijf en pas op dat moment ook tot mogelijke onevenredigheid met die interne markt zou kunnen leiden. Dat is hier nog niet het geval want je hebt eigenlijk te maken met een situatie waarbij pas nu de 1^e keer subsidie ter beschikking wordt gesteld, maar nog niet per project wordt beschikt en pas als die projectbeschikking aan de orde is, wordt op dat moment getoetst door ons college: is dat conform de staatssteunregels en ook elke keer als het nodig is daarvan de Staten, u krijgt sowieso de subsidiebeschikkingen van het college, die kunt u ook opvragen als Statenlid want die zijn gewoon openbaar, welke staatssteuntoets daarop is uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de vraag aan de gedeputeerde is of het nou zoveel gevraagd is om dat nou gewoon aan de voorkant aan de Staten te laten weten in plaats van aan de achterkant.

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, op dit moment zijn de projecten nog niet bekend, dus je kunt ook niet al op voorhand zeggen bij welk project mogelijk sprake zou zijn van staatssteun. Pas op het moment dat je bij een deel van die projecten tot beschikkingen overgaat, maak je die toets en in dat opzicht is de motie daarmee nog niet uitvoerbaar.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, maar dit voorstel, onze motie, gaat niet sec en alleen over dit punt, maar dat gaat over alle voorstellen. U zegt: bij dit is dat onuitvoerbaar. Ik geloof daar niet in en ik denk dat het wel kan en waarom kan dat niet in de toekomst dan wel?

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, op het moment dat wij een Statenvoorstel voorleggen waarbij al op voorhand die vraag voorligt of er mogelijkerwijs sprake is van staatssteun, of die ongeoorloofd is. Dan krijgt u ook natuurlijk de uitkomst van de toets op het moment dat we die hier kunnen doen. Hier is het ter beschikking stellen van 1 bedrag aan een onderdeel van een onderzoeksinstituut dat nu in oprichting is, waarbij nog een samenwerkingsovereenkomst wordt opgesteld, waar sprake is van een kwartiermakersfase en je nog niet precies weet op welke projecten op welke manier gefinancierd gaan worden. Dus dat is een bijdrage en per bijdrage wordt daarna gekeken in welke vorm er mogelijkerwijs sprake is van staatssteun en in hoeverre die geoorloofd is en als die niet geoorloofd is, zullen we hem niet verstrekken. Zo werkt de systematiek in algemene zin.

Dan de vraag van de PVV-fractie over de toezegging vanuit Sitech. Als er relevante kennis is, bijvoorbeeld over waterstof, waar het ook die kennis betreft, die technologie betreft die voor de

industrie relevant is, dan wordt die ook gedeeld en dan kan die ook breder worden gedeeld, ook buiten de Chemelotpartners. Op het moment dat er een vraag komt over bijvoorbeeld warmtenetten vanuit de gebouwde omgeving, of ten minste daar mogelijkerwijs behoefte aan kennis is, zullen ze wel een formeel verzoek bij het onderzoeksinstituut moeten indienen om te kijken of daar ook kennis van beschikbaar kan komen en gedeeld kan worden. Dat zit er nu niet op voorhand in. Het is wel zo dat de kennis die beschikbaar komt ook voor LEKTA door de gebouwde omgeving gebruikt zou kunnen worden. Die zit nu ook al in 1 van de programmalijnen van het BSTC rond de infrastructuur.

De voorzitter: Ik was even naar uw moties aan het kijken, sorry, amendementen, maar ik geef u het woord.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, de vraagstelling was heel simpel of de gedeputeerde in zijn contacten met Sitech, die dadelijk in dat BSTC zit, die dat ook mee implementeert, ze in ieder geval houdt aan de afspraken dan wel ze herinnert aan de toezegging die ze hier gedaan hebben om inderdaad ook te kijken met name naar die gassystemen, zodat die gebruikt kunnen worden voor het behoud van het bestaande gasnetwerk. Dat was de vraag. Warmtenetwerken, dat is een heel andere tak van sport, daar doen ze daar veel minder mee, buiten dat ze dadelijk een aansluiting maken op NAK 4, maar dat is niet van Sitech, dat is van SABIC, maar de vraagstelling is enkel en alleen de toezegging van deze gedeputeerde, zit in zijn portefeuille, om Sitech aan te spreken: u hebt een toezegging gedaan op de informatieavond hier, houdt u zich alstublieft aan die toezegging en informeert u ons verder over hoe dat loopt. That's it, niet meer en niet minder, heel simpel.

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, er is ook contact geweest met Sitech tijdens de schorsing en zoals ik net aangaf, wordt dus die relevante kennis ook gedeeld en ook in lijn met zoals de heer Dassen die al heeft genoemd bij de bijeenkomst op 14 januari.

De heer Housmans (PVV): Goed en dan gaan wij ervan uit dat de portefeuillehouder het in de toekomst ook blijft monitoren en dan zijn we klaar.

De voorzitter: Bedankt. We gaan verder.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, dan ben ik wel op de punten, er waren niet zoveel punten, van de andere fracties ingegaan. Dan ben ik even in afwachting van de motie.

De voorzitter: Nee, dat is niet nodig, u kunt verder. Voor de mensen thuis, het amendement numero 31 is ingetrokken en is vervangen door motie 2456. Amendement 31 is ingetrokken, vervangen door motie 2456. Die motie is ingediend door de heer Van Caldenberg, de heer Housmans, de heer Van der Linden en de heer Kuntzelaers.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, misschien kunt u het dictum ook even...

De voorzitter: Ik kan het dictum even voorlezen. De motie roept op, daar zal waarschijnlijk roepen Gedeputeerde Staten op, daar ga ik even vanuit, een evenredige verdeling vast te leggen naar rato van de opbrengsten van het intellectuele eigendom van de producten die voortkomen uit de onderzoeken en de innovaties en 2, die opbrengsten laten terugvloeien naar de Provincie en gaat over tot de orde van de dag.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, die motie kan het college in die lijn ondersteunen dat natuurlijk de evenredige verdeling van de kosten die wij bijdragen, dat is voor dit jaar € 1 miljoen met € 6 miljoen van andere partijen, dus dan zit je op ongeveer 1/7. Als daar sprake is van opbrengsten van intellectueel eigendom, dat je daar afspraken over maakt in de komende samenwerkingsovereenkomsten en dat die voor zover mogelijk ook evenredig naar rato terugvloeien naar de Provincie. Dan heb je dus sprake van niet alleen maatschappelijk rendement, maar in dit geval, bij intellectueel eigendom ook van een stuk financieel rendement en ik denk dat dit een goed uitgangspunt is om ook de samenwerkingsovereenkomst mee aan te gaan. In dat opzicht kan het college die motie steunen.

De voorzitter: De heer Rossel heeft nog een vraag.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, wij kijken daar toch wel iets anders tegenaan want hier staat echt letterlijk 'een evenredige verdeling', maar is dat gewoon uitvoerbaar? Want we hebben nu bijvoorbeeld een financiële verdeelsleutel van 1/7, maar het kan het jaar daarop misschien wel iets anders liggen. De vraag is of, als je dat nu zo gaat vastpinnen, dat voor de hele duur van het project wel uitvoerbaar blijft.

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, wat ons betreft wel want evenredig betekent proportioneel. Dus dat betekent dat als je voor 1/7 inlegt, als er opbrengsten zijn, je ook voor 1/7 daarin deelt en voor de rest, en daar wijs ik ook nog maar eens op, is dit natuurlijk ook een voorstel om het BSTC op te starten met elkaar en daar voorzien we nu in het 1^e jaar voor de bijdrage en zullen er te zijner tijd voor de vervolgfase ook natuurlijk nieuwe financiële afspraken met elkaar moeten worden gemaakt.

De voorzitter: De heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja, even voor mijn duidelijkheid. Voorziet u echt opbrengsten in de kwartierfase die überhaupt naar evenredigheid verdeeld kunnen worden? Ik heb juist het idee dat we nog in een opstartfase zitten en dat alle projecten nog moeten komen met aanvullende financiering. Dus u zegt nu toe om deze motie over te nemen, maar volgens mij gaat er nog helemaal niks aan de opbrengstenkant gebeuren of zie ik dat fout?

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, goed dat de heer Nijskens daarover verder vraagt want dit is natuurlijk ook een motie voor de termijn voor het hele project en niet alleen voor de opstartfase. Dus het is ook een lijn die we zullen inbrengen bij mogelijke vervolgvragen van financieringen en inderdaad komt intellectueel eigendom pas na een aantal jaren, en je kunt ook niet zeggen of dat bij elk project aan de orde is, maar dan is dit wel een duidelijk richtsnoer.

De heer Nijskens (VVD): Als het mag voorzitter. Ja, maar dat had u ook in de 1^e termijn al beantwoord en dan snap ik ook de reactie van de heer Rossel want het is maar helemaal de vraag of bij toekomstige onderzoeksvragen überhaupt een beroep gedaan wordt op subsidie van de Provincie en of dat iedere keer die 1/7 is en of je dan, als je over 3 jaar nog een keer als Provincie € 2 miljoen toevoegt, nog kunt terugvallen op de € 1 miljoen uit de kwartierfase. Ik zou toch het liefste die motie anders geformuleerd zien, dat er ook ergens een knip zit tussen de opbouwfase en de operationele fase.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, dat is natuurlijk aan de indieners. Wij vatten de motie nu zo op dat er in algemene zin opbrengsten bij dit voorstel, en de motie is natuurlijk ook breed geformuleerd, mogelijk ook voor andere voorstellen waar we bijdragen aan kennisontwikkeling, naar

rato terugvloeien als er sprake is van opbrengsten uit intellectueel eigendom. Dus het moet breder gezien worden dan alleen de opstartfase.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, dan wil ik eigenlijk nu al een stemverklaring dat wij als VVD tegen gaan stemmen omdat wij het dusdanig breed geformuleerd vinden voor een voorstel dat nu alleen voor de opstartfase geldt. Dus wij zullen deze motie dan niet steunen.

De voorzitter: Oké. Volgens mij is de beantwoording geweest. Oké dames en heren en daarmee was ook de timer voltooid. Er is iemand aan het bellen. Dames en heren, daarmee is de 2e termijn van deze 2 agendapunten, de bespreking daarvan, afgerond en ik heb u toegezegd dat we een en ander afzonderlijk in stemming zullen gaan brengen en dat betekent dat wij zodadelijk eerst in stemming brengen agendapunt 6.3, BSTC, de Provinciale bijdrage daar. Daarna brengen wij in stemming 6.4, Brightlands Techruption programma en dan komen de moties. Nee, sorry, 1 motie komt meteen, die hoort niet bij de... Ik zal de moties bij de desbetreffende agendapunten aan de orde stellen, dat komt vanzelf. Ik begin met u te vragen of u plaats wilt nemen achter uw eigen stemcomputertje of hoe heet dat ding, console? Hoe noemen we dit, heeft dat nog een naam? Dan is er inderdaad de mogelijkheid voor een stemverklaring van de Partij voor de Dieren. Die had gevraagd om een stemverklaring hierbij. Wil mevrouw Plusquin nog een stemverklaring afleggen? Dat is niet nodig, oké. Dan wel de heer Housmans. Bij 6.3 zijn we zodadelijk, stemverklaringen. Alle 2? Goed, dat mag alle 2. De heer Van Caldenberg begint met een stemverklaring.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de motie die eerst een amendement was, is overgenomen door de gedeputeerde, dus wat ons betreft hoeft die dan niet in stemming te worden gebracht want hij is overgenomen. Met betrekking tot de motie Staatssteun, die laten we overeind en de motie ingediend door de heer Van der Linden als 1^e zullen wij als SP steunen. Als het gaat over het voorstel in totaal, gaan we instemmen met het voorstel vanwege de inhoud, maar met betrekking tot het onderdeel staatssteun vinden we het echt een omissie dat dat hier nu niet is en we verwachten dat het in de toekomst beter is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, onze stemverklaring van 6.3 en 6.4. Aan beide vragen is de vraag beantwoord 'what's in it for us'. Die is duidelijk beantwoord in de zin dat er rendement in zit voor de Limburger op het geïnvesteerde belastinggeld en daarmee kunnen we ook instemmen met beide voorstellen net zoals we dat bij BReIN gedaan hebben. Daar waar het gaat over de moties. De motie die we met de SP en de PvdA hebben ingediend is inderdaad daarmee overgenomen. De motie van de SP over de staatssteun. Wij delen de opmerking van het college dat je dat niet altijd vooraf kunt doen, maar dat het inderdaad wel een voorwaarde is voor het daadwerkelijk uitvoeren van gelden naar betrokkenen en dat het soms ook achteraf moet of op basis van projectbasis. Dus we hebben vragen over de uitvoerbaarheid en we zullen daarom die motie niet steunen. De motie van de heer Van der Linden is eigenlijk de verwoording van de toezegging die ik gevraagd heb in de Commissie en gekregen heb, met daar alleen aan toegevoegd een stuk tijdsbestek. Ja, dus als die in stemming komt, dan zal ik die steunen.

De voorzitter: Ja. Er komt nog een stemverklaring van de gedeputeerde. Dat mag. Het woord is aan de heer Van den Akker.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja excuseer voorzitter. Ik was nog niet ingegaan op de vraag van de heer Van der Linden over de termijn van de uitvoering van zijn motie. Hij roept op om dat bij de

Kadernota 2020 te doen. Dat zou ik graag willen toezeggen. Dus dat we dat onderzoek ook voor de Kadernota 2020 uitgevoerd hebben.

De voorzitter: Dat is nog een toevoeging.

Gedeputeerde Van den Akker: En dan moet u even kijken wat u, in lijn met de toezegging van de Statencommissie, met die motie nog doet.

De voorzitter: Een extra toezegging van de gedeputeerde. Ja.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, toch gelet op het debatje en zo, wat gebeurd is net, ook over onduidelijkheden en zo en de steun die daarna is uitgesproken, wens ik toch mijn motie 2453 in stemming te brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Dames en heren, ik meld nog even dat motie 2456, omdat het dictum daarvan is overgenomen door het college, als zodanig is ingetrokken, dus ook niet in stemming komt. Dat geldt ook voor motie 24. Sorry, nee de andere 2 moties komen wel in stemming. Dan ga ik meteen door met u naar 6.3, G-19-001. Dat is het Statenvoorstel over de Provinciale bijdrage Brightlands en die zet ik er even in, als u het niet erg vindt. Zo. Dat betekent dat we daar eerst over stemmen. Dus het gaat over 6.3, G-19-001, Statenvoorstel Provinciale bijdrage BSTC en de stemming daarvoor ga ik bij dezen openen. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming en dan zien we meteen de uitslag. 44 stemmen voor, geen stem tegen. Daarmee is dat aanvaard.

Kom ik met u bij 6.4. Hoe kom ik daar weer terug? Ik moet even accepteren. Juist en dan moet ik weer op 'home' drukken en dan weer op 'vergaderingen' drukken. Dat moet sneller kunnen, denk ik. Dan kom ik met u bij agendapunt 6.4, G-18-055 en dat gaat over de Provinciale bijdrage Programma Brightlands Techruption en ook daar zit iedereen klaar. Dan kunnen we meteen tot stemming overgaan. G-18-055.

Ik sluit de stemming. Het voorstel is eveneens met algemene stemmen aanvaard.

Wij moeten nu proberen een motie naar voren te toveren want ik ga met u naar de gewijzigde motie 2453. Dat is de motie Instellen revolverend fonds ten bate van experimentele projecten en daar komt ie. Dat is 2453, de gewijzigde motie van de heer Van der Linden, de heer Housmans en de heer Van Caldenberg. Ik open de stemming daarover. 2453. Ik mis nog 1 stem, die is nog niet binnen. Dat is raar en daaronder staat motie 2453. U moet kijken naar datgene wat er in het witte staat. Daar staat 2453 en daarboven staat vorige is 52 en volgende is 54. Dus we zitten bij 53. Heb ik het goed uitgelegd? Het dictum kan ik u laten zien. Het is de motie van de heer Van der Linden en die gaat over het revolverend fonds, dat heb ik ook gezegd. Dat verandert de stemverhouding niet. Ik hoor daar niemand over piepen, dus ik ga de stemming nu sluiten.

De motie Van der Linden is aangenomen met 28 stemmen voor, 16 stemmen tegen. Het CDA is voor, de PVV heeft voor gestemd, de SP heeft voor gestemd, de VVD heeft tegen gestemd, D66 heeft tegen gestemd, de PvdA heeft tegen gestemd, GroenLinks heeft tegen gestemd, LOKAAL-LIMBURG heeft voor gestemd, de Partij voor de Dieren tegen en de Volkspartij Limburg tegen. Met 28 tegen 16 aangenomen.

Dan gaan wij naar motie 2454. Dat is de motie Advies staatssteun. Die is ondertekend door mevrouw Lauenberg, de heer Van Rey, mevrouw Plusquin en de heer Franssen. Motie 2454, motie

Staatssteun. Ik open de stemming. De stemming is geopend. Er komt nog 1 stem, ja die hebben we nu. De stemming is gesloten.

Deze motie is verworpen met alleen als voorstemmers de fracties van de SP, LOKAAL-LIMBURG, de Partij voor de Dieren en de Volkspartij Limburg. De overige fracties hebben tegen gestemd.

Dat is dat en het amendement was er niet meer. Dat betekent dat ik daarmee aan het einde gekomen ben van agendapunt 6.4 en de moties. Aldus besloten.

7. Voorraadagenda

De voorzitter: Wij gaan nu naar agendapunt 7, de voorraadagenda en daar kunnen we kort over zijn. Ik stel alleen voor aan de Staten of de voorraadagenda ongewijzigd kan worden vastgesteld. Dat is het geval. Daarmee besloten.

8. Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Komen wij bij agendapunt 8, dat zijn de moties vreemd aan de orde van de dag en daarvoor verwijs ik naar de stukken op iBabs en dan gaan we ook de volgorde hanteren zoals ze daar zijn ingediend. Ik neem u even mee, dan hebben wij motie 2455 van de heer Van Rey, inzake wegvlak Leudal, de motie 2455 van de leden Janssen en Plusquin inzake het Uitvoeringsplan Stroomaansluiting grootverbruikers, de motie 2458 van de heer Rossel en mevrouw Plusquin inzake geen containerpark Tihange, 2459 van mevrouw Plusquin en anderen over het onderzoeksvoorstel Kinderen met aangeboren afwijkingen, motie 2460 van mevrouw Plusquin en de heer Janssen inzake doorgaan met actieve soortenbescherming, motie 2461 van mevrouw Plusquin en de heer Janssen inzake geen taboe op vermindering dieraantallen en motie 2462 van de heer Van Caldenberg en anderen inzake nieuwe vergunning Sibelco. Dat is wat ik op dit moment in huis heb. Me dunkt, er komt nog meer, maar dat zal ongetwijfeld in de loop van de middag volgen. Dat betekent dat ik de beraadslagingen ook in die volgorde ga doen en dat de indiener van de motie de gelegenheid krijgt om de motie toe te lichten, het dictum ook voor te lezen en dan is de behandeling zoals gebruikelijk in 1 termijn aan de orde. Ik geef graag het woord aan de heer Van Rey over de motie 2455.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, ik wil niet zover gaan door te zeggen dat deze motie op verzoek van gedeputeerde Geurts is ingediend, maar hij wilde nog even schitteren vanmiddag, maar hij schittert nu door afwezigheid. De heer Koopmans zegt: hij komt eraan. Voorzitter, zal ik even wachten, dat u begint met 2457 dan? Dan kan ik ze net zo goed alle twee doen.

De voorzitter: Als u wilt wachten tot de heer Geurts er is dan wachten wij maximaal 40 seconden. Ik schors de vergadering 40 seconden. Misschien kunnen de andere gedeputeerden ook alvast komen als ze meeluisteren.

[SCHORSING]

De voorzitter: 44, 45, 46, 47. Ik heropen de vergadering.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, even een herhaling voor gedeputeerde Geurts. Ik zei, ik ben niet zover gegaan door op initiatief van u deze motie in te dienen, maar u wilde er wel mee schitteren, maar u schitterde door afwezigheid. Ik wil de Staten even in herinnering roepen, ik heb al 2 keer afscheid genomen van de Staten, de laatste keer in 2011 en dat heb ik gedaan nadat er een Initiatiefvoorstel van mij was aangenomen. Dus ik neem aan dat u wel nu ook mij het plezier doet

om deze motie ook aan te nemen. Mocht dat niet het geval zijn, dan kom ik een keer terug, maar goed. Voorzitter, deze motie is mede ingediend door LOKAAL-LIMBURG, dat staat er niet bij, dat is mijn omissie, maar dat had wel moeten.

Voorzitter, allereerst dank aan de gedeputeerde voor zijn uitvoerige brief van 5 februari jl., waarbij ook een reactie zit van de voorzitter van de Stichting Burger Belangen Baexem. Wat mij in die brief van 5 februari is opgevallen, daar staat op pagina 2 dat Provinciale Staten tot tweemaal toe een besluit hebben genomen om alternatief 3c te onderzoeken want het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) moet nog komen, dat is nog steeds niet definitief vastgesteld, dat moet nog in de volgende periode natuurlijk gaan gebeuren en voorzitter, ik heb in de motie proberen uit te leggen dat het onderzoek nu van 5e veel minder tijd zal kosten dan een onderzoek achteraf en dat geldt ook voor de gelden. Het is een kwestie van willen en ik zeg via u mijnheer de voorzitter naar mijnheer Voncken, u zei net bij het initiatiefvoorstel van de Burgertop: we moeten ook naar de burgers luisteren en u hebt toen nog verwezen naar Venlo. Ik zou zeggen, via u voorzitter, aan de SP: luister naar de burgers ook in Baexem. Er is een motie ook vreemd aan de orde van de dag geweest in de raadsvergadering van Leudal, op 5 februari jl., die is helaas afgewezen want er is een beetje een vreemde situatie ontstaan dat er in het college natuurlijk een standpunt is, maar dat er een raadsmeerderheid zou zijn voor onderzoeken van 5e en het toch niet is gebeurd. Voorzitter, ik heb de eer dat de heer Voncken mij een vraag wil stellen.

De voorzitter: Jazeker.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Jawel, buiten deze zaal bedoel ik, is dat gebeurd.

De voorzitter: De heer Voncken.

De heer Voncken (SP): Dank u wel voorzitter. Ik zou graag aan de heer Van Rey eens willen vragen, want ik ben zelf ook in Baexem geweest, ik heb in meerdere van de Commissies die mensen gehoord, die zijn naar mijn mening voldoende gehoord. Daar is toen, niet unaniem, er is inderdaad nog geen PIP gekomen, maar wel voor 3c gekozen toen, het merendeel. Dat bleek ook uit het bezoek dat wij gebracht hebben aan het merendeel van de bewoners en de stakeholders voor die 3c, dat zij daar tevreden mee waren. Nu zegt u, 5e is inderdaad ook aan de orde geweest. Denkt u niet dat het nu weer een langer traject gaat worden? De mensen zijn eindelijk blij dat er een duidelijke keuze is gemaakt en door er nu weer een tracé bij te gaan halen, worden nog langer... Die mensen zitten nu al een hele tijd met onduidelijkheid en wat levert het op, zou daar zoveel geld in zitten, in die tijd van het onderzoek, om dat achteraf te doen, als wij daartoe gedwongen worden, of nu toch te kiezen voor die 3c, waar het merendeel voor was?

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ja voorzitter, die discussie is natuurlijk in de Commissie aan de orde geweest. De gedeputeerde heeft toen gezegd dat het veel meer tijd zou gaan kosten, een jaar, en ook € 4 miljoen. Ik bestrijd dat. Ik denk dat, als we gewoon kijken naar het verleden met betrekking tot het onderzoek in de eerste fase, dat we hier praten over enkele maanden denk ik en dan hoeft dat helemaal niet zoveel geld te kosten en ik voorspel u, en dan kom ik graag hier terug, als er uiteindelijk door de Staten een PIP zou worden aangenomen dat aangevochten wordt bij de Raad van State en dan zal de Provincie worden teruggefloten om 5e te onderzoeken, dan is de schade inderdaad veel groter en dan kunnen de burgers nog veel langer wachten. Dus ik denk gewoon een kwestie van willen.

De heer Voncken (SP): Oké, maar bent u het met mij eens dat de bewoners, de stakeholders en de belangengroepen die daar zijn eindelijk blij zijn dat er een keuze is gemaakt door de politiek en dat we met weer opschorten die mensen nog meer in onzekerheid laten?

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, ik ben ook een aantal jaren geleden op het verkeerde been gezet door de Dorpsraad Baexem, tegenwoordig is er een andere stichting gekomen, Burger Belangen Baexem, daar ben ik ook samen met een fractiemedewerker van de SP en het CDA-Statelid Geraats geweest en daar heb ik kunnen constateren dat het merendeel van de Baexemer bevolking voor onderzoek 5e is.

De voorzitter: Dank u wel. Het is hier gebruikelijk dat degene die een motie indient hem ook toelicht, vervolgens de gedeputeerde antwoordt en dan kunnen er stemverklaringen worden afgegeven. De gedeputeerde. Nee, eerst de gedeputeerde, stemverklaringen komen daarna.

Gedeputeerde Geurts: Ja dank u wel voorzitter, mijn excuses dat ik net even niet aanwezig was, maar het werk van een gedeputeerde blijft gewoon doorgaan, we waren gewoon hard aan het werk voor Limburg.

De voorzitter: Even corrigeren, dit is ook werk.

Gedeputeerde Geurts: Dit is ook zeker werk, soms moet je je tijd nog efficiënter invullen en ik bied ook daarvoor mijn excuses aan dat u een aantal seconden op mij hebt moeten wachten, 45 waren het precies. Ik was wat dit betreft ook heel duidelijk in de Commissie. U heeft mij de opdracht verstrekt en u heeft dat, in ieder geval het college, al 2 keer gedaan. Tijd, scope en geld zijn vastgelegd en de scope is 3c, die ben ik uit aan het voeren en daartoe hebben we reeds 2 keer een besluit genomen en het is ook een beetje de burgers niks wijs proberen te maken. We zijn nu op weg om 3c te gaan realiseren en u heeft daar helemaal gelijk in, we zijn op dit moment een PIP op aan het stellen en dat PIP komt nog naar u toe en dan mag u vervolgens nog een finaal oordeel over vellen, of dat wel of geen goed PIP is, maar de opdracht die u mij heeft meegegeven is: voer 3c uit en dat doen we ook. De deskundigen hebben mij aangereikt, als wij nu een pas op de plaats gaan maken, betekent dat 1,5 jaar vertraging met betrekking tot dit project en de mensen in Baexem wachten al veel te lang wat mij betreft want de voorbereidingen zijn al dusdanig lang dat ik het bijna onverantwoord vindt, gezien de situatie op de N280. In dit gebied vinden op dit moment te veel ongelukken plaats en wij moeten door met deze weg. Dus wat mij betreft blijf ik bij de tijd, de scope en hopelijk ook het geld en kunt u snel het PIP voor de 3c-variant van mij verwachten.

De voorzitter: Dan geef ik graag de gelegenheid aan de Staten om vragen te stellen. De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. Hoe kan de deputé onderschrijven dat hij het tijdsbestek van 1,5 jaar aangeeft voor een ander onderzoek?

Gedeputeerde Geurts: Dat is de tijd die je nodig hebt om een goed onderzoek te doen, dat goed onderbouwd is op dezelfde kwaliteit als nu de 3c-variant is voorbereid.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Maar als ik u dan goed begrijp, hebt u wel overwogen om de andere variant te gaan onderzoeken, anders wist u het tijdsbestek niet.

Gedeputeerde Geurts: Excuses dat ik u onderbrak. Nee, dat is naar aanleiding van de vragen die ook al tijdens de Commissie zijn gesteld en ik kom altijd goed beslagen ten ijs. Dus ik snap dat deze vragen worden gesteld, dus doe ik altijd een beetje onderzoek: wat betekent dat dan? Dat betekent 1,5 jaar vertraging, dat betekent 1,5 jaar onderzoek. Dat kost geld, dat kost € 1 miljoen, inflatiecorrectie moet u mee gaan nemen, van 1,5 jaar extra en dan uiteindelijk kom je dan op € 4 miljoen vertragskosten. Dank u.

De voorzitter: Stemverklaringen kunnen nu worden afgegeven. Meerdere mensen, we doen dat even een voor een. Even een interruptie.

De heer Van Soest (PVV): Dank u wel voorzitter. Destijds bij de behandeling van het project N280 hebben wij gevraagd of de Provinciale aanpak Raad van Stateproof was en het antwoord daarop was: ja. Volmondig ja en zodoende zijn we ook gekomen tot de variant 3c, zo simpel is dat en deze motie voorzitter lijkt mij een hogere-schoolsymboolpolitiekgehalte te hebben en wij zien geen enkele aanleiding om ons eerder ingenomen standpunt te herzien. We zullen deze dus ook niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, ook voor GroenLinks is deze motie een absolute no-go. Dit traject is al meerdere keren besproken. Heroverwogen, besloten, terug hergekauwd en opnieuw besloten en voor ons is de variant 5e, ook gewoon voor ons zelf, echt absoluut een no-go. Dus wij blijven bij de 3c, dat is voor ons al een compromis en daar blijven we bij.

De voorzitter: Dan de heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, de VVD is altijd voor de 5e-variant geweest, dus we zullen sowieso deze motie steunen en op de rekensom van de heer Geurts, dat vind ik wel een hele bijzondere. Als je een jaar later uitvoert, bespaar je ook een jaar afschrijving, dat is veel meer dan € 4,5 miljoen.

De voorzitter: Dan de heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Heel goed onderbouwd van de gedeputeerde zojuist. Aanvullend, we gunnen de inwoners van Baexem nu ook de rust die past bij een overheid die een besluit heeft genomen en vervolgens dat besluit gewoon gaat uitvoeren.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Wageningen. Het woord is aan de heer Voncken en dan de heer Tegels.

De heer Voncken (SP): Dank u wel voorzitter. We hebben de gedeputeerde gehoord en wij zijn ook van mening dat het voldoende is besproken, voldoende onderzocht en in antwoord op de heer Van Rey, we hebben juist naar het merendeel van de bewoners geluisterd en die kozen ook voor die 3c. Je kunt niet iedereen horen, dus wij zijn tegen de motie.

De voorzitter: De heer Tegels.

De heer Tegels (CDA): Dank u wel voorzitter. Het CDA is voor veiligheid van de gebruikers, van de fietsers en met name van de schoolgaande jeugd. Dus wat ons betreft snel aan de slag daar. Een motie van soortgelijke strekking is in 2014 en in 2016 ook aan de orde geweest. Wij willen niet blijven

draaien, maar gewoon doorgaan met het besluit dat we genomen hebben. Dus wij zijn tegen deze motie.

De voorzitter: Dank voor alle stemverklaringen. Dames en heren, ik verzoek u weer plaats te nemen en wij gaan over tot stemming over de motie. Motie 2455 en die gaat over de N280, wegvlak Leudal, ingediend door de heer Van Rey en LOKAAL-LIMBURG. Ik open de stemming. De stemming is al geopend.

De stemming is gesloten. Er is er 1 teruggevallen. U kunt wijzigen tot ik zeg 'er is gesloten' en dat is het. 35 tegen, 8 stemmen voor. Voor hebben gestemd de leden van de fractie van de VVD, van LOKAAL-LIMBURG en de Volkspartij Limburg. De anderen hebben tegen gestemd. Aldus besloten.

Ik ga met u naar motie, en ik zet hem wel al klaar, maar dan moet u er verder niks mee doen, motie 2457, u kunt toch nog niet stemmen, dat maakt niet uit, en dat is de motie over het Uitvoeringsplan Stroomaansluiting grootverbruikers, ingediend door Wim Janssen van GroenLinks en Pascale Plusquin van de Partij voor de Dieren. Wie krijgt het woord? Dat is de heer Janssen. Voor degene onder u die daar nog behoefte aan had, u mag de heer Janssen niet interrumpen want het is zijn maidenspeech.

De heer Janssen (GroenLinks): Voorzitter dank u wel. De laatste inhoudelijke vergadering van deze Staten en ik mag mijn maidenspeech uitspreken, ik ben zeer verheugd. Voorzitter, of dat we het nu willen of niet, de wereldwijde energietransitie is gestart en dat houdt zelfs een cowboy uit de Verenigde Staten niet tegen en ook in Limburg moeten we aan de bak en in de LEKTA-discussie kwam echter ook naar voren dat enkele partijen in dit huis daar nog niet in voorop willen lopen, maar dat we op Luxemburg na het slechtste jongetje van de Europese klas zijn, geeft aan dat we daar echt niet bang voor hoeven te zijn. Het wordt dus tijd om wat te gaan doen en daarvoor gaat GroenLinks vandaag twee moties indienen, waarbij de Provincie een belangrijke rol kan vervullen zonder dat dat meteen veel geld hoeft te kosten en de motie die nu voorligt, is de motie met betrekking tot stroomaansluitingen grootverbruikers en die is van belang om te profiteren van het laaghangend fruit. Er is namelijk geen enkele burger in Limburg, en ik denk zelfs niet in Nederland, die tegen het opwekken van energie is uit daken van bedrijven die groter zijn dan een voetbalveld. Ook hier kan geprofiteerd worden van subsidies, maar dan moet wel de netcapaciteit snel worden uitgebreid en daar kan de Provincie een belangrijke rol in spelen. Voorzitter, dat was mijn bijdrage.

De voorzitter: Dat is een korte dan. Proficiat met uw maidenspeech.

De heer Janssen (GroenLinks): Ja, dank u wel.

De voorzitter: Het woord is weer aan de gedeputeerde, de heer Geurts. Daarna is het open voor stemverklaringen en aanvullende vragen.

Gedeputeerde Geurts: Dank u wel voorzitter. Mag ik de heer Janssen feliciteren met zijn maidenspeech. Een bijzonder onderwerp, een belangrijk onderwerp, we hebben het er allemaal over en wij zitten dan ook niet stil in dit Provinciehuis, ook niet daar waar het gaat om ons net. Dit is een belangrijk punt want u moet zich bedenken, als wij heel Limburg elektrisch zouden gaan maken, dan leert ons dat, dat wij ons netwerk moeten verviervoudigen. Dat is een gigantische opgave en daar moeten we vandaag mee beginnen en daarom beginnen we er ook vandaag mee. Wij zijn continu in overleg, dat doe ik samen met de heer Koopmans, op verschillende momenten om met Enexis en met TenneT in overleg te gaan om ons net geschikt te maken voor die transitie. Dat is een hele klus en dat moet goed af worden gestemd en dat is ook niet zo heel gemakkelijk want we zijn op dit moment

bezig met de Regionale Energiestrategie (RES'en) vorm te geven, 1 in Noord-Limburg en 1 in Zuid-Limburg en vervolgens gaan wij realistische plannen maken en de plannen zoals u die voorstelt met motie 2457 zullen daarmee onderzocht gaan worden. We gaan bekijken welke daken geschikt zijn voor dubbel gebruik. Het ene dak is het andere niet, helaas is dat zo, want vaak kan een bepaald dak een draagkracht niet aan, maar we moeten in ieder geval de komende periode geen enkel dak meer tolereren dat geen zonnepanelen kan dragen. Dat moet onze beleidslijn zijn en dat gaat we ook afspreken in de RES'en. Daar zit Enexis overigens ook aan tafel en daar gaan we ook realistische plannen maken, realistisch het netwerk uitbreiden want het verviervoudigen van ons netwerk kost miljarden, dat hebben we dus niet morgen voor elkaar, maar we moeten juist daar het netwerk uitbreiden waar ook de kansen liggen voor de energietransitie. Die plannen gaan we nu realistisch uitwerken samen met de gemeenten, samen met de netwerkbeheerders en hopelijk ook andere partijen, coöperatieve verenigingen, en met dat plan kom ik naar u toe als die RES zijn werk heeft gedaan. Dus wacht daar alsjeblieft nog even op en wij blijven aan de slag met die netwerkbeheerders te kijken wat het beste gedaan kan worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Janssen krijgt nu eerst de gelegenheid om een aanvullende vraag te stellen aan de gedeputeerde. U kunt blijven staan, maakt niet uit, alle microfoons werken.

De heer Janssen (GroenLinks): Voorzitter, mag ik daaruit concluderen dat de gedeputeerde onze motie steunt? Dat is de 1^e vraag en de 2^e vraag is: als, vindt hij dan de termijn die wij gesteld hebben van 1 januari 2020 een redelijke termijn om een 1^e rapportage te geven?

Gedeputeerde Geurts: Ik hoop dat wij in ieder geval het ruimtelijk beslag en het realistische programma rond die tijd aan u kunnen presenteren en hoe de motie is ingericht, dat kan ik ondersteunen. Ik vraag me alleen af of een halfjaarlijkse presentatie aan u zin heeft want dit soort processen zijn vaak toch wat trager want met een gesprek is een halfjaar toch vrij kort om zo'n plan te maken, maar ik wil u wel van tijd tot tijd op de hoogte houden van de voortgang van de RES'en.

De heer Janssen (GroenLinks): Dat lijkt ons een goed idee voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga even kijken of er anderen zijn die eventueel stemverklaringen willen afleggen of niet. Niet, dan denk ik... De PVV, de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, de PVV heeft er niks op tegen als ondernemers zelf hun dak vol willen leggen met zonnepanelen, de PVV heeft er wel een fundamenteel probleem mee als dat gaat om subsidiegeld dat opgehoest moeten worden door de mensen die de stroom gebruiken en een opslag van de Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE) die op je rekening komt en om nou ook nog eens een keer extra te gaan inzetten om nog meer mensen vooral die SDE-subsidie te laten gebruiken en dus die burger nog meer te gaan belasten, dat zien wij in ieder geval niet zitten. Daarnaast komt het feit erbij dat niet ieder dak hier geschikt voor is, ondanks de grootte, en dit een keuze moet zijn van de ondernemer zelf en zelfs bij € 0,045 per kilowattuur kun je een zonnecollectorsysteem, weet ik uit ervaring, gewoon rendabel neerleggen zonder € 0,01 subsidie. Dus voorzitter, wij steunen dit niet, puur en alleen omdat er hier weer gevraagd wordt om nog meer gebruik te gaan maken van subsidies die door de belastingbetaler opgehoest moeten worden.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Housmans. Een stemverklaring van de heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja voorzitter, mogen we nog vragen stellen aan de gedeputeerde?

De voorzitter: Dat mag nog wel, als de gedeputeerde wil antwoorden, dan doet hij dat vanaf zijn plek.

De heer Van Wageningen (D66): U heeft de grote lijn van de motie ondersteund. Daar staat ook in: neem met alle eigenaren van grote daken contact op met het doel enzovoort. Vindt u dat echt uitvoerbaar? Dan weer een beetje in de richting van een stemverklaring. We hebben een Werkgroep Verduurzaming Energienetwerken gehad, die heeft aanbevelingen gedaan. Daar staat niet bij om het elektriciteitsnetwerk op voorhand al te gaan verzwaren en dat komt omdat Enexis zei: het netwerk in Limburg is sterk genoeg, dat is niet onze prioriteit. Daar blijken ze nou op terug te komen. Daar hebben we dus ook meteen schriftelijke vragen over gesteld aan dit college. Die zijn nog niet beantwoord en nu komt er een motie overheen. Dat is een beetje een ingewikkelde situatie voor ons. We houden dit punt graag levend, maar liever niet naar aanleiding van een motie waar we dan ook op moeten reageren. Dat is dan een stemverklaring.

De voorzitter: Wat was de vraag aan de gedeputeerde?

De heer Van Wageningen (D66): De vraag is of hij uitvoerbaar is, zoals het er staat.

Gedeputeerde Geurts: Ja voorzitter, ik denk dat het onze opdracht is om zoveel mogelijk dubbel ruimtegebruik te gaan benutten en daar waar daken zijn, zou je ook moeten gaan faciliteren dat die daken gebruikt gaan worden en ik zie, ofschoon het model nog niet is uitgewerkt, wel modellen, ook in coöperatief verband om daken die nu nog niet worden benut, om de ondernemers te helpen om die daken efficiënt in te zetten en in RES-verband moeten we gewoon de totale ruimte in beeld gaan brengen waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is.

De heer Van Wageningen (D66): Dan is de vraag aan GroenLinks: als je hem zo opvat als u heeft gezegd... Ja, u zit niet op te letten, maar u confronteert ons met een motie, die zie ik maar een uur van tevoren en dit is een punt dat al 4 jaar lang aan de orde is in de Staten en nu moet ik gaan nadenken over of ik deze motie moet gaan steunen. Dat is een beetje een vreemde situatie voor mij eerlijk gezegd. Nou probeer ik het helder te krijgen in een discussie en bij de discussie let u niet op, dat vind ik wel even jammer want mijn vraag aan u, zoals de gedeputeerde het zojuist uitlegde, mag ik de motie ook inderdaad zo uitleggen, mag de motie zo uitgelegd worden?

De voorzitter: Mijnheer Janssen mag...

De heer Rossel (GroenLinks): Ik wil even een punt van orde maken. Alle moties van GroenLinks zijn gisteravond al naar alle fracties doorgestuurd, ook naar de fractievoorzitter van D66. D66 had gisteravond al van deze motie kennis kunnen nemen.

De voorzitter: Waarvan akte. Mijnheer Janssen mag in het midden gaan staan. Alle drie de microfoons werken.

De heer Van Wageningen (D66): Het blijft wel gewoon staan hoor.

De voorzitter: De heer Janssen.

De heer Janssen (GroenLinks): Ja voorzitter, wij brengen deze motie in omdat we dit een belangrijk punt vinden om hier snel uitvoering aan te geven en ik kan me best voorstellen dat mijn buurman zegt: we zijn hier al 4 jaar mee bezig. Nou ja, die kennis heb ik dus niet, maar ik zie dat het veel beter en sneller kan en vandaar deze motie.

De heer Van Wageningen (D66): De vraag aan u was: zoals de gedeputeerde het zojuist uitlegde, er zaten mitsen en maren aan. Mag hij het inderdaad zo uitleggen?

De heer Janssen (GroenLinks): Ik denk dat die mitsen en maren door de gedeputeerde snel en adequaat getackeld kunnen worden en hij geeft zelf al aan: ik heb een goed gevoel over deze motie. Dus ik zou hem graag zo willen laten staan.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja eigenlijk 1 vraag aan de gedeputeerde. Wat gaat er langzamer als we deze motie niet aannemen want volgens mij is alles in kunnen en kruiken en is het min of meer overbodig.

De voorzitter: Ja, dat is een goede vraag.

Gedeputeerde Geurts: Ja voorzitter, ik doe dat even van deze kant, anders blijf ik lopen en dan val ik nog af voor de verkiezingen en dat is niet de bedoeling, wij moeten na de verkiezingen weer aankomen. Ik snap ook, bij zo'n laatste Statenvergadering, dat het ook allemaal politiek is. Ik vind dat ik een goed programma hier heb neergelegd, dat heet LEKTA, daar zit de uitvoering in en GroenLinks benadrukt nog eens even: je moet goed kijken naar dubbel ruimtegebruik, je moet goed kijken naar dat netwerk, gedeputeerde, neem dat mee en ik heb die toezegging gedaan, dat zit in mijn LEKTA-programma, daar ga ik mee aan de slag.

De voorzitter: Ja, dan de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, als ik het dictum echt precies ga lezen, dan vraag ik me af of wij deze motie kunnen gaan steunen en met in gesprek gaan op zichzelf, is niks mis en daar is ook niks mee aan de hand, maar om daarmee al direct te voorzien van subsidie, daar vraag ik me af of dat datgene is wat we nu op dit moment beogen en de vraag is eventjes: hoe we dat gaan interpreteren. Dat zou ik graag horen, of van de heer Janssen of van de heer Geurts, hoe hij dat interpreteert uit te voeren.

De voorzitter: Het gaat wel over SDE-subsidie, niet over iets anders. De heer Janssen.

De heer Janssen (GroenLinks): Voorzitter, daar wil ik inderdaad wel even op reageren want de vraag ligt dus niet aan de gedeputeerde om subsidie te verstrekken. Die subsidie komt van de rijksoverheid, dus niet van de Provincie Limburg. Dus de vraag aan Gedeputeerde Staten is: kunt u uitvoering geven aan de opdracht zoals ik die omschreven heb?

De voorzitter: Ja, dank u. Dan nog de heer Van Wageningen en dan de heer Housmans en dan gaan we tot stemming over.

De heer Van Wageningen (D66): Een dringend verzoek om hem aan te houden van D66. Ik hoorde zojuist, er werd gezegd: we hadden er niet van tevoren kennis van kunnen nemen. Inderdaad pas heel kort van tevoren hebben we hem gezien. Dit is een belangrijk punt, laten we er niet op deze manier over beslissen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank de heer Van Wageningen. Dan nog de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, als iemand die enige kennis van zaken heeft in dit soort zaken, ik doe dit pas sinds 2007 volgens mij uit mijn hoofd, werken in duurzaamheid, ja, dit zijn rijksoverheden die een regeling hebben waarin tranches ingeschreven kunnen worden, waarin tranches altijd overschreven worden en op het moment dat je daar actief in gaat bemiddelen, ga je verwachtingen wekken die je niet na kunt komen, die je niet waar kunt maken. Bovendien is het de verantwoordelijkheid van de ondernemer zelf. Dus het is gewoon een farce wat hier plaatsvindt, het werkt zo niet en als je in 5 tranches je moet inschrijven, waarbij alleen maar 3 tranches echt openstaan voor zonne-energie en die altijd overschreden worden, dan kun je dit niet eens uitvoeren.

De voorzitter: Dat is een stemverklaring. Er is nog 1 vraag gesteld en dan geef ik de heer Janssen het laatste woord.

Gedeputeerde Geurts: Ja voorzitter, er was ook nog een vraag aan mij gesteld. Als ik goed lees wat in het dictum staat, daar staat dat ik in gesprek moet gaan met Enexis. Dat doe ik, dus dat voeren we uit. Tevens moet ik in gesprek gaan met mensen met gebouwen. Dat is een opdracht van de RES, daar heb ik hem zo neergelegd en volgens mij onderschrijft GroenLinks dat en vervolgens of er SDE-subsidie aan gekoppeld kan worden, daar ga ik niet over, daar gaat het Rijk over of daar gaat de verstrekker van de SDE-subsidie over en het enige puntje dat ik hierbij heb, dat is de uitvoerbaarheid, elk halfjaar terugkomen, dan zeg ik: nou, wij rapporteren periodiek aan u elk halfjaar, dat gaat me wat te snel. In die lijn kan ik gewoon dit verhaal overnemen.

De voorzitter: Overgenomen dus. Ja.

De heer Janssen (GroenLinks): Voorzitter, mag ik heel even overleg plegen met mijn fractie?

De voorzitter: Jazeker, dat mag. 40 seconden. Ik schors de vergadering weer 40 seconden. U kunt blijven zitten.

[SCHORSING]

De voorzitter: De 40 seconden zijn om. De heer Janssen.

De heer Janssen (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, onze fractie heeft besloten om de motie aan te houden en nu nog niet in stemming te brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Motie 2457 over het Uitvoeringsplan Stroomaansluiting grootverbruikers is aangehouden. Kom ik met u bij motie 2458 en dat is de motie Containerpark nucleair afval Tihange, ingediend door de heer Rossel en mevrouw Plusquin en 1 van beiden vraag ik om hier naartoe te komen.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, je kunt alles zeggen van de kerncentrale in Tihange, maar dat er nu ook nog een plan komt om er ook nog een bovengronds containerpark voor nucleair afval bij te bouwen, het wordt steeds gekker bij de Belgische bureaus. Voorzitter, ik denk dat de motie heel duidelijk is en iedereen die de artikelen de laatste dagen op allerlei media heeft gelezen, kan zich nog een beetje verder inlezen. Ik heb in ieder geval 1 link naar dewereldmorgen.be toegevoegd. Daar staat ook een beetje nog beschreven hoe het eraan toe is gegaan in de informatievoorziening aan de Belgische kant, zelfs hoe slinks ENGIE Electrabel omging met haar eigen Belgische omwonenden, om ze vooral niet wakker te schudden met de uitnodigingen die ze in de brievenbus kregen. Dus

voorzitter, de motie is duidelijk, er moet zeker niet ook nog een afvalpark voor nucleair afval ergens in de buurt van Hoei, Tihange of Bierset komen en dat we natuurlijk hier uitspreken dat de eerdere lijn die we hebben gehad met al die nucleaire activiteiten zo snel mogelijk moeten worden afgebouwd en wij roepen het college tweeledig het standpunt kenbaar te maken aan Belgische zijde en ons actief te blijven informeren over alle ontwikkelingen die die kerncentrale betreffen, maar ook inmiddels die dat nucleaire containerpark betreffen. Dat wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even wie van collegezijde dat beantwoordt.

Gedeputeerde Geurts: Ja, dank u wel voorzitter. Ik blijf wederom hier zitten. Wij hebben een standpunt ten aanzien van Tihange, wij zijn voor een snelle sluiting van Tihange. Wij hebben nog geen standpunt ingenomen over het nucleair containerpark en in gesprek gaan kunnen we altijd, maar ik vind het op dit moment nog wat te voorbarig om daarvan te zeggen: no-go. Daar moet u als Staten dan maar iets van vinden.

De voorzitter: Dan komen de stemverklaringen aan de orde. De stemverklaring van GroenLinks zal wel positief zijn.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, dat vind ik een hele rare want we zijn dus wel tegen die kerncentrale, dat die zo snel mogelijk gestopt moet worden, maar mogelijk het opslaan van nucleair afval bovengronds in containers tot 2100 of nog langer, daar zou dit college niet zomaar tegen hoeven te zijn. Ik snap dat niet, kan het college dat toelichten?

De voorzitter: De heer Geurts.

Gedeputeerde Geurts: Ja voorzitter, ik vind het nog wat te vroeg want ik ken de precieze situatie van wat daar op dit moment gebeurt niet. Daarover wil ik best in gesprek gaan met de initiatiefnemers om te kijken: wat is daar nu precies aan de hand, wat is de reikwijdte daarvan, maar op voorhand zijn wij, tenminste ik als portefeuillehouder, niet de grootste voorstander van kernenergie en we hebben ook een standpunt ten aanzien van Tihange en veiligheid staat te allen tijde voorop en in die lijn zal ik ook in gesprek gaan, maar misschien vindt er wel echt iets veilig plaats, Ik ben op dit moment onvoldoende op de hoogte om daar een deskundig oordeel aan u over te geven.

De voorzitter: Ik denk dat het mogelijk is om in die zin de toezegging ook wel aan de heer Rossel te doen dat wij, zoals we ook met de andere protesten hebben gedaan tot op heden, ook onze eigen minister die daarover gaat gewoon even te bevragen of ze de zaak voor ons in de gaten houdt en dat ook te delen met Provinciale Staten. Ik denk dat ik u die toezegging wel kan doen bij dezen. Dames en heren, stemverklaringen.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, we hebben al veel rare moties gezien, maar als we ons nu gaan bezighouden met de belangen en de bevoegdheden van de Belgische overheid alweer, dan gaat mij dat echt te ver. Hiermee wordt de suggestie gewekt dat België besluiten zou nemen die Nederland negatief kunnen schaden en dat de mensen die in de buurt van die kerncentrale wonen daar wel veilig zouden zijn. Ik kan daar toch niet bij uit en de PVV gelooft niet dat de Belgische federale overheid besluiten neemt, als het gaat kernenergie, die een groter risico opleveren voor de omwonenden van Tihange en dan daar geen rekening houden met Nederlands Limburg. Voorzitter, dit is een farce, dit is een stukje hoogstaand symboolpolitiek en daar doen wij in ieder geval niet meer aan mee. Wij hebben vertrouwen in het feit dat de Belgische overheid alle risico's heeft afgewogen, zeker voor al die Belgen, die miljoenen, die daar recht omheen wonen.

De voorzitter: Ik vraag even of er nog andere stemverklaringen zijn. Die zijn er niet. Dan vraag ik iedereen om weer plaats te nemen en ik heb hem al klaargezet, 2458, de motie. Dus als ik op 'openen' druk, dan kunt u gaan stemmen. Ik open de stemming. Motie 2458, Tihange containerpark. Er moeten er nog 4, nog 2, nog 1 stem. Nog 1 stem, die komt niet. Dan sluit ik de stemming. Hij is er. De stemming is gesloten en de motie is aanvaard met 29 stemmen voor, 15 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd de fracties van de PVV, de VVD en Volkspartij Limburg. De overige fracties hebben voor gestemd. Aldus besloten.

Dan ga ik met u naar motie numero 2459, de motie Onderzoeksvorstel kinderen met aangeboren afwijkingen, ingediend door mevrouw Plusquin, mevrouw Houben, de heer Franssen, de heer Hermans, de heer Rossel en mevrouw Claessens. Mevrouw Plusquin voert het woord, oké. Ik geef graag het woord aan mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. We zijn nog aan het wachten op de geactualiseerde versie met een veranderd dictum en met alle mede-indieners, dan kan die misschien nog rondgedeeld worden. Dank u wel.

Voorzitter, niets maar dan ook niets is belangrijker dan een gezonde start voor een kind. Dat vind ik als moeder, maar ook als politica en dat vond mevrouw Houben ook toen ze las over het onderzoek van professor Smits van de universiteit in Maastricht waaruit bleek dat je als baby in Limburg de hoogste kans van Nederland hebt om met een geboortefwijking ter wereld te komen. Mevrouw Houben, die we overigens ontzettend gaan missen in de Provinciale politiek. De wereld heeft meer Tirza's nodig die zich inzetten voor de gelijke behandeling van vrouwen in de politiek en voor gezondheid van kinderen. Mevrouw Houben diende een motie in met een oproep om vervolgonderzoek naar geboortefwijkingen in Limburg te stimuleren en wil je weten waarom het percentage zo afwijkt van de rest van Nederland, dan is er natuurlijk verder onderzoek nodig en die motie werd dan ook Statenbreed aangenomen. Ook wij van de Partij voor de Dieren maakten ons ernstig zorgen over die geboortefwijkingen en we hebben meteen na die publicatie van het onderzoek contact gezocht met de onderzoeker, mijnheer Smits.

Hoe is het nu verdergegaan met die motie? De onderzoeker en zijn team hebben eerst een aanvraag ingediend bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) in de wetenschap dat die kans op honorering erg klein was omdat dat ook te maken heeft met de scope die subsidiegevers vaststellen en omdat het ook een regionaal probleem betreft. Ook het programma Kansrijk van Start bood qua financiering geen mogelijkheden voor een onderzoek naar aangeboren afwijkingen, maar daar zitten natuurlijk wel mooie kansen om dat als basis te laten zien voor al die projecten die in Kansrijk van Start zitten. Er is dus sprake van een specifiek probleem dat in een groot deel van Limburg speelt, het noorden en het zuidoosten, en wij, de indieners van de motie, vinden dat er een duidelijke rol ligt voor onze Provincie. Het gaat immers om de toekomstige inwoners van de provincie en het is ook niet heel raar om een onderzoek te financieren, zo werd er onlangs in Brabant een motie aangenomen om een onderzoek voor kinderen met Q-koorts te financieren. Jaarlijks worden er in Limburg 300 kinderen geboren met een geboortefwijking waarvan een aantal kinderen dus echt hoger ligt dan het landelijk gemiddelde en het zijn potentieel levensbedreigende afwijkingen of levenslange aandoeningen. Het betreft vooral hart, nieren, urinewegen en genitaliën en vervolgonderzoek zal mogelijke oorzaken, sociaaleconomische problemen, leefstijl en andere ongunstige factoren in samenhang onderzoeken. De goede programma's die er dus al zijn om kinderen een goede start te bieden, zullen pas echt hun vruchten afwerpen als er gestuurd kan worden op de oorzaak van die geboortefwijkingen en hoe langer een vervolgonderzoek wordt

uitgesteld, hoe meer kinderen er worden geboren met geboortefwijkingen. We vinden dus verder uitstel onwenselijk.

De onderzoeker gaf ook aan dat hij door veel bezorgde mensen wordt benaderd over hoe het nou zit met dat vervolgonderzoek. Mensen die al een kindje hebben gekregen of mensen die nog een gezin willen stichten, die willen weten of dat risico's heeft. Daarom dienen we vandaag samen met mevrouw Houben van de PvdA en inmiddels gesteund door alle partijen een motie in om op zeer korte termijn geld vrij te maken, zodat het onderzoek uitgevoerd kan worden en net zoals met veel onderzoeken, gaan de kosten voor de baten uit. Voorzitter, er is niets, maar dan ook niets belangrijker voor een kind dan een gezonde start. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. Ik heb nog niet de motie met alle ondertekenaars, hier staan er nog 6, maar dat zijn er al heel veel. Ik kijk even naar de heer Teunissen of daar een reactie op kan komen. Tegen die tijd zal de motie er wel zijn.

Gedeputeerde Teunissen: Ja voorzitter, op zich een hele sympathieke motie. We hebben toen ook bij de indiening van de motie 2389 ons ingespannen om dat onderzoek te agenderen, onder andere bij ZonMw, die subsidieaanvraag is helaas niet toegekend. Het is op zich een zeer gewenst onderzoek, alleen we hebben het geld er niet voor en als ik de relatie kan leggen met het project Kansrijk van Start, waar u het net ook over had, dan denk ik dat dat een mooi onderzoek is, alleen nogmaals, het ontbreekt aan geld, maar dat zouden we eventueel in de Voorjaarsnota kunnen regelen indien de Staten dat wensen, maar nogmaals, als portefeuillehouder zouden we het een mooi onderzoek vinden.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, wij zijn hier altijd heel creatief in het vinden van potjes en middelen en suggesties. Moeten wij dan eventueel met een dekkingsvoorstel nu nog in die motie komen?

De voorzitter: Nee, dat hoeft niet bij motie. U draagt het college op om...

De heer Rossel (GroenLinks): Ja, dus wij dragen..., maar ik hoor hier eigenlijk dat het niet uitvoerbaar kan zijn omdat de middelen nu niet beschikbaar zijn.

De voorzitter: Nee, nee, u hebt het verkeerd gezien.

Gedeputeerde Teunissen: Dat heb ik niet gezegd, ik heb alleen gezegd dat we het dan in de Voorjaarsnota gaan regelen.

De voorzitter: Daarmee is de motie overgenomen met algemene stemmen denk ik, die hoeft ik niet in stemming te brengen of wil iemand toch stemming? Ik wil net concluderen dat hij met algemene stemmen is aanvaard. Hij is met algemene stemmen aanvaard. Aldus besloten.

We gaan nu naar 2460, dat is de motie Doorgaan met actieve soortenbescherming, ingediend door de heer Janssen en mevrouw Plusquin en ik vraag me af wie van beiden dat doet. 2460, Actieve soortenbescherming. Het woord is aan mevrouw Plusquin voor 2460.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, op 18 december hebben de Staten van gedeputeerde Mackus een stuk ontvangen over de stand van zaken van de actieve soortenbescherming. We hadden daar om gevraagd en we danken hiervoor want dit stuk geeft

een heel helder inzicht in dat wat er tot nu toe allemaal gedaan wordt, vaak ook met inzet van Limburgse natuur- en landschapsorganisaties en wat is er inmiddels bereikt met die € 1 miljoen jaarlijks die we met de Natuurvisie hiervoor hebben bestemd? Om te zorgen dat vele bijzondere en vaak unieke Limburgse soorten kunnen voortbestaan. Het stuk geeft ook aan wat er concreet nodig is voor de 28 wettelijk beschermde soorten die er zijn beschreven om in de toekomst het gedane werk te bestendigen en te kunnen voltooien.

Ik geef een aantal voorbeelden en ik begin met de vogels. Voor de rode en de zwarte wauw met nog maar enkele broedparen, waarvan de meeste in Limburg, van deze prachtige roofvogels zijn de broedplaatsen opgespoord, terreinbeheerders zijn ingelicht en er is nu toezicht op verzorging door recreanten. Idem dito voor de oehoe, voor de zeldzame grauwe klauwier is onderzoek gedaan, zodat we nu weten wat nodig is, maar biotoopherstel moet nog plaatsvinden. Landschapscoöperatie Boomvalk werkt in het Roerdal aan herstel van de boomvalk waarvan de aantallen achteruitgaan. Samen met de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) zijn er maatregelen getroffen en beheer uitgevoerd voor het behoud van populaties van de gladde slang, de knoflookpad en de geelbuikvuurpad. Voor die unieke Limburgse geelbuikvuurpad en de vroedmeesterpad is een platform opgericht met terreinbeheerders en natuurorganisaties, dat onderzoek en monitoring doet en maatregelen treft. Daarbij wordt ook letterlijk buiten de gebaande paden getreden. In de gemeenten Eijsden-Margraten zijn op onverharde wegen karrensporen aangelegd, waarop inmiddels reproductie heeft plaatsgevonden. Historische leefgebieden zijn hersteld en er vindt voortdurend onderzoek en monitoring plaats waarvoor nog steeds geld nodig is. Ook voor andere soorten zijn tal van beheer- en inrichtingsmaatregelen getroffen en leefgebieden hersteld. Zo zijn in de Zuidelijke Maasduinen moerasarealen aangekocht waar de boomkikker kan overleven, een leefgebied rond de Kaldenbroek is geschikt gemaakt voor herintroductie met beheers- en inrichtingsmaatregelen, maar het werk is nog niet gedaan want de plassen staan vaak te droog. Zo zijn er meer voorbeelden en als je nu niet doorgaat, zijn al die inspanningen voor niks geweest. Er zijn meerdere soorten die binnen Nederland voor hun overleven van Limburgs grondgebied afhankelijk zijn. De eikelmuis, waar collega's Claessens en Visser vragen over stelden, de muurhagedis, de geelbuikvuurpad en de vroedmeesterpad, het donkere pimperlblaauwtje, de vuursalamander. Vleermuissoorten als de vale vleermuis, de Bechsteins vleermuis en de Ingekorven vleermuis overleven juist in de Limburgse groeven of op zolders van abdijen. Bekend is het verhaal van de hamster en er zijn successen geboekt, maar er is in de laatste jaren toch nog een negatieve trend. Dat kan met een andere budgettaire aanpak gekeerd worden aldus het informeren stuk, maar dan moet het geld er wel zijn. Met sommige soorten gaat het goed en met andere veel minder. Voor de vuursalamander was de situatie door een schimmelziekte kritiek, maar de weg naar herstel is gevonden. Ook voor de eikelmuis en het donkere pimperlblaauwtje zijn op korte termijn maatregelen nodig. Wij vinden dat woorden van grote waardering op zijn plaats zijn voor wat er is gedaan en bereikt en vergeet niet, dit is geen hobby, actieve soortenbescherming is gewoon een wettelijke taak. De Provincie is wettelijk verantwoordelijk voor het bereiken en het handhaven van de goede staat van de instandhouding en dan in het bijzonder van alle soorten die alleen of bijna alleen in Limburg voorkomen. Daarom vraagt de motie, behalve om handhaving van het bestaande uitgavenniveau, om een beschermingsplan annex begroting voor specifiek deze soorten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. Ik kijk eens even wie de plaatsvervanger van de heer Mackus is. De heer Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, misschien past in algemene zin, want dat komt nog bij een paar andere moties aan de orde, de opmerking dat we nu aan het einde zitten van niet alleen de collegeperiode van ons, maar ook uw Statenperiode en er zijn een paar moties

waarbij je de vraag echt zou kunnen stellen, en ik heb het bij deze motie onder andere over de uitspraak dat er in 2020 geld nodig is, waarbij je echt de vraag zou mogen stellen: ben je niet heel erg over het graf heen aan het regeren? Misschien is daarvoor een passende oplossing dat wij aan onze medewerkers vragen, via de directie, om voor deze motie, maar dat geldt bijvoorbeeld ook voor de motie over het revolverend fonds, een notitie te maken en die neer te leggen bij degenen die straks de onderhandelingen gaan doen. Ik denk eerlijk gezegd dat dat meer recht doet aan het stadium waarin we nu zitten als Staten, maar ook als college van Gedeputeerde Staten want ik denk, als wij met voorstellen zouden komen met een impact waarbij we de komende 5 jaar allerlei claims zouden leggen in deze laatste vergadering, daar zou u met zijn allen hier voor staan, zeggen: zijn ze nou gek geworden want het is het einde van een termijn. Mijn voorstel is oprecht om hier toe te zeggen, ja, vragen aan het apparaat om gewoon deze problematiek, die natuurlijk al, omdat het een wettelijk kader is en wij daarbinnen ook werken, daar zijn we ook mee aan de slag, en dat we daar de financiële kant, dat zullen we aan onze medewerkers vragen via de directie, om daar een memo voor te maken en dat neer te leggen bij degenen die na 20 maart de onderhandelingen aangaan. Dat lijkt me een verstandige weg. Als u zegt: ik wil toch dat er vandaag per se over gestemd wordt, dan is het vanwege wat er staat en met name de impliciete en eigenlijk ook een soort expliciete claim voor de jaren 2020 en verder, zou ik hem heel simpel staatsrechtelijk moeten ontraden.

De voorzitter: Ik kijk even of er behoefte is aan een reactie uit de Staten. Het voorstel is om deze gedachte neer te leggen in het overgangsdossier naar de coalitieonderhandelingen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, als die toezegging inhoudt dat het niet alleen het behouden van geld is, maar ook een plan van aanpak voor bescherming van die unieke Limburgse soorten, dat daar ook naar wordt gekeken, dus die eigenlijk buiten die wettelijke bescherming vallen, maar voor hun overleven voor een groot deel afhankelijk zijn van Limburg, dan houd ik de motie aan.

De voorzitter: Ja, in de techniek is het aanhouden.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, het is geen toezegging op de inhoud van 'ja, wat u allemaal vraagt, komt er'. Het is alleen, er ligt een motie met daarin een problematiek die we deels ook aan het doen zijn, we hebben recent het eikelmuisenplan in het college vastgesteld, met luid gejuich, en wat hier staat, daar zullen wij aan het apparaat vragen, aan onze medewerkers, de ambtenaren: maak daar een goede notitie over, wat dit allemaal betekent, wat dat voor werk betekent, wat de financiële implicaties mogelijk zijn van wat daar ligt, en daar zullen meerdere scenario's uitkomen en die worden vrolijk, zoals zovele andere problematieken, want behalve dit zijn er natuurlijk nog tientallen andere beleidsterreinen waarbij na 2019 geen geld is geregeld en die zullen allemaal op tafel gelegd worden en het is aan de onderhandelaars om daar met elkaar over te spreken.

De voorzitter: Dan is het woord 'aanhouden' wel goed want dat betekent...

Gedeputeerde Koopmans: Maar wat hier staat op zich, de inhoudelijk kant, zullen we serieus oppakken.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja goed, dus ik hoor dan toch inderdaad dat er ook gekeken wordt naar die buitenwettelijke zaken. Dan houd ik de motie aan. Dank u wel.

De voorzitter: Motie 2460 is aangehouden. Dan kom ik met u bij motie 2461, dat is de motie Geen taboe op vermindering van dieren aantallen, ook ingediend door mevrouw Plusquin en de heer Janssen en ook hier vraag ik wie van de beide indieners... Dat zal mevrouw Plusquin doen. Ja. Dat gaat over de vermindering dieren aantallen, motie 2461.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, met taboes is de mensheid nog nooit iets opgeschoten en met mantra's evenmin. De verduurzaming van de landbouwsector waar de klimaatopgave nu bij komt is te belangrijk om zich door taboes en mantra's te laten beheersen en dan doel ik op het taboe van vermindering van dieren aantallen in de veehouderij en het mantra dat schaalvergroting altijd nodig is om nieuwe technieken te kunnen invoeren. De werkelijkheid is dat nieuwe technieken niet altijd waarmaken wat ze beloven, denk aan de luchtwassers waarvan het ministerie nu heeft toegegeven dat ze niet het beloofde effect hebben en dat er met lagere rendementen gerekend moet worden. Denk aan de fijnstofemissies die nog altijd niet omlaaggaan. Wat betreft de stikstofemissie citeer ik de minister, deze week nog in antwoord op Kamervragen over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) sprekend over de tussenevaluatie PAS: "Er is tevens geconstateerd dat, ondanks bronmaatregelen, er vooralsnog per saldo sprake is van een toename van het totaal van de berekende emissies vanuit de landbouw." Over gemeten emissies van ammoniak is er een discussie over de exacte cijfers, maar vast staat dat de stikstofemissies in heel veel natuurgebieden nog steeds ver boven de kritische depositiewaarde zitten en daar komt nu het probleem van de methaanemissies bij, een zeer sterk broeikasgas. In die methaannotitie wordt de methaan ook sterk aan die aantallen gerelateerd en wat heeft die voortdurende schaalvergroting die boeren nou eigenlijk gebracht? Prijsbederf, afhankelijkheid van exportmarkten en banken, afhankelijkheid van massale soja-import, weerstand van de omgeving en dan heb ik het nog niet over zoönose en het lot van de dieren. Nog weer een nieuwe ronde van techniekgedreven schaalvergroting zal meer elektra vergen en dus bijvoorbeeld ook meer stalbranden.

Meer is niet altijd beter. Het taboe op vermindering van dieren aantallen verhindert dat er een discussie wordt gevoerd over een ander soort landbouw op een kleinere schaal, maar tegen gezondere prijs met minder afhankelijkheid van wereldmarkten, supermarkten en regenwoudvernietiging. In een recente enquête van bureau Kieskompas, gedaan op verzoek van Greenpeace vond 54,1% van de ondervraagden het terecht om het aantal dieren in de veehouderij te verminderen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. Sturen op dieren aantallen is niet nieuw voorzitter, er zijn al dieren rechten in de varkens- en de pluimveehouderij, ook vanwege milieueffecten. We hebben de fosfaatmaatregelen in de melkveehouderij gehad. Kortom, het is de Partij voor de Dieren een raadsel waarom er hier nog altijd een taboe ligt op het onderwerp, maar wij dagen andere partijen met ons uit om dit taboe met ons te laten vallen. Verduurzaming en klimaatopgave vraagt om meer, ook andere heilige huisjes zullen moeten sneuvelen want kiezen voor financiële steun aan de landbouw, dan kan je niet meer om die grote maatschappelijke opgave heen. Daar zul je dan ook met een andere blik naar moeten kijken. Wat de Partij voor de Dieren betreft, komt er alleen nog een transitiefonds voor de landbouw en die discussie zullen we in de komende Statenperiode moeten voeren en ook wat dit betreft kunnen we ons geen taboes meer permitteren en met deze motie willen we ook die discussie opentrekken.

De voorzitter: In principe mag u... U bent klaar?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja.

De voorzitter: Dan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, het is de Partij voor de Dieren een raadsel waarom het een taboe is, waarom dit niet besproken wordt. Voorzitter, dan vraag ik aan mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren of ze niet de uitzendingen onder andere heeft gezien met mevrouw Jaspers heet ze geloof ik, die terugblijkt in boerenbedrijven wat de effecten zijn van de nationale regelgeving met name voor het melkvee, waarbij 10 tot 20% van het melkvee op een boerderij naar de slacht kon omdat ze die quota niet meer mochten hebben. Wat u daarin hebt gezien, of dat u dat heeft gezien, dat boeren compleet over de toeren gingen, compleet emotioneel een wrak waren omdat ze de dieren waarvan ze houden en met passie voor zorgen, moesten laten slachten omdat de overheid in de aantallen ingreep. Snapt u dan waarom dit een onzalig plan is? Heeft u dan misschien een idee waarom je dit soort flauwekul niet moet doen? Als u voor boeren wilt staan en voor dierenwelzijn, moet u zeggen: er moeten bedrijven zijn die de combinatie maken tussen dierenwelzijn en economische levensvatbaarheid en dat doet u met deze motie niet, met deze motie haalt u de bodem weg onder dat laatste aspect en zet u de boeren in een kwaad daglicht.

De voorzitter: Dat is eigenlijk meer een stemverklaring.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Mag ik daarop reageren?

De voorzitter: U mag erop reageren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Kijk, het is natuurlijk zo dat dat melkquotum is losgelaten en toen heeft er op grote schaal schaalvergroting plaatsgevonden, tot we door het plafond gingen en toen moesten die zwangere dieren allemaal naar de slacht en daar hebben wij ons ook tegen verzet. Waar het mij om gaat, is niet om die discussie te voeren, maar hier in dit huis wordt altijd gezegd: we gaan niet aan die dieraantallen tornen en wij willen... Het gaat om het taboe op een verkleining van die veestapel, daar is het me om te doen. Dat we open die discussie in kunnen gaan, in de nieuwe Statenperiode, dat we het ook over die dieraantallen kunnen hebben. Dat mag u vinden, maar dat is mijn antwoord.

De voorzitter: Het zijn eigenlijk stemverklaringen die u aflegt. Dat mag dan nu.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter. Ik heb net gevraagd of mevrouw Plusquin dat niet gezien heeft en ik ga haar nu ook vragen: hebt u niet de voortgang gezien en heeft u niet gezien waarom die boeren hebben geïnvesteerd? De investering die ze hebben gedaan, is gedaan in stallen die bijdragen aan dierenwelzijn, iets wat u altijd propageert voor te staan, iets wat wij ook belangrijk vinden, dierenwelzijn, en waar de grotere stallen met meer ruimte gebouwd en dat kost nu eenmaal geld, maar dat moest gefinancierd worden door inderdaad het aantal producerende dieren te verhogen, anders kan dat niet en het probleem waar we tegenaan lopen...

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dat is precies wat ik bedoel.

De voorzitter: U bent volgens mij al met het debat bezig over het taboe. Als het taboe weg is, komt dit debat vanzelf. Dat is wat u zegt.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja precies. Dus ik denk dat we het daarmee eens zijn.

De voorzitter: De heer Visser.

De heer Visser (SP): Ja, dank u voorzitter. Mijnheer Housmans is eigenlijk deze motie al aan het uitvoeren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dat is altijd mooi.

De heer Visser (SP): Richt u zich in het laatste stukje spreken naar de Staten of ook naar Gedeputeerde Staten? Dat is voor mij even niet duidelijk.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou, ik wil eigenlijk van alle partijen wel een uitspraak. Kijk, dat is eigenlijk precies wat de heer Housmans zegt, wat we hier denken in dit huis is dat er altijd die schaalvergroting is om verbeteringen door te voeren, maar dat is niet zo. Wij willen gewoon dat taboe ervan af, dat de dieren aantallen bespreekbaar zijn, gewoon dat stuk. Dat is alles, dat is eigenlijk maar een heel klein iets. We moeten open dat debat kunnen aangaan de volgende keer.

De heer Visser (SP): Richt u zich naar de Staten en ook naar Gedeputeerde Staten?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja.

De heer Visser (SP): Wij steunen dat graag, dank u wel.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik weet niet of dat procedureel gezien kan, maar...

De voorzitter: Nee, dat mag, zeker mag dat naar de Staten. De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik zie uw motie en u vertelde net, er werden vragen gesteld over onder meer de veehouderij, maar uit deze motie zou ik bijna de conclusie trekken dat u totaal geen vertrouwen heeft in de ondernemers in de veehouderijsector die zelf ontzettend duurzaam en vooruitstrevend zijn. Mag ik daar een reactie van u op?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nee. Wat je ook ziet in verschillende reportages is dat die boeren wel naar kleinere aantallen willen, maar die zitten ook gewoon gevangen in een systeem van banken en de supermarkten die de prijzen betalen, maar daar gaat het me niet om. Waar het mij om gaat met deze motie, is dat de discussie opengebroken wordt, dat wij mogen discussiëren, dat wij kunnen discussiëren over vermindering van het dieren aantal. Ik wil dat het bespreekbaar is, dat is alles. Ik vraag gewoon dat wij hier met z'n allen open de discussie kunnen aangaan over het aantal dieren in Limburg. Dat is alles wat ik vraag.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Maar voorzitter, via u, wilt u dan in feite dat wij hier als Statenleden ondernemer gaan spelen?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nee, dat heeft er niks mee te maken, maar wij maken hier een Landbouwbeleid en daarin is altijd de discussie over die dieren aantallen vermeden. Wij willen gewoon openlijk die discussie daarover kunnen voeren. Dat lijkt me een mooi begin van een nieuwe Statenperiode om dat taboe over een vermindering van de veestapel, van de aantallen een vermindering, om die discussie gewoon open te kunnen voeren. Dat is alles waar we deze motie om vraagt. Dus ik zou er als ondernemer ook blij mee zijn. Ik heb ook gezegd: die afhankelijkheid van de wereldmarkten, de supermarkten. Nou, daar kun je als ondernemer toch alleen maar blij mee zijn, als je een werkelijke prijs krijgt, maar het gaat er niet om, het gaat erom dat het bespreekbaar is. Dat is waar het om gaat.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): U zei in uw betoog dat u streeft naar die kleinschaligheid en er was schaalvergroting in de branche. Door middel van die schaalvergroting, er komt niet meer landbouwgrond bij, er vindt alleen verplaatsing van, maar hoe staat u dan er tegenover, u haalde net de veeteelt aan, dat in de huidige situatie nieuwe bedrijven, jonge ondernemers, stoppen, dat er best wel zelfmoordpogingen in de sector plaatsvinden, ook door de hoge milieueisen en dat we als Staten eigenlijk ook willen dat wij ooit een motie hebben aangenomen, wij willen graag, en dat hebben we financieel ondersteund, dat de koe in de weide wederom in het Limburgs landschap komt. Door middel van de hogedrukeisen die u stelt over vermindering van de hoeveelheid vee, dan spreekt u in feite omgekeerd van wat u destijds zelf hebt gewild. Kunt u daarop reageren?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Volgens mij is het zo, als je minder dieren hebt en die boer krijgt een goede prijs, dan hebben die dieren minder ruimte als je het even zo bekijkt, maar het is natuurlijk ook verschrikkelijk dat er zo'n hoog aantal boeren zelfmoord pleegt en dat die boeren, familiebedrijven gewoon verdwijnen, ik weet niet hoeveel het er per week zijn, en dat er alleen maar schaalvergroting en schaalvergroting en schaalvergroting is, juist omdat die familiebedrijven niet meer mee kunnen. Dat heeft hier ook mee te maken. Het zou toch mooier zijn als je als familiebedrijf gewoon niet meer mee hoeft in die ratrace van steeds maar vergroting met alle gevolgen van dien, maar daar gaat het me niet om met deze motie. Deze motie gaat erom dat het taboe op dieren aantallen eraf gaat. Dat is alles wat ik vraag.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Verhoijssen. Volgens mij is de motie al bijna uitgevoerd.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja. Nou ja kijk, dan hebben we dat bereikt.

De voorzitter: Mijnheer Verhoijssen.

De heer Verhoijssen (CDA): Dank u wel voorzitter. De heer Franssen haalde ook al de problematiek aan met betrekking tot de jonge boeren, de bedrijfsopvolging. Ik denk dat u met uw insteek de problematiek rondom die bedrijfsopvolging en wellicht ook de suïcidale neigingen echt niet die discussie op een goede manier verder helpt.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dat bestrijd ik. Dat bestrijd ik.

De heer Verhoijssen (CDA): Het gaat erom dat we de sector een warm hart toedragen, dat we ook goed redeneren vanuit de visie van de minister, de circulaire landbouw dat wij daar als Provincie ook mede invulling aan geven, juist vanuit een hele vooraanstaande positie. Wat dat betreft zijn wij echt voorloper in dit land, ook met onze notitie Limburgse Land- en Tuinbouw Loont (LLTL). U geeft aan dat er te weinig accent en aandacht is voor duurzaamheid en vermindering van broeikasemissie, maar als u onze notitie er eens even bijpakt, LLTL, ziet u dat we daar juist enorm op investeren, op innovatie, op verduurzamen, maar ook om de jonge boeren die toch kiezen voor die bedrijfsopvolging, tegen de stroom in, tegen die geruchten en die sferen die u creëert, toch kiezen voor dat vak om toch ook invulling te geven aan dat boerenhart.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Wat is uw vraag?

De heer Verhoijssen (CDA): Wat mijn vraag is.

De voorzitter: Vragen zijn niet nodig.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Sorry, sorry, sorry.

De voorzitter: U mag ook een stemverklaring, dus er hoeft geen vraag, het is geen debat.

De heer Verhoijzen (CDA): Mijn vraag is. U schetst een verkeerd beeld van uw motie en dat wil ik graag toch op deze manier rechtgezet hebben en wat mij betreft is dat dan in ieder geval ook iets waar u toch eens even goed over na moet denken want als je het hebt over duurzaamheid, en daar wil ik toch nog even ook de volgende vraag aan u stellen. Als we het hebben over duurzamer, en we kiezen er hier voor om te komen tot een stukje mestverwerking, waarbij we én de kunstmest vervangen die met toch heel veel CO₂ geproduceerd wordt, wij gebruiken restwarmte van het DSM-terrein waar we in ieder geval toch die mest verwaarden tot een stukje biogas, kunstmestvervanging en hoogwaardige kunstmest, dan zie ik dat u een heel verkeerd beeld schetst in De Limburger en ik vraag me af of daar in ieder geval letterlijk zijn...

De voorzitter: Nu gaan we geen andere debatten voeren.

De heer Verhoijzen (CDA): Ik vraag me af of dat ook de woorden zijn die u ook...

De voorzitter: Over kunstmestfabrieken gaan we het vandaag niet hebben. Het ging nu even over deze motie. U heeft het standpunt duidelijk gemaakt over...

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik wilde heel kort reageren, ik zal het heel kort houden. Kijk, u heeft het over familiebedrijven. Wij staan ook voor de familiebedrijven, wie wil nou zich ophangen in zo'n klem? Wij spreken ook met boeren, ik ga ook bij die families op bezoek, die familiebedrijven bezwijken omdat er steeds meer schaalvergroting komt en het plan dat u net noemde, het beleidsstuk over LLTL, ook daar is het dieraantal taboe en ik vraag u alleen mijnheer Verhoijzen om in de volgende periode gewoon dat taboe te laten vallen, zodat het bespreekbaar is. Dat is alles wat ik met deze motie vraag en verder wil ik niet ingaan op de discussie over de gigantische mestverwerker, maar ik wil u wel zeggen dat alles wat in De Limburger stond juist geciteerd was.

De heer Verhoijzen (CDA): Voorzitter, nog 1 vraag. U gaat voor de familiebedrijven, 99% van onze bedrijven in Limburg zijn familiebedrijven. Ik begrijp dat u die een warm hart toedraagt.

De voorzitter: Prima, dat is...

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dan kunt u vast mijn motie steunen mijnheer Verhoijzen.

De voorzitter: Ik kijk nog even, u heeft al een debat gevoerd voordat er eigenlijk sprake kan zijn van een debat. Ik vraag graag aan het college om te reageren op de motie zelf.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, toen ik de motie de 1^e keer las, dacht ik: ja, spreekt uit dat en door de vraag van de heer Visser is het toch een beetje onze kant op gekomen want dat u met elkaar afspreekt dat iets al of niet een taboe is, hoewel de macht van de staat natuurlijk heel ver gaat, wie de verkiezingsprogramma's van de verschillende partijen leest, weet dat daar opvattingen in staan en daarmee, als je die allemaal goed leest, is het geen taboe. Er zijn programma's waarin dit staat en als mevrouw Plusquin hier zegt: ja, ik wil dat dat de volgende keer aan de orde kan komen, dan is dat een

feit want alleen al als u gekozen wordt, kunt u het te berde brengen, maar voorzitter, als de vraag aan ons is, aan ons college, en de relatie met het Klimaatakkoord, het ontwerpklimaatakkoord dat in deze motie wordt gelegd, dan wordt het iets anders. In ons coalitieakkoord dat in elk geval tot en met 20 maart geldt, staat dat wij niet sturen op dierenaantallen, dat is een expliciete uitspraak in het coalitieakkoord. Dat is 1. 2, wie het ontwerpklimaatakkoord leest, waar hier aan gerefereerd wordt, weet dat het maatregelenpakket dat daaruit voortvloeit, nog niet uitgewerkt is en tegelijkertijd wel de opmerking, de premisse daarbij staat dat dat niet hoeft te betekenen dat het aantal dieren omlaaggaat. We hebben dus als college zelf al, ook in huis, laten weten: wij willen echt heel goed bijgepraat worden over de exacte teksten, de mogelijke implicaties voor de Limburgse land- en tuinbouw van die ontwerpklimaatakkoordteksten en voorzitter, het lijkt mij ook in dit geval het meest verstandige dat, als daar teksten over komen, dat die ook dan gedeeld worden, ook aan een onderhandelingstafel en ook gedeeld worden op weg naar als er momenten zijn dat wij naar een ontwerpklimaatakkoord toe gaan want nu staat het allemaal een beetje rijp en groen door elkaar. De opvatting die er als tweede uitspraak staat, namelijk dat het goed is om een accentverschuiving te hebben richting duurzaamheid, ja dat hadden wij al, alleen op een achternamiddag, want dat is het in politieke zin, daar broeikasgassen ineens bij te zetten, terwijl we in de afgelopen periode op allerlei andere dingen hebben moeten sturen, met uw Staten gedeeld, in de wetgeving opgenomen, dat brengt ertoe... Als wij dit morgen zouden willen, dan moeten wij verordonneren dat de koeien niet meer in de wei mogen want de CO₂-uitstoot, blijkt uit onderzoek, bij koeien in de wei is groter dan op stal. Dat is niet wat u bedoelt, u schudt al heftig. Dus je moet heel goed nadenken met elkaar over wat dit alles betekent. Dus ik zou ook in dit geval zeggen, u heeft uw punt gemaakt, het is geen taboe voor de partijen die dat geen taboe vinden en voor het overige is het aan een nieuwe periode om daar iets van te vinden en het huidige college acht zich gebonden aan het vigerende coalitieakkoord, waarin sturen op aantallen niet als sturingsinstrument staat.

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Ik denk dat wij tot besluitvorming kunnen overgaan. Ik vraag even of de motie in stemming komt. De motie komt wel in stemming. Dan verzoek ik iedereen weer plaats te nemen. 2461, de zaak staat klaar, iedereen achter zijn eigen tafel en ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. De motie is verworpen met 30 stemmen tegen, 14 stemmen voor. Voor hebben gestemd de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren. Aldus besloten.

Dan kom ik met u bij motie 2462, de motie vreemd aan de orde van de dag over de nieuwe vergunning Sibelco, ingediend door de SP, Partij voor de Dieren en GroenLinks. 2462, ik geef graag het woord aan de heer Van Caldenberg voor een toelichting. Dat debat kan waarschijnlijk iets korter zijn gezien vanochtend.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter dank u wel. Wij zijn niet te overtuigen want wij voeren al 15-20 jaar hetzelfde beleid uit. Dat zei de gedeputeerde vanmorgen en inderdaad al 15 tot 20 jaar houdt de Provincie de hand boven het hoofd van Sibelco en betaalt het bedrijf niks terug aan onze samenleving. Door stijfkoppig de kant te kiezen van deze multinational doet de gedeputeerde alsof in die hele periode niks is veranderd in de maatschappij. Er ligt een motie uit de gemeenteraad van Heerlen uit 2017, er ligt een motie en een amendement uit de gemeenteraad van Landgraaf uit 2017, er ligt een motie van de raad van de gemeente Heerlen uit 2019, waarin ze oproepen te gaan procederen tegen het Provinciebestuur. Er ligt een voorstel vanuit omwonenden om te gaan procederen tegen dit Provinciebestuur op dit dossier. Er is van alles veranderd in samenleving en u kunt niet volstaan met hetzelfde beleid te blijven voeren.

Voorzitter, het lijkt alsof de gedeputeerde doof is voor die signalen en daarom moeten wij als Staten onze verantwoordelijkheid nemen. Als 2 overheden tegenover elkaar komen te staan bij de rechter, dan kun je onmogelijk spreken van draagvlak, zoals we dat zelf hebben vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Waarom stellen we dat dan voor vergunningverlening als voorwaarde als we ons er toch niet aan houden. Het is hoogst ongebruikelijk in bestuurlijk Nederland, het gebeurt bijna nooit en het is daarom ook wenselijk dat alle betrokken partijen met elkaar in gesprek gaan, juist om het draagvlak te vergroten want je kunt gelijk proberen te halen bij de rechter, maar dan verlies je uiteindelijk het draagvlak in de samenleving.

Voorzitter, de Mijnteenberg wordt inderdaad niet afgegraven, maar dat heeft nog nooit gemogen en daarmee is het college en is Sibelco de omwonenden dus niet tegemoetgekomen of zo. Herinrichting van het gebied moest al uit de vergunning van 1988 en meebetalen doet Sibelco tot op de dag van vandaag niet en is ook nu in deze vergunning niet geregeld. Keer op keer komt Sibelco zijn afspraken niet na en toch krijgen ze een nieuwe vergunning. Sibelco heeft de lusten en de Limburgers hebben de lasten. Ik mag gewoon doorgaan, er is geen interruptie hè. Voorzitter, als wij nu niks doen, wat gebeurt er dan in 2033? Is het dan klaar met ontgronden? Voorzitter, ik voorspel u dat we dan bijna 15 jaar van de noodzakelijke transformatie die het gebied zo hard nodig heeft, hebben verloren en dat we opnieuw dezelfde discussie gaan voeren. Onze oproep: ga aan tafel, kies voor de mensen. Voorzitter, dat is niet meer dan redelijk. Voorzitter, tot slot zou ik willen verzoeken tot hoofdelijke stemming.

De voorzitter: Mijnheer Heldens is al... Wie is er geneigd voor het college en dan voor de Statenleden om een stemverklaring af te leggen. Met andere woorden, ik volg het Reglement van Orde.

Gedeputeerde Teunissen: Ja voorzitter, ik heb vanmorgen in mijn betoog al aangegeven dat ik een compromis niet zie zitten. Met alle respect, we hebben een vergunning verleend en de omwonenden houden vast aan 2025. Dus met alle respect, we kunnen wel gaan praten, maar ik zou niet weten wat het compromis zou moeten zijn. Dus Gedeputeerde Staten geven aan dat ze de motie ontraden omdat, nogmaals, verder praten over de herinrichting wel zin heeft, maar niet over de verlenging van de vergunning.

De voorzitter: Ik geef de gelegenheid voor een stemverklaring. Ik zie mevrouw Werrij en ik zie de heer Housmans en ik zag eerst de heer Van Wageningen, maar die ben ik... O ja, die mag ook nog.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, ik heb behoefte aan een korte schorsing.

De voorzitter: Nu of eerst even de stemverklaringen? Nu even een korte schorsing. Dan schors ik de vergadering voor 4 minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u plaats te nemen. Ik heropen de beraadslagingen. We zijn bij motie 2462 en we waren bij de stemverklaringen en ik weet niet of er nog partijen zijn die nog een stemverklaring zouden willen afleggen. Ik zie dat in ieder geval bij de VVD, de PVV, ik zie het bij het CDA, ik zie het bij D66. U kunt zich opstellen in rijtjes. Voor de stemverklaringen, de PVV eerst.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, over het dossier Sibelco is in deze Staten al veel gewisseld en het college van Gedeputeerde Staten is gemandateerd om de vergunning te verlenen en dat heeft het gedaan op basis van wat hier in deze zaal gewisseld is en daarmee is die

vergunning van kracht en natuurlijk juichen we iedere vorm van overleg dat een gang naar de Raad van State kan tegengaan toe en natuurlijk vinden we burgerparticipatie belangrijk en vinden we dat je met burgers in gesprek moet blijven, ook als ze een besluit niet fijn vinden. Dat is logisch, maar het kan niet zo zijn dat de inzet van het overleg eenzijdig bepaald wordt en alleen maar kan leiden tot een aanpassing van die vergunning want dan is het geen overleg. Een overleg gaat in openheid en heeft meerdere uitkomstmogelijkheden en dat voorzitter, gelet op het feit dat de vergunning correct is afgegeven op basis van wat in deze zaal verhandeld is, op basis van het feit dat overleg wel degelijk moet plaatsvinden, maar niet met een eenzijdig opgelegde uitkomst, kunnen wij deze motie in ieder geval niet ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, ik herhaal mijn woorden van 15 juni 2018. Het is een grof schandaal dat er niet gesproken wordt ook over de vorm van de vergunningverlening en ook - verlenging en dat we daarom de motie van de SP van harte mee hebben ingediend en ik hoop dat nog altijd een meerderheid van de Staten toch in ieder geval vandaag het signaal geeft: college, probeer nog een keer, Sibelco zal daarin ook bereidheid moeten tonen, als dat niet gebeurt, dan staan de andere partijen ook nergens, maar probeer in ieder geval toch nog te kijken of er draagvlak kan komen tussen de 7 partners.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Heldens.

De heer Heldens (CDA): Voorzitter, de gedeputeerde heeft de motie ontraden. Ik kan me dat voorstellen. Hij heeft ook gezegd dat ze wel in gesprek blijven met alle belanghebbenden en gezien het feit dat wij als Provincie dan tegenover gemeenten komen, tegenover allerlei belangengroeperingen, dat is niet aan de orde en ik denk dat het goed is dat de gedeputeerde, daar waar hij spreekt over 'wij blijven in gesprek, we gaan daarover praten, alles is mogelijk', als we ons daarin kunnen vinden, dan zullen wij die motie niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, er wordt geknikt. Dan de heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, dank u wel. Dit dossier ken ik al heel lang en wij zullen die motie zeker niet steunen. Dat heeft meerdere redenen. De motie is namelijk erg eenzijdig, er wordt niet gesproken over de investering van € 6 miljoen die Sibelco al heeft gedaan in gebiedsontwikkeling. Er wordt niet gesproken over de infrastructuur die Sibelco zelf heeft aangelegd voor € 1, zoveel miljoen om de wijk te ontlasten. Er wordt niet gesproken over dat deze ontwikkeling een enorme meerwaarde heeft voor de regio Parkstad en dat heel veel mensen er belang aan hechten dat dit gaat gebeuren. Er wordt slechts ingegaan op draagvlak, maar draagvlak gaat over 15 mensen die wat reuring in die wijk weten te verzorgen. Met andere woorden, die motie is veel te eenzijdig en het lijkt wel een trend te zijn dat de partijen ter linkerzijde een kruistocht zijn begonnen tegen goedwillende bedrijven en daar moeten we mee stoppen.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Tegen omdat we in een zeer slechte situatie terecht zouden komen, zowel de geloofwaardigheid van de politiek als de omwonenden als de werknemers van Sibelco zouden in een zeer slechte situatie komen als we dit zouden aannemen en het komt ook van de SP die hier heel onbetrouwbaar in is. Ze zijn meerdere keren teruggekomen op een besluit waar ze zelf verantwoordelijkheid voor dragen en nu doen ze dat eigenlijk weer want de SP stemt in de

gemeente Heerlen voor beroep aantekenen tegen dit besluit en in deze Staten vragen ze om juist weer te voorkomen dat er beroep wordt aangetekend tegen dit besluit. Volkomen onbetrouwbaar. D66 is tegen.

De voorzitter: Dat zijn de stemverklaringen. Ik stel voor tot stemming over te gaan. Er is gevraagd om hoofdelijke stemming. Dat betekent dat u op uw plaats gaat zitten, de naam wordt voorgelezen. Bent u voor de motie, dan roept u 'voor'. Bent u tegen de motie, dan moet er 'tegen' geroepen worden. De naam wordt voorgelezen door de Griffier en we beginnen bij het Statenlid 14, dat is de heer Heldens. De griffier gaat en wij tellen mee. De stemming is geopend.

Griffier Braam:

De heer Heldens (CDA): Tegen.
De heer Hermans (PVV): Tegen.
De heer Heuvelings (VVD): Tegen.
Mevrouw Houben (PvdA): Tegen.
De heer Housmans (PVV): Tegen.
De heer Janssen (GroenLinks): Voor.
De heer Kirkels (VVD): Tegen.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Tegen.
Mevrouw Lauvenberg-Evers (SP): Voor.
De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Voor.
De heer Lodewijks (VVD): Tegen.
De heer Van der Loo (PVV): Tegen.
De heer Nijskens (VVD): Tegen.
Mevrouw Nillesen-van Lammeren (CDA): Tegen.
De heer Van Oppen (VVD): Tegen.
De heer Pfoister (PVV): Tegen.
Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voor.
De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Tegen.
De heer Rossel (GroenLinks): Voor.
De heer Ruiters (CDA): Tegen.
Mevrouw Schenk-Hermans (CDA): Tegen.
De heer Simons (PVV): Tegen.
De heer Van Soest (PVV): Tegen.
De heer Sturtz (PVV): Tegen.
De heer Tegels (CDA): Tegen.
De heer Titulaer is afwezig.
De heer Vaessen (D66): Tegen.
De heer Van de Ven (D66): Tegen.
De heer Verhoijzen (CDA): Tegen.
De heer Visser (SP): Voor.
De heer Voncken (SP): Voor.
De heer Van Wageningen (D66): Tegen.
Mevrouw Weingarten (SP): Voor.
Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Tegen.
De heer Baars (SP): Voor.
Mevrouw Berghorst (PvdA): Tegen.
De heer Bosch (PVV): Tegen.
De heer Bus is afgemeld.

De heer Van Caldenberg (SP): Voor.
Mevrouw Claessens-Schepers (SP): Voor.
De heer Van Dijk (PvdA): Tegen.
Mevrouw Van Dommelen is afwezig.
De heer Fijnje (PVV): Tegen.
De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voor.
De heer Frische (CDA): Tegen.
De heer Geraats (CDA): Tegen.
Mevrouw Giesen-Cox (CDA): Tegen.

De voorzitter: Er zijn 32 stemmen tegen uitgebracht en 12 stemmen voor en daarmee is de motie verworpen. Aldus besloten.

Kom ik met u bij de motie 2463, Geen extra tracé ondergrondse buisleidingen voor chemicaliën, die is ingediend door de heer Rossel, de heer Voncken en mevrouw Plusquin en de heer Rossel heeft het woord.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, we hebben vanochtend goed met elkaar van gedachten gewisseld, de portefeuillehouder heeft daarna met de mensen nog een keer overleg gehad en ik heb daarna nog een keer ook met de mensen overleg gehad en we hebben deze motie geconcipieerd en deze motie heeft uiteindelijk onder aan de lijn... We spreken hier niet uit dat we uiteindelijk die buis, dat tracé, niet willen, maar dat we in beginsel voorstander zijn om dat met de bestaande 2 tracés te doen en dat we dat ook uitspreken, dat het college daar ook op moet inzetten en mocht de capaciteit daarvoor niet toereikend zijn, dan zou inderdaad een nieuwe procedure worden gestart voor een extra tracé, bijvoorbeeld Helmond-Nieuwstadt, om dan ook met ons in gesprek te gaan en te kijken wat we daarvan vinden met zijn allen, maar daar zal wel eerst gekeken moeten worden naar de bestaande 2 tracés via Venlo en via Antwerpen en ik ben benieuwd hoe het college daarin staat en ik hoop natuurlijk dat dat een breed draagvlak in dit huis krijgt. Dank u wel.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de gedeputeerde, de heer Teunissen.

Gedeputeerde Teunissen: Ja voorzitter, dank. Inderdaad hebben we het er vanmorgen goed over gehad. Ik heb daarna ook nog met de briefschrijvers... Zwaait u nu naar mij? O, naar de zon. We hebben het er intensief over gehad en ik moet zeggen: we hebben het binnen Gedeputeerde Staten er ook nog over gesproken, we vinden de motie te ver gaan. We kunnen ons in de laatste 2 bullets best vinden, maar u geeft hier duidelijk aan: nee, tenzij en wat ik vanmorgen ook met die mensen besproken heb en feitelijk ook met de Provincie Brabant en ook met de Limburgse gemeenten, is dat wij nu gezamenlijk optrekken in enerzijds te kijken: hoe kunnen we het bestaande tracé als het ware versterken, maar ook welke onderzoeken want het rammelt aan alle kanten in het onderzoek wat betreft de afkortingsvariant om het maar zo te zeggen en dat moet eerst helder worden. Eerste inzet is inderdaad via Venlo, maar wij willen echt dat andere niet uitsluiten en deze motie, zoals u het geschreven heeft en zoals u het net zei, daar zit wel een wereld van verschil tussen want hier staat echt dat er geen alternatieve tracés mogen komen en nogmaals, in dit stadium waarin we nu zitten met nog heel veel vragen, zeggen wij als Gedeputeerde Staten: wij ontraden de motie, nogmaals, om wel in overleg te blijven en de onderzoeken af te wachten en dan pas, op het moment dat de procedures opgestart zijn, kenbaar te maken of we voor of tegen zijn, maar er zijn nu nog te veel onduidelikheden om nu al aan de voorkant de deur keihard dicht te gooien.

De voorzitter: De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, ik hoor wat de gedeputeerde zegt, dat is meer een 'ja, mits'-opstelling. Betekent dat dan toch dat er mogelijk al 450 hectare grondbeslag, ruimtebeslag, gaat komen, reservering, door die Structuurvisie van Helmond naar Nieuwstadt? Want nogmaals, als je verder gaat kijken naar dat tracé en de kaarten erbij neemt, heeft dat hele ingrijpende consequenties voor woonwijken, bedrijventerreinen, agrarische gronden, noem maar op en daarvan zegt GroenLinks, en ik kan me ook bijna niet voorstellen dat er iemand voorstander van is, zolang we toch niet duidelijkheid hebben of de bestaande tracés al ten volle zijn benut, dan ga je toch niet alvast reserveren voor iets waarvan je nog niet weet of het überhaupt nodig is? En dat is nou precies de strekking van de motie en ik neig er toch naar om dit gewoon ter uitspraak voor te leggen aan Staten, voorzitter.

De voorzitter: Zijn er stemverklaringen aan de orde? Ik zie dat niet. Dan kunnen wij meteen tot stemming overgaan denk ik. Dan is aan de orde motie 2463 en dat is de motie over de ondergrondse buisleidingen voor chemicaliën. U heeft de indiener gehoord en u heeft ook het college gehoord, dus met andere woorden, u kunt uw mening kenbaar maken omdat ik de stemming nu heb geopend. Ja, hij is geopend, 2463 en ik zie nog niks komen. 2463, wat gaat hier fout? Bent u aan het stemmen? Waarom zie ik niks? Zijn we al aan 44? Ja, dan sluit ik de stemming en dan zie ik hem inderdaad ook. 34 stemmen tegen, 10 stemmen voor. Voor hebben gestemd de partijen SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de overige partijen hebben tegengestemd. De motie is daarmee verworpen. Aldus besloten.

Dan kom ik met u bij motie 2464, Slimme allianties Limburgse politie en daarvoor geef ik graag het woord aan de 1^e indienster, mevrouw Werrij van het CDA.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter dank, ik zal het kort houden. In deze periode hebben we in dit huis al een aantal keren gesproken over onder andere politiecapaciteit en aanpak van criminaliteit. Inmiddels weten wij ook dat minister Grapperhaus € 7,7 miljoen extra investeert in de politie, maar dat dat een stap in de goede richting is, maar nog geen structurele oplossing en recent is natuurlijk ook weer in het nieuws geweest dat het Limburgse politiekorps is vergrijsd, maar ook dat het Openbaar Ministerie onderbezet is en daarom pleiten wij middels deze motie voor slimme allianties, ook naar het voorbeeld van de taskforce Brabant-Zeeland, waar al heel veel goede ervaringen zijn opgedaan voor integrale, efficiënte en effectieve aanpak van criminaliteit en de vraag dus ook om te bepleiten dat die onderbezetting bij de rechtbank wordt opgelost. Dat is hem.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kan daar zelf even op antwoorden. Ik kan wel het voorzitterschap wisselen, maar dat lijkt me overdreven omdat ik alleen maar positief kan antwoorden aan mevrouw Werrij. Het toeval wil dat ik volgende week zowel een gesprek heb met de regioburgemeesters als met de hoofdofficier van justitie en daar staan deze zaken vanzelf op de agenda en dus ook die slimme combinaties denk ik. Dat is ook precies waar de regio Limburg om gevraagd heeft bij de minister, om een zaak op te lossen. Als het gaat over het justitieverhaal, dan zijn er ook nog schriftelijke vragen onderweg, die beantwoording komt uiteraard ook uw kant uit binnen een aantal weken. Ook daar zit het vaak in de slimme oplossingen die in de keten moeten worden gezocht. Dus ik denk dat ik deze motie alleen maar kan overnemen of in ieder geval aanraden of hoe u dat ook wilt uitdrukken, maar dat laat ik graag aan uzelf over. De vraag is of er stemverklaringen aan de orde zijn of dat wij meteen tot stemming kunnen overgaan. De PVV mag, de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, deze motie ligt exact in de lijn met eerdere moties van de PVV om inderdaad de onderbezetting en de vergrijzing aan te pakken, dus we kunnen die van harte ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel. Geen andere stemverklaringen, dan stel ik voor om tot stemming over te gaan, maar dan moet ik hem wel op het scherpje hebben. Dames en heren, 2464, de motie over de slimme alliantie van de politie. Ik open de stemming. Nog 1 stem.
Die komt niet, dan sluit ik nu de stemming. 43 stemmen voor, geen stem tegen. Daarmee is de motie aanvaard.

Kom ik met u bij motie 2465, de motie Financiële ondersteuning energiecoöperaties, ingediend door de heer Janssen en mevrouw Plusquin en daar mag ik de heer Janssen het woord geven.

De heer Janssen (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, vanochtend hebben we besloten om budget te verstrekken voor onderzoek naar Alzheimer was dat geloof ik. Dat bedoel ik nou precies. Zojuist hebben we besloten middelen vrij te maken voor een onderzoek naar kinderen met een aangeboren afwijkingen, ik kijk weer even in de zaal. Ik stel de vraag: wordt het niet eens tijd dat we ons de vraag stellen wat de extreem verontreinigde lucht hier in Limburg met ons mensen doet. Tikt u maar eens in op Google, iedereen heeft dat scherpje voor zich, luchtverontreiniging Europa, en die donkerrode plek, precies daar ligt Limburg en schone vormen van energievoorziening zijn ook hier in Limburg dus van levensbelang en daarom is het positief om te zien dat er in Limburg al een aantal energiecoöperaties actief is en veel burgers haken aan en willen aan de slag met energietransitie en navraag bij enkele van deze coöperaties leert dat er vooral behoefte is aan kennis, ervaren projectleiders en financiering van duurzame energieprojecten en deze motie Financiële ondersteuning van energiecoöperaties lijkt geld te kosten, maar kan door rijkssubsidies zeker ook geld opleveren. Belangrijker is echter dat de Provincie energiecoöperaties steviger in het zadel helpt, niet alleen met geld, maar ook met kennis en deze coöperaties moeten versterkt worden en professionaliseren en dat is juist belangrijk omdat deze coöperaties een sleutelpositie vervullen in het betrekken van burgers en dat is nodig voor het essentiële draagvlak en het succes van deze energietransitie en het geloof van burgers in de politiek valt of staat met draagvlak en voorzitter, dat is geen campagnetaal en dat is niet regeren over je graf, maar actie ondernemen wanneer burgers in Limburg daar om vragen en voorzitter, je kunt de inhoud van deze motie in een verkiezingsprogramma zetten, je kunt ook nu wat doen en daarom vraagt GroenLinks aan de Staten om deze motie te steunen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef eerst het woord aan de gedeputeerde, de heer Geurts.

Gedeputeerde Geurts: Ja dank u wel voorzitter. Ik mag de heer Janssen wel. Hetgeen hij hier vertelt, is hetgeen ik ook heb verteld toen ik mijn LEKTA-verhaal aan het vertellen was. Ik krijg een beetje het gevoel, ik had het net zo goed ook tegen de lijsttrekker van GroenLinks kunnen zeggen wat dit betreft, maar zover wil ik het niet laten gaan. Dit is een punt dat ook is opgenomen in LEKTA. Wij moeten op zoek naar nieuwe financieringsmodellen en wij gaan dat ook onderzoeken. Ik heb u dat ook al toegezegd tijdens de Commissievergadering want dan moeten we ons ook niet alleen op coöperatieve verenigingen richten, we moeten ons ook richten bijvoorbeeld op het uitrollen van warmtenetten, hoe gaan we daar nu mee om, hoe gaan we dat aansluiten, kun je bijvoorbeeld van een burger verwachten dat die de aansluitkosten van € 6.000,00 tot € 10.000,00 voor een warmtenet moeten betalen of nemen wij dat mee in een soort financiering die in 30 jaar of in 50 jaar wordt afgeschreven? Naar dat soort modellen moeten we op zoek en naar dat soort modellen gaan we ook op zoek en wat mij betreft liggen die keihard op de onderhandelingstafel na 20 maart en dan komen we er wel uit.

De voorzitter: Daarmee is er een positief advies als ik het zo mag noemen. De vraag is: zijn er stemverklaringen nodig? Die zijn er. De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, is het inderdaad een positief advies? Dat moet ik nog eerst even vragen. Wij staan daar toch wat anders in want alles wat GroenLinks hier naar voren bracht, is bedacht en is al staand beleid en ik kan wel zeggen hoe D66 daar verder mee omgegaan is. Wij hebben ook nog eens gesproken met de coöperaties en daar zijn nog aandachtspunten uit gekomen en dat hebben we in ons verkiezingsprogramma meegenomen en we nemen het inderdaad graag mee bij de coalitieonderhandelingen, als we in de positie komen, om daarbij betrokken te raken, maar ik mag een boon zijn als we dat doen naar aanleiding van een motie van GroenLinks vlak voor de verkiezingen. Wij stemmen tegen.

De voorzitter: Dat was een stemverklaring. Ook de heer Van der Linden meldt zich voor een stemverklaring.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja voorzitter, ik heb het vanmorgen al met heer Janssen gewisseld en eigenlijk is het ook een beetje een vraag om dat wat te preciseren want zelf lid zijnde van een energiecoöperatie mag ik niet bepaald klagen over de scheutigheid van deze Provincie met subsidies. Die hebben we aardig binnen en we kunnen best een project gaan uitvoeren, of althans gaan onderzoeken. Als hij nou bedoelt dat hij zegt dat we het startkapitaal van coöperaties moeten versterken, zodat ze zelf hoofdeigenaar blijven van de uitvoering, dan kan ik me daar nog iets bij voorstellen, maar de rest ligt eigenlijk allemaal al vast en dan is het voor mij een kwestie van, als het is wat net aangehaald is, is het overbodig of anders hoor ik graag die aanvulling.

De voorzitter: Ja, de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, ik heb nog nooit gesnapt dat partijen die het ergens mee eens zijn omwille dat iemand anders het heeft opgeschreven besluiten om er toch tegen te zijn. Voorzitter, nee en zeker niet de gedeputeerde want die heeft gezegd: ik omarm dit. De SP zegt van harte: wij omarmen dit voorstel dat hier ligt en wij begrijpen eigenlijk de opstelling van de klimaatdrammers van D66 niet.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Janssen en dan gaan we...

De heer Janssen (GroenLinks): Ja voorzitter, ik wil ook nog eventjes reageren op het betoog van mijnheer Van Wageningen van D66. Hij geeft aan dat corporaties inderdaad vragen en dan vraag ik aan mijnheer Van Wageningen waarom dan in een verkiezingsprogramma zetten als we het vandaag kunnen regelen?

De voorzitter: Dat gezegd hebbende, denk ik dat wij tot besluitvorming over zouden kunnen gaan. Het gaat over motie 2465 en die gaat over de ondersteuning voor energiecoöperaties. Als iedereen op zijn of haar eigen plek gaat zitten, dan open ik nu de stemming. Er moeten nog 4 mensen stemmen, 3 mensen nog verwacht ik.

Ja. Dan sluit ik bij dezen de stemming. De motie is aangenomen met 27 stemmen voor, 17 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd de fracties van de PVV, de VVD, D66. Dat zijn ze en de overige fracties hebben voor gestemd. Aldus besloten.

Dan kom ik met u bij motie numero 2466, de motie over neodymium, ingediend door de heer Housmans van de PVV. Ik geef hem graag het woord om ons uit te leggen wat dat ongeveer kan zijn.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, ik had u als laatste punt een tongbreker beloofd en die hebt u gekregen. Neodymium is een zeldzaam metaal en zeldzaam wil niet zeggen dat het weinig voorkomt, maar zeldzaam wil zeggen dat het moeilijk te winnen is. Waarom? Het bevindt zich vaak tussen ertslagen die vooral bestaan uit uranium en thorium, u waarschijnlijk minder onbekend en neodymium wordt gewonnen op een manier die allesbehalve positief omschreven kan worden. Allesbehalve positief betekent met extreem veel vervuiling, met extreem veel belasting voor mens en dier, met extreem veel belasting voor flora en fauna, op die plekken groeit niet eens meer iets. Voorzitter, een westerling die op een mijn komt waar neodymium gemijnd wordt, houdt het daar zegge en schrijve zonder ademhalingsapparatuur 10 minuten uit voordat de lunch en het avondeten van de dag ervoor spontaan hun weg terug naar buiten vinden. Dat is reden genoeg om te zeggen: dit zouden we niet moeten willen, maar vaak is het nodig. Bijvoorbeeld in de mobiele telefoon of de iPad die jullie allemaal hebben, daar zit het in hele, hele kleine hoeveelheden in en dat ding werkt niet zonder, dat kun je nog niet vervangen, maar in windmolens zit een beetje meer, dan praatje over tussen de 350 en 500 kilo van dit goedje per molen. Zit dat in alle molens? Nee, het is maar een heel klein gedeelte. Dat blijkt uit een studie van Greenpeace onder andere en een onderzoek van De Groene Rekenkamer.

De PVV is van mening dat, als we dan toch al mensen dwingen, waar wij overigens op tegen zijn geweest, om die windmolens te plaatsen, dat we dan op zijn minst, en die discussie hebben we ook al gevoerd, ervoor moeten zorgen dat dat goede molens zijn en niet ook nog die molens die nog een keer een extra impact hebben en dat is dus de vraag, daarom ligt die motie voor, om in ieder geval dat kleine percentage van die molens die nog bestaan met neodymium, die nog steeds in de lijst van de vergunde molens staan die deze Provincie hanteert... We hebben hier het debat gehad met de gedeputeerde Teunissen, die aangaf: ik vergun het worstcasescenario, de slechtst technische variant. Nou, dat is deze. Terwijl er betere varianten zijn, er zijn alternatieven die in de moderne zaken vaak worden toegepast, dan kun je denken aan grafiet, je kunt denken aan ferriet, en dat werkt perfect, dat is 90% van dat marktaandeel. Laten we dan zeggen dat we die 10% die op dit moment ernstig verontreinigend is, in ieder geval niet meer toepassen en ik vraag het college dan vooral ook om die motie te omarmen, om die 10% niet meer neer te zetten, maar dat dan te doen daar waar ze het dan toch al doordouwen met molens die dit niet hebben. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, ook voor het ons toelichten van wat het is. De gedeputeerde van neodymium, de heer Geurts, zal antwoorden.

Gedeputeerde Geurts: Dank u wel voorzitter. Ik kan mij wel vinden in de lijn zoals de PVV die hier verwoordt, maar ik wil toch nader gaan onderzoeken: wat betekent dit in de volle breedte? Op het moment dat wij zeggen dat het niet in windmolens mag, waar mag het dan overal anders nog niet in? Dat ga ik even nader bestuderen en dan kom ik terug. Ik ben het wel met u eens dat wij niet zonder meer een nieuw soort asbestproblematiek moeten gaan creëren in onze Provincie. Dus als u het goed vindt, houdt u de motie aan en ik zal u er een brief over schrijven als ik wat nader onderzoek heb gedaan van wat de reikwijdte van deze motie uiteindelijk is.

De voorzitter: Dat is de beantwoording. Ik ga even naar de heer Housmans kijken.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, dan kunnen we de diarree aan moties vandaag misschien met een high afsluiten. Ik wil de motie best aanhouden als inderdaad de toezegging is dat dat onderzocht wordt, maar dat er specifiek ook aandacht is voor die windmolens omdat het maar om een klein

percentage gaat en dan kan die verdere reikwijdte daar parallel aan opgenomen worden en dan ben ik daar content mee. Dan kan de motie aangehouden worden.

De voorzitter: Dank u. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Sowieso blij met de uitwisseling die hier plaatsvindt tussen de PVV en de gedeputeerde, maar ik wil ook met name even het 1^e stuk van de beargumentatielijst van de PVV onderstrepen, namelijk het belang van het winnen van bepaalde metalen en de arbeidsomstandigheden die daarbij horen, ook in andere delen van de wereld en ik hoop ook dat de PVV niet alleen op neodymium, maar ook in de volle breedte daarnaar wil kijken en misschien in de toekomst nog eens samen wil nadenken hoe wij dan hier gezamenlijk kunnen optrekken om die arbeidsomstandigheden, ook in andere landen, een positieve wending te geven van hieruit op het gebied van fairtrade of anderszins.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, volgens mij hebben wij in het verleden aangetoond dat we daar altijd naar willen kijken en dat we ook altijd bereid zijn voor verstandige gesprekken, dus die handschoenen pakken we graag op om ook naar andere zaken te kijken. Dit is toevallig een metaal dat heel erg actueel is geweest door verschillende zaken, zeker net het debat over de regio Venlo. Daarom hebben we dit direct opgepakt, maar natuurlijk kunnen we met andere zaken ook kijken naar de impact van die dingen.

De voorzitter: Ik constateer daarmee dat u de motie 2466 aanhoudt en wacht op het antwoord van het college daarover. Dan ben ik aan het einde gekomen van agendapunt 8.

9. Sluiting

De voorzitter: Kom ik met u bij agendapunt 9. Dames en heren, zoals ik al aan het begin van de vergadering heb gezegd, is dit de laatste reguliere vergadering van deze Statenperiode. We gaan nog niet terugblikken of anderszins want u blijft gewoon in charge, in functie, tot 27 maart a.s. Dan is er ook een Statenvergadering hier in deze samenstelling en dat is de vergadering waarin wij afscheid nemen van leden die niet terugkeren in deze Staten en de dag daarna, de 28^e, worden de nieuwe Staten van Limburg weer beëdigd of geïnstalleerd. Ik hoop u toe dat, als u daar tenminste ook uzelf kandidaat voor heeft gesteld, het u uiteraard allemaal lukt om weer terug te keren in deze ruimte, alleen daar kan al een stukje continuïteit uit blijken en dat is denk ik ook goed, maar aan de andere kant zullen velen ook van u niet terugkeren en ook weer vele mensen nieuw in deze Staten aantreden en die ga ik al bij voorbaat succes wensen, nadat ik u ook allen succes heb gewenst in de respectievelijke verkiezingscampagnes waar u actief in bent. Ik ben vandaag geïnspireerd door 2 leden van de Staten, de dames Weingarten en Lauvenberg, die de hele dag mij hebben aan zitten kijken met een shirt aan waarin ze een politieke stroming vertegenwoordigen, maar eigenlijk daarmee toch ook gehoopt hebben om de mensen op te roepen om te stemmen op die partijen. Ik vind dat wel een mooie inspiratie waard zoals dat zo mooi heet, maar u begrijpt dat dat bij mij anders is. Ja, nu had u gedacht dat dat zo ging, zo gaat het niet. Ik kan ook zeggen: dat ben ik dus niet en ook geen hesje zoals dat heet, maar ik denk wel dat deze, want het wordt uitgezonden, er kijken 30.000 man naar... Ik ben de enige die kan zeggen met dit T-shirt hoop ik dat iedereen zich daaraan houdt. Ik sluit de vergadering en ik wens iedereen beneden bij de borrel terug. Dank u wel.

(Einde van de vergadering om 16.42 uur)

De notulen van de vergadering van 15 februari 2019 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 27 maart 2019.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, plv. griffier

Dhr. drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter